

نشریه داخلی مؤسسه
حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع)
و زیارتگاه آیت الله مدرس (ره)

میقات الرضا

وقت پیوند دل و نور • «شکوفه‌های رضوی» به دبستان می‌روند...

در مسیر بهشت • «آقای شهید» زنده تاریخ است

ولایت، مردم، حضور • کلماتی که در کویر شعر می‌شوند!

دلیم گرفته مرا زود از این قفس ببرد
رها کنید رها جانب طبس ببرد
طبس که راه به سر منزل رضا دارد
طبس که نعمتی از جانب خدا دارد
طبس که زاده موسی کاظم است آنجا
طبس که مهر خداوند حاکم است آنجا
طبس فضای دل انگیز قصر شیرین است
ظهور خاطره های خوش بهائین است
طبس جهان چهل سال پیش از این من است
طبس نمایه دیرین سرزمین من است
به این نمونه سرشار افتخار سلام
به نخل های سرافراز این دیار سلام
محمدجواد محبت

این روزه شکوهی از کرامات رضا^عست
این صحن و سراپاب ملاقات رضا^عست
ای قافله ماگزین حرم می‌گذرید
احرام بیندید که میقات رضا^عست

برای آغاز...

زائرانی که به این شهرها سفر می‌کنند در اماکن مقدس از طریق زیارت نامه خواندن، راز و نیاز، دعا و ثناء با معبود خود خلوت و احساس می‌کنند که با خدای خود رابطه معنوی برقرار کرده‌اند و نزدیکتر شده‌اند. حتی برخی از اوقات مسیر زیارت را همواره با عشق و از خود گذشتگی طی می‌کنند. بر این اساس، زیارت و زائر بودن اماکن مقدس را نوعی پیوند قلبی دانست که زائران زیادی را هر ساله در هر زمان و مکانی به سوی خود می‌کشاند.

بدون شک یکی از مکان‌های کسب فیض و نزول رحمت الهی بقاع متبرکه امام زادگان والامقام است که علمای اعلام به استحباب زیارت آن تصریح کرده‌اند و الحمدلله در بسیاری از مناطق ایران اسلامی اینگونه بقعه‌های متبرک شناخته شده است و مورد توجه همگان می‌باشد.

مذهبی به زیرشاخه‌ای مهم از صنعت گردشگری تبدیل شود.

با اندک تأملی بر آیات قرآن کریم و احادیث اسلامی به روشنی در می‌یابیم که با سفر کردن می‌توان به مطالعه آفاق و انفس و کسب علم و تجربه، خداشناسی از طریق مردم شناسی و شناخت عظمت، خلقت، اعتقاد به معاد، مطالعه سنت‌های غلط و ضد ارزش‌های اسلامی و اخلاقی و همچنین عبرت آموزی از سرگذشت پیشینیان پرداخت. در واقع سفر به شهرهای زیارتی و تقویت حوزه گردشگری زیارتی و دینی بیانگر این است که زیارت اماکن مقدس مهمترین بخش فعالیت‌های توسعه فرهنگی از طریق گردشگری دینی است. زیرا یکی از راه‌های تقویت معنویت و ایجاد ارتباط با معبود، زیارت است.

انسان معاصر در جهان پیشرفته امروزی هر چند در محاصره جذابیت‌های زندگی مادی قرار گرفته است ولی هنوز این گرایش‌های مذهبی نقش مهمی در زندگی او ایفا می‌کند. خوشبختانه تا کنون هیچ نیرو یا جذابیتی نتوانسته است مانع گسترش باورهای دینی در جوامع مختلف شود و بر خلاف تفکراتی که انسان قرن حاضر را انسانی بی تفاوت نسبت به دین و گرایش‌های دینی جلوه می‌دهد، آن قدر مسئله دین برای انسان‌های امروزی از اهمیت برخوردار است که سالانه میلیاردها دلار صرف سفرهای مذهبی می‌شود. گواه این ادعا، تداوم سیر صعودی سفر به مناطق مقدس و اماکن مذهبی در سراسر جهان است که حتی باعث شده امروزه گردشگری دینی و

۴۱ و ۴۰

۱۷ و ۱۶

۵۱ و ۵۰

با سپاس از: مدیران آستان مبارک حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) و زیارتگاه آیت الله مدرس (ره)
و همراهی: محمدجواد زنجانی طبسی، مصطفی حیدری، مهدی قاسم زاده، علیرضا افشون، حسین داریوش، حمید صادق زاده، مهدی مرادیان عشقی و خانم ذوالفقاری

ناشر:
مؤسسه حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع)
و زیارتگاه آیت الله مدرس (ره) - معاونت فرهنگی
مدیر مسئول: حمزه سپهریان
سر دبیر: حسن فروزان

سالنامه
میتات الرضا

فرهنگی، اجتماعی، اطلاع رسانی
شماره سیزدهم، سال ۱۳۹۳، چاپ اول
شمارگان: ۵۰۰ نسخه

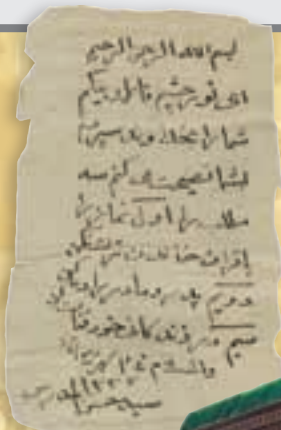
یکی از بقاع متبرکه که همه ساله مطاف ده‌ها هزار زائر و میهمان حضرت امام رضا(ع) بوده و روح و جان عاشقان خسته را صفا می‌بخشد، حرم مطهر و بارگاه نورانی حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع)، برادر هشتمین پیشوای شیعیان جهان در شهرستان طبرس گلشن از توابع استان خراسان جنوبی است که بنای کهن آن در زمین لرزه سال ۱۳۵۷ به کلی ویران و پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در تیر ماه ۱۳۷۳ حسب فرمان داهیانه مقام معظم رهبری تولیت این مکان مقدس و زیارتگاه شهید آیت الله مدرس(ره) در کاشمر به حضرت آیت الله واعظ طبسی تولیت عظمای آستان قدس رضوی تفویض گردید. پس از صدور این حکم تاریخی به منظور تسهیل و تعمیق امر زیارت و نیز تأمین جاذبه‌های فرهنگی و فراهم ساختن امکانات و

تسهیلات اقامتی اقدامات ارزنده‌ای به ویژه در راستای ترویج فرهنگ اسلامی و تقویت باورهای دینی در قلوب زائران و مجاوران ارائه نموده است. قرار گرفتن این شهرستان در تقاطع پنج استان مهم کشور و برخورداری از هفت محور ارتباطی جاده‌ای و فرودگاه و راه آهن شرق کشور و وجود بارگاه نورانی حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع) امتیازات ویژه‌ای به این شهرستان بخشیده بگونه‌ای که امروزه به عنوان میقات الرضا به قطب بزرگ فرهنگی منطقه مبدل و سالیانه میلیون‌ها نفر از اقصی نقاط میهن اسلامی رنج سفر را بر خود هموار می‌کنند تا از فیض زیارت این امامزاده واجب‌التعظیم بهره‌مند گردند. بقعه متبرکه‌ای که همچون نگینی درخشان بر تارک آسمان کویری ایران می‌درخشد و دل رهگذران عاشق و ولایتمدار را به عطر معنویت خویش

معطر می‌سازد. خدمات آستان قدس رضوی منحصر به این بقعه متبرکه نبوده بلکه توسعه و بازسازی زیارتگاه شهید آیت الله مدرس(ره) در کاشمر و احداث ۱۹ مجتمع فرهنگی رفاهی و نمازخانه میان راهی امام رضا(ع) در ۵ استان کشور در نوع خود بی‌نظیر و الگوی موفق از مدیریت توانمند اسلامی در ارائه بهترین نوع خدمات و تکریم به زائران حضرت علی بن موسی الرضا(ع) به شمار می‌رود.

اینک و در قالب سالنامه «میقات الرضا» بر آنیم تا ضمن ارائه مباحث معرفتی، شما را با شمه‌ای از خدمات گسترده این مؤسسه فرهنگی وابسته به آستان قدس رضوی بیشتر آشنا نمائیم، باشد که مقبول حضرت حق افتد و رضایت خاطر شما را فراهم آورد.

مدیر مسئول: حمزه سپهریان

۳۱ و ۳۰

۶۱ و ۶۰

آدرس کاشمر:

زیارتگاه آیت الله مدرس(ره)

آدرس سایت کاشمر:

www.shahidmodarres.com

تلفن کاشمر: ۰۵۳۲-۸۲۴۵۶۱۰-۱۴

آدرس سایت طبرس:

www.mighatalreza.ir

تلفن طبرس: ۰۳۵۳-۴۲۲۲۲۰۰-۳

فاکس طبرس: ۰۳۵۳-۴۲۲۳۱۰۵

آدرس مشهد: خیابان خسروی نو، روبروی باب الجواد، نمایشگاه شرکت فرش آستان قدس رضوی، طبقه سوم، دفتر بقاع متبرکه

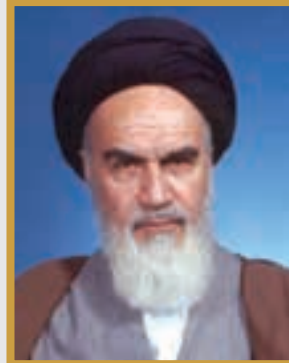
عکس: حسین صفایی و محمد رجبی

آدرس دفتر نشریه:

طبرس، میقات الرضا، معاونت فرهنگی مؤسسه حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع) و زیارتگاه آیت الله مدرس(ره)، فرهنگسرای حضرت

پست الکترونیک:

info@mighatalreza.ir

هر کس در مسیر اسلام نباشد، دشمن ماست

از نظر امام خمینی (رحمت الله علیه) موضوع دشمن و توطئه‌ی گوناگونشان یکی از مسلمات اندیشه‌ی انقلاب اسلامی است؛ همچنان که یکی از محکقات اندیشه‌ی سیاسی در قرآن کریم است. امام (رحمت الله علیه) در تعریف کلی، دشمن را هر شخص، راه، جریان، گروه و کشوری می‌داند که مسیر، راه و اهداف او مقاصد اسلامی نیست.

ایشان شاخص بسیار عملیاتی و عینی برای شناخت دشمن ارائه می‌دهد و به گونه‌ای سهل و ممتنع، همه‌ی افشار عامی و دانشگاهی را به این امر فرا می‌خواند: «برنامه‌ی ملت ما برنامه‌ی طولی‌المدت. این است که همان گونه که در گذشته دشمن را شناختیم و از میدان رد کردید، حال هم دشمن را بشناسید و از میدان ردش کنید. (دشمن) ما فقط محمدرضا نبود، هر کس مسیرش، مسیر اسلام نباشد، دشمن ماست.» [۱]

امام (رحمت الله علیه) عدم شناخت ماهیت دشمن را یکی از بزرگ‌ترین آفت‌ها و موانع نیل به اهداف متعالی اسلام و انقلاب اسلامی می‌دانستند. لذا، علاوه بر معرفی دشمنان در هر مرحله از انقلاب و افشای ماهیت آنان، بر دشمن‌شناسی و درک نقشه‌ها و توطئه‌های آنان تأکید می‌فرمودند و دائماً نسبت به آنان هشدار می‌دادند.

اهم محورها در دشمن‌شناسی به شرح ذیل است: شناخت ماهیت دشمن، شناخت علائم و نشانه‌های دشمن، شناخت نقشه‌ها و توطئه‌های دشمن، درک طریق خنثی کردن نقشه‌ها و توطئه‌های دشمن، شناخت نفوذی‌ها، منافقین و دشمنان دوست‌نما، آگاه‌سازی و افشای ماهیت و نقشه‌ها دشمنان برای دیگران، نشان دادن دشمن و ارائه‌ی مصادیق، تدوین راهبرد کلان در جهت شناخت صحیح دشمن، چگونگی راهبرد مقابله با دشمن.

در برنامه‌ریزی‌ها همیشه باید جلوتر از دشمن حرکت کنیم

هیچ موجودی بدون دشمن نیست، به علاوه برخی در مقابل دشمنان آسیب‌پذیرند و چاره‌ای جز مبارزه و جهاد و حفظ و حراست خویش ندارند؛ اما مؤمنان واقعی، که از اوصاف مقربان خدایند، دشمنی با آنها سودی ندارد. مؤمنان واقعی می‌توانند دشمنان را از صحنه خارج کنند و امید آن‌ها را به یأس تبدیل کنند. خداوند در سوره‌ی مبارکه‌ی یقره می‌فرماید: «مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ» [۲] یعنی: هر کس دشمن خدا و فرشتگان و پیامبران و جبرئیل و میکائیل است (باید بداند) که خداوند دشمن کافران است. پس دشمنی با مؤمنان، که دوستان واقعی خداوندند، دشمنی آن‌ها نتیجه‌ای نخواهد داشت. نگاه مقام معظم رهبری به مقوله‌ی دشمن یک نگاه واقع‌بینانه است. ایشان به دشمن به عنوان یک واقعیت آنی و گذرا نمی‌نگرد، بلکه آن را به عنوان یک واقعیت مسجل و دارای برنامه می‌داند که در مقابله با آن می‌بایست برنامه داشت تا در مواجهه با آن موفق و از مکرشان مصون بود والا در گرداب ظلمت و تاریکی می‌بایست غلطید. علی‌ای حال، دشمن در همه‌ی ابعاد فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، نظامی، اجتماعی و... حضور دارد و از آن به عنوان ابزار فشار استفاده می‌کند تا در صورت لزوم، اهداف خفیه‌ی پلید خود را بر جامعه غالب کند. بالطبع نمی‌توان در این مصاف بی‌برنامه بود و در این جنگ نابرابر و مجهز با دست تهی به مقابله رفت. در واقع، مسامحه در آن غیر قابل بخشش و جبران‌ناپذیر و آینده‌ی نامعلومی را رقم خواهد زد.

همان گونه که شناخت نیروهای خودی و وضعیت و توانایی‌های داخلی ضروری است، شناسایی دشمن اعم از دور و نزدیک، ضعیف و قوی و بالقوه و بالفعل نیز یک ضرورت انکارناپذیر در دفاع به شمار می‌آید. [۳] "مکروا و مکرالله" [۴] "آنهم یکیدون کیدا و اکید کیدا" [۵] اگر از دشمنی آن‌ها غفلت کردیم، باخته‌ایم. اگر برای ضد حمله‌ی آن‌ها چاره‌ای نیندیشیم، دشمن را به دست خود موفق کرده‌ایم. اینکه من مرتب به مسئولان، به مردم و به خصوص به جوانان هشدار می‌دهم، به این خاطر است [۶] و در جای دیگر می‌فرمایند: «امروز ما باید بدانیم این دشمن ناکام‌مانده در مقابل ملت ایران نقشه‌اش چیست؟ باید بیدار باشیم: «العالم بزمانه لا تهجم علیه اللّوالبس». اگر صحنه را بشناسیم، عرصه را بشناسیم، دشمن را بشناسیم، نقشه‌ی دشمن را بدانیم، غافلگیر نخواهیم شد.» [۷] بی‌تردید شناسایی دشمن و برآورد اهداف، توان و بینش وی، از الزامات مبارزه به شمار می‌رود که پیش از برداشتن نخستین گام باید بدان پرداخته شود. امیر مؤمنان علی (علیه السلام) در هوشیاری و شناخت دشمن می‌فرماید: «کسی که از دشمنش غفلت ورزد، مکر و حيله‌های دشمنش او را بیدار می‌کند.» [۸] مقام معظم رهبری معتقد است نسبت به دشمن نمی‌بایست

نباید فریب نرمش‌های دوره‌ای دشمن را خورد

بر اساس نص صریح آموزه‌های اسلامی، جامعه مسلمان باید برخوردار از هویت و فرهنگ دینی و در تضاد با سلطه‌گری و سلطه‌پذیری باشد. قدرت‌های مستکبر اجازه ندارند بر کشورهای اسلامی مسلط شوند و منابع آنها را به تاراج ببرند و زمینه را برای استحاله فرهنگی جامعه اسلام فراهم کنند.

در مقوله دشمن شناسی باید گوش دل به رهنمودهای رهبر جامعه اسلامی داد و آمادگی‌های لازم برای مقابله با انواع تهدیدها را کسب کرد. نباید فریب نرمش‌های دوره‌ای دشمن را خورد، زیرا ذات دشمن، دشمنی است و نباید از او انتظار رفتاری دور از منافعش داشت. [۱۱]

در پایان این نوشتار و با مرور رهنمودهای امام راحل (ره)، مقام معظم رهبری و تولیت عظمای آستان قدس رضوی، می‌توان اینگونه نتیجه گرفت که نباید تنها قائل به شناخت برنامه‌ها و ترفندهای دشمن بود، بلکه می‌بایستی از آن به عنوان مقدمه یاد کرد. جامعه‌ای می‌تواند دارای صلابت باشد که نه تنها ترفندهای دشمن را شناسایی کند، بلکه جلوتر از دشمن قدم بردارد و هوشمندانه پدافند لازم را در مسیر تهدیدات آن‌ها قرار دهد و قبل از اینکه دشمن طرح خود را عملیاتی کند، در نقطه، یعنی در ذهن آن را خنثی کند.

گردآوری: مصطفی حیدری

غفلت ورزید و غفلت ورزیدن خسران بزرگی را رقم می‌زند و در این ارتباط می‌فرماید: «همان‌طور که آن روز در میدان امام به آن جمعیت عظیم عرض کردم، آن‌ها مکر و توطئه می‌کنند؛ ما باید در مقابل آن‌ها ضد مکر، ضد توطئه و ضد حمله کنیم.»

رهبر معظم انقلاب نشاناختن دشمن را به مخزنی بی‌حصار تشبیه می‌کند و می‌فرماید: «شناخت دشمن، محصول همه‌ی آن شناخت‌ها و متمم و مکمل آن هاست. بدون آن، دل و ذهن مسلمان، مخزنی بی‌حصار است که از دستبرد راهزن و خائن و غارتگر، مصون نیست.» [۹] ایشان چگونگی برخورد با دشمن را در آینده این چنین به تصویر می‌کشد و چشم‌اندازی روشن را برای ما رقم می‌زند: «ما در برنامه‌ریزی‌ها همیشه باید جلوتر از دشمن حرکت کنیم. در مقابل فعالیت دشمن، کشور نباید در حال انفعال به سر ببرد. هوشمندانه باید نقشه‌ی دشمن را حدس زد و تشخیص داد و جلوتر از دشمن عمل کرد.» [۱۰]

مقام معظم رهبری، همچون رهبر کبیر انقلاب، به مقوله‌ی دشمن و دشمن شناسی به عنوان ضرورتی انکارناپذیر می‌نگرد و فضایی را تصویر می‌کشد که در آن ضرورت دشمن شناسی را گوشزد می‌کند و از آن به عنوان عاملی مهم و حیاتی در جهت پویایی نظام بر می‌شمرد. مقام معظم رهبری معتقد است که ما می‌بایست نه تنها در مقابله با دشمن می‌بایست قدرتمند باشیم، آن هم نه فقط در بعد مادی، بلکه می‌بایست در بعد معنوی هم با اقتدار ظاهر شویم؛ اگرچه بعد مادی را لازمه‌ی حیات پایدار می‌داند، اما کافی نمی‌داند.

پی‌نوشت‌ها:

- [۱] ابراهیم برزگر، دشمن‌شناسی در اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی (رحمت‌الله علیه)، مجموعه مقالات هفتمین سمینار تبیین اندیشه‌ی دفاعی امام خمینی (رحمت‌الله علیه)، تهران، سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، جلد ۱، ۱۳۷۸، ص ۹۷.
- [۲] قرآن مجید، سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۵۴.
- [۳] قرآن مجید، سوره‌ی مبارکه‌ی الطارق، آیات ۱۵ و ۱۶.
- [۴] قرآن مجید، سوره‌ی مبارکه‌ی بقره، آیه‌ی ۹۸.
- [۵] قرآن مجید، سوره‌ی مبارکه‌ی بقره، آیه‌ی ۹۸.
- [۶] جواد منصوری، عوامل دفاع و شرایط جدید بین‌المللی، مجموعه مقالات هفتمین سمینار تبیین اندیشه‌ی دفاعی امام خمینی (رحمت‌الله علیه)، تهران، سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، جلد ۵، ۱۳۷۹، ص ۴۶.
- [۷] قرآن مجید، سوره‌ی مبارکه‌ی بقره، آیه‌ی ۹۸.
- [۸] جواد منصوری، عوامل دفاع و شرایط جدید بین‌المللی، مجموعه مقالات هفتمین سمینار تبیین اندیشه‌ی دفاعی امام خمینی (رحمت‌الله علیه)، تهران، سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، جلد ۵، ۱۳۷۹، ص ۴۶.
- [۹] قرآن مجید، سوره‌ی مبارکه‌ی بقره، آیه‌ی ۹۸.
- [۱۰] جواد منصوری، عوامل دفاع و شرایط جدید بین‌المللی، مجموعه مقالات هفتمین سمینار تبیین اندیشه‌ی دفاعی امام خمینی (رحمت‌الله علیه)، تهران، سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، جلد ۵، ۱۳۷۹، ص ۴۶.
- [۱۱] قرآن مجید، سوره‌ی مبارکه‌ی بقره، آیه‌ی ۹۸.

مقابله با آن، مجموعه مقالات هفتمین سمینار تبیین اندیشه‌ی دفاعی امام خمینی (رحمت‌الله علیه)، تهران، سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، جلد ۱، ۱۳۷۸، ص ۸۶.

[۹] بیانات در پیام به کنگره‌ی عظیم حج، ۱۲ فروردین ۱۳۷۷.

[۱۰] بیانات در حرم مطهر رضوی، ۱ فروردین ۱۳۹۲.

[۱۱] دیدار جمعی از فرماندهان و پرسنل نیروهای مسلح خراسان رضوی (مهر ماه ۱۳۹۱)

سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، جلد ۱، ۱۳۷۸، ص ۹۷.

[۴] قرآن مجید، سوره‌ی آل عمران، آیه‌ی ۵۴.

[۵] قرآن مجید، سوره‌ی مبارکه‌ی الطارق، آیات ۱۵ و ۱۶.

[۶] بیانات در دیدار جوانان استان اصفهان، مورخ ۱۲ آبان ۱۳۸۰.

[۷] بیانات در دیدار مردم کازرون، ۱۶ اردیبهشت ۱۳۸۷.

[۸] غلامرضا مصباحی، تهاجم فرهنگی و راه‌های

نگین کویر و عزیزی که در آن آرام گرفته است...

برادر امام

اگر می‌خواهید به زیارت کعبه جان‌ها، حضرت امام رضا(ع) مشرف شوید، اگر برای رسیدن به روشنای مشهد از طبس بگذرید، دل کویریتان به گل می‌نشیند، زیرا در طبس برادر امام هشتم مرقدی گل آذین دارد. شما در این دیار می‌توانید غبار راه از تن و جان بشوید و با کسب آمادگی روحی و جسمی سبک روح و پر توان همچون حاجیان از این میقات الرضا احرام بسته و با پرواز در عالم معنا و ملکوت راهی حرم امن رضوی شوید.

طبس؛ میقات الرضا

نگین سرسبز کویر در استان خراسان جنوبی، بر کناره کویر لوت واقع و با استانهای یزد، اصفهان، کرمان، فارس و خراسان رضوی همجوار است. این شهرستان با وسعتی بالغ بر ۵۷۸۰۱ کیلومترمربع پهناورترین شهر خاورمیانه و اولین شهر بزرگ ایران اسلامی است که جمعیتی بالغ بر هفتاد هزار نفری را در خود جای داده و با مرکز استان ۲۷۰ کیلومتر فاصله دارد.

شهر طبس با قدمتی کهن، مردمانی سخت کوش و صبور به خاطر موقعیت جغرافیایی ویژه اش مهبط حوادث بزرگی در تاریخ اسلام بوده و یکی از پناهگاه‌های سادات علوی در گذر تاریخ اسلام محسوب و تمام ساکنینش شیعه مذهب هستند. از ودیعه‌های الهی نهفته در دل این شهرستان، معادن غنی ذغال سنگ و دهها معدن شناخته شده دیگر است که در نوع خود کم نظیر است.

حسین بن موسی الکاظم(ع)؛

پرتوی از نور ولایت

حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) از

جمله امام زادگانی است که مورخان او را از فرزندان بلافضل امام موسی کاظم (ع) و برادر حضرت علی بن موسی الرضا (ع) دانسته‌اند. بر اساس تحلیلی که از رونوشت نامه منسوب به امام رضا (ع) خطاب به حاکم طبسین بعمل آمده است چنین بر می‌آید که تاریخ ولادت این امامزاده لازم التعظیم اواخر قرن دوم هجری یعنی حدود سال ۱۷۸ هـ.ق بوده است. وی از آخرین فرزندان موسی بن جعفر(ع) بوده که دوران کودکی و نوجوانی وی مصادف با حکومت ننگین هارون الرشید بوده است.

وی در عنفوان جوانی مجبور به ترک مدینه شده، به صورت مخفیانه به ایران سفر

شهر طبس با قدمتی کهن،

مردمانی سخت کوش و صبور

به خاطر موقعیت جغرافیایی

ویژه اش مهبط حوادث بزرگی

در تاریخ اسلام بوده و یکی از

پناهگاه‌های سادات علوی در

گذر تاریخ اسلام محسوب و تمام

ساکنینش شیعه مذهب هستند

کرده و بسیار اذیت و آزار می‌بیند. آخر الامر در سرزمین طبس دعوت حق را لبیک گفته و به دیدار معبود می‌شتابد و مرقدش ملجأ و مأمن حق جویان می‌گردد.

دیدگاه نسب شناسان

درباره حضرتش

محمد بن محسن الحسینی: در پی مهاجرت فرزندان موسی بن جعفر (ع) و بنی هاشم به نقاط مختلف ایران حسین بن موسی (ع) به جانب طبس روانه شد و چون به طور سری و مخفیانه راهی طبس شده بود. بدین جهت به (مفقود) معروف گردیده و در کتابهای انساب و مشجرات مکرر از ایشان به مفقود نام برده شده است.

آیت ا... العظمی مرعشی(قدس سره): این امام زاده فرزند بلافضل موسی بن جعفر(ع) است و هیچ گونه تردیدی در این زمینه میان علمای نسب نیست. وی معتقد است که حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) برادر حضرت علی بن موسی الرضا (ع) می‌باشد و از دیر زمان مورد توجه اهالی محترم طبس و قاطبه ملت ایران بوده است و محل برآوردن حاجات و نذورات و کرامات بوده و اینها همه دلیل بر حجت و درستی این امام زاده می‌باشد.

خصائص اخلاقی ایشان

صاحب کتاب قرب الاسناد می‌گوید: از امام جواد سؤال شد: کدام یک از عموهایت نسبت به تو بهتر رفتار کردند. حضرت فرمودند: حسین(ع)، حضرت رضا(ع) نیز فرمودند: به خدا سوگند امام جواد (ع) درست گفته، حسین نسبت به او بسیار خوش رفتار بود.

این حرم قدمتی هزار ساله دارد...

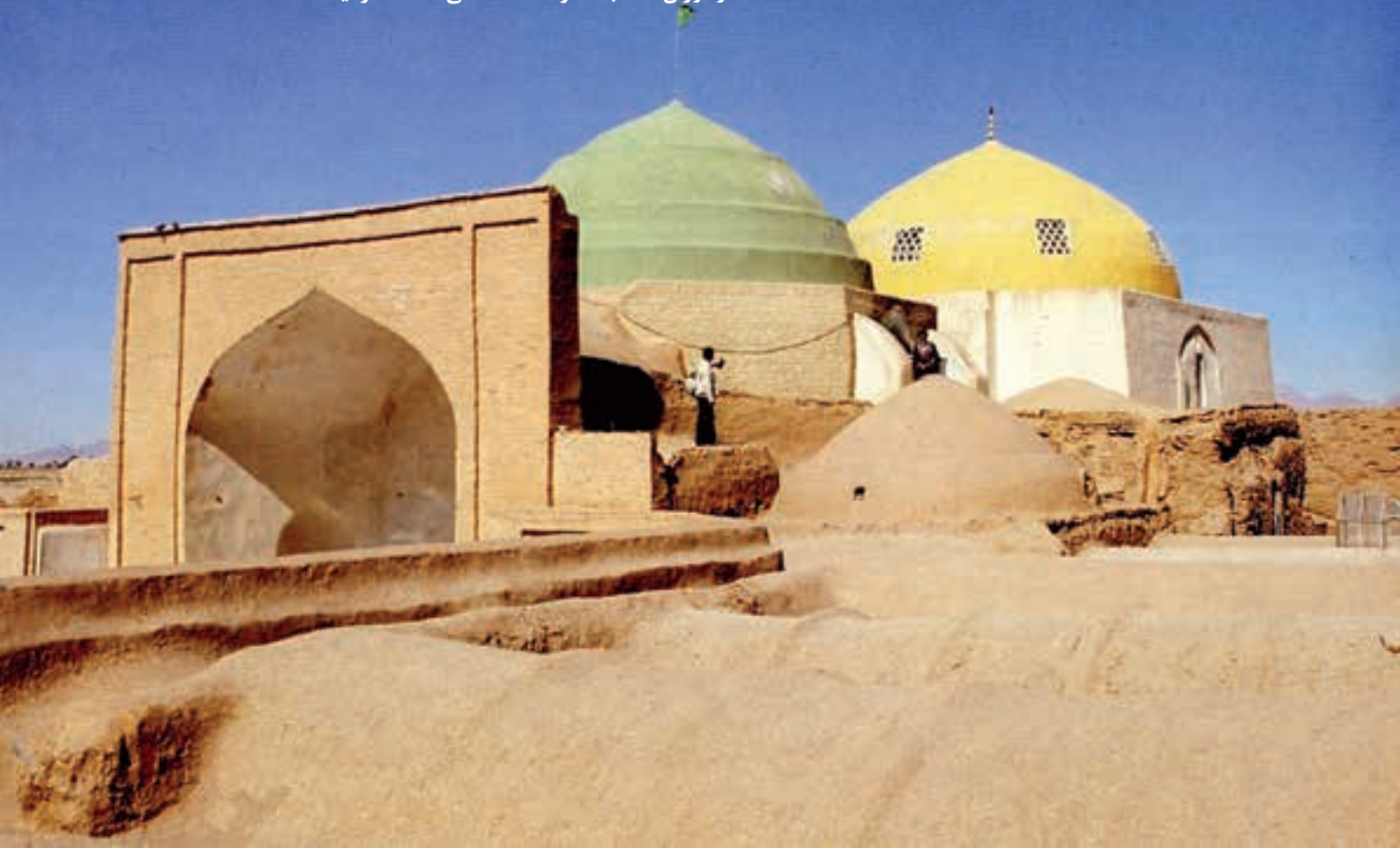
از دیروز تا امروز

بیش از یک هزار سال از قدمت این مکان مقدس می‌گذرد. برخی اسناد از ساخت بنای اولیه بارگاه در قرن پنجم ه.ق توسط وزیر شیعی مذهب آن دوره و مرمت و بازسازی مجدد آن در قرن سیزدهم حکایت دارند.

این بارگاه نورانی به همت و مساعدت آستان قدس رضوی پس از زلزله سال ۱۳۵۷ با مدیریت توانمند اسلامی حضرت آیت ا... واعظ طبسی با معماری کاملاً اسلامی و در خور شأن آن حضرت در جهت رفاه زائران احداث گردیده است.

آستان مبارک حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) در ضلع شمال غربی طبس با مساحت قریب به صد و هفتاد هزار متر مربع واقع شده است. صحن و سرای حضرت چهل هزار مترمربع بوده و شامل شش مدخل ورودی با عناوین باب السلام، باب الغدير، باب الحوائج، باب الحسین، باب الشهداء و باب الرضا می‌باشد.

اماکن عبادی مسقف در اطراف ضریح مطهر (روضه منوره) رواق نام دارد که عبارتند از: رواق دارالسلام، دارالمغفره، دارالرحمه، دارالذکر، دارالشکر، دارالولایه، دارالعباده، رواق شهداء و رواق امام خمینی (ره). این رواق‌ها فضایی بالغ بر هزار و ششصد مترمربع را به خود اختصاص داده که تماماً در دوران انقلاب شکوهمند اسلامی احداث گردیده است.

● لبّاده، شلوار مشکی و نشانی که بر سینه‌ی چپ نصب می‌شود. هر آن کسی که این لباس را بر تن کند، در سمت فردی قرار می‌گیرد که باید از جان و دل برای خدمت‌گزاری مشتاق باشد و زائران او را به نام «خادم» می‌شناسند. خادم همان‌طور که از نامش پیداست، آمده است تا خدمت کند اما این خدمتگزاری با هر نوع خدمتی متفاوت است و رگه‌هایی از معنویت و عشق به

در حرم حضرت حسین بن موسی
الکاظم(ع) همه‌ی آدم‌ها یا زائرند و یا خادم.
زائران تشنه‌ی استجابت و با کوله‌باری از
دعا می‌آیند و در کنجی خلوت می‌گزینند.
خادمین اما مسئولیت‌شان سنگین است و باید
حراست، طهارت و نظم و آرامش را در رواق‌ها
برقرار سازند و تذکرات و راهنمایی‌های لازم را
با رعایت اخلاق اسلامی به زائران ارائه دهند.
آقای محمدرضا رخ‌افروز مسئول امور خادم
در تعریف خادم می‌گوید: «خادم باید خدمتی
داشته باشد که شامل انجام وظیفه در کمال
اخلاص و ارادت به قصد قربت می‌شود که
برحسب ضوابط و ترتیبات خاص در حرم
مطهر انجام می‌گیرد». ایشان همچنین در

اندر احوالات خدمت در یک حرم باصفا...

زائران او را به نام
«خادم» می‌شناسند

ائمه اطهار در آن جریان دارد. خادمین در مکانی گرد هم می‌آیند که آدم‌ها برای اجابت دعاهايشان می‌آیند و با آرامش خاطر می‌روند. مکانی مقدس که متعلق است به برادر امام هشتم، حسین بن موسی الکاظم (ع). همین است که این‌جا را میقات الرضا می‌خوانند و خادمین خود را موظف می‌دانند که در این میقات، زائران را برای زیارت آماده کنند.

که یک فرد باید برای خادم شدن طی کند، توضیح می‌دهد: «افراد زیادی متقاضی خدمت هستند. در ابتدا پرونده‌های افراد متأهل با مدرک دیپلم به بالا جدا می‌شود، سن افراد نباید از ۲۵ سال کم‌تر و از ۴۵ سال بیش‌تر باشد. سپس در جلسه گزینش بدوی که توسط هفت الی هشت نفر اداره می‌شود، درباره‌ی افرادی که شرایط اولیه را دارند، تحقیق می‌شود تا افرادی گزینش شوند که خصوصیات لازم را داشته باشند. در مرحله بعد پرونده‌های افراد به آستان قدس فرستاده می‌شود، در این مرحله نیز تحقیقات دیگری به عمل می‌آید. و افرادی که از این مرحله با موفقیت عبور کرده باشند، پذیرفته می‌شوند.»

خادمینی که از این مراحل گذشته باشند به‌عنوان «خادم آزمایشی» خدمت می‌کنند. و به‌نوعی هم‌چنان باید برای اثبات شایستگی خود تلاش کنند. پس از دو سال خدمت در مقام خادم آزمایشی در صورتی که مسئول امور خدام آنان را تایید کند می‌توانند به سمت «خادم تشریفی» درآیند. می‌توان گفت یک خادم همیشه و در همه حال باید مراقب رفتار و کردار خود باشد تا مبادا تقدس لباس خویش را خدشه‌دار سازد. بنابراین زمانی به اندازه‌ی ده سال برای طی کردن دوره‌ی خادم تشریفی تعیین شده است. پس از این ده سال خادمین تشریفی با اختیاری که از طرف قائم مقام آستان قدس به مدیرعامل این مجموعه داده می‌شود حکم‌شان امضاء می‌گردد و به سمت خادم افتخاری درمی‌آیند. و تا زمانی که استطاعت خدمت را داشته باشند به خدمت می‌پردازند و بعد بازنشسته می‌شوند.

ثمره‌ی طی طریق در وادی خدمت برای خادمین محل قبری است که در حرم به آنان داده می‌شود و دلچسب‌تر از آن حضور مداوم در فضای دل‌انگیز حرمی است که بسیاری از زائران برای رسیدن به آن زحمتی بی‌اندازه را

برای زیارت آماده کنند و درباره مسائل لازم دوستانه به آن‌ها تذکر دهند.

طریق رسیدن به وادی خدمت

قرار گرفتن در سمت یک خادم چندان هم ساده نیست. هر کسی نمی‌تواند به گروه خدمت‌رسان مجموعه‌ی حرم درآید. «خادم شدن» درست همانند طی طریق است برای انسانی که می‌خواهد در خدمت خوب‌ترین مخلوقات خدا باشد. باید سال‌ها بکوشد تا بتواند به عنوان یک خادم در این مکان مطهر و مقدس انجام وظیفه کند.

آقای رخ‌افروز که خود یکی از مسن‌ترین خادمین این مجموعه است، درباره‌ی مراحل

ذکر ویژگی‌های یک خادم می‌گوید: «خادم به فردی می‌گویند که واقعاً عاشق ائمه اطهار باشد و اعتقاد کامل به ولایت فقیه داشته و سالم و مومن و معتقد باشد.»

تمام آن‌چه فردی باید در لباس خادمی داشته باشد، باعث می‌شود از او انسانی بسازد شاخص و الگوی دیگران، به‌طوری که آقای رخ‌افروز می‌گوید: «خادمین در این محیط ساخته می‌شوند و پس از آن خودشان الگوی حجاب و عفاف و اخلاق هستند و در خارج از حرم نیز تاثیر گذارند. این‌جا میقات‌الرضا است همانند میقاتی که حجاج در هنگام وارد شدن به مکه در آن‌جا مُحرم می‌شوند این‌جا نیز مسئولیت خادمین این است که زائران را

متحمل می‌شوند.

خادم و رفع ابهام زائر

شرایط شغلی یک خادم ایجاب می‌کند درباره‌ی مکان مقدسی که حریم خدمت او محسوب می‌شود، به‌قدر کفایت بداند و بخواند. از آن جایی که زائران از قشرهای مختلف و شهرهای دور و نزدیک به زیارت حضرت می‌آیند خادم باید بتواند به هر سوالی که در دایره‌ی ابهامات زائر قرار گرفته، پاسخ دهد. آقای رخ‌افروز در این باره می‌گوید: «خادمین در مرحله‌ی گزینش، کتابچه‌هایی دارند که تمام اطلاعاتی که یک خادم باید بداند را از طریق آن فرامی‌گیرند. چون اولین برخورد خادم با زائر جلوی درب‌های ورودی است، لازم است خادمین از این نظر اطلاعات کافی داشته باشند و درباره‌ی حضرت، زندگی ایشان و هم‌چنین نقشه‌ی حرم به اندازه‌ی لازم بدانند. علاوه بر این خودمان جلسات ماهانه‌ای برگزار می‌کنیم تا هم در این باره و هم درباره‌ی نحوه برخورد، صحبت کردن و غیره به آنان آموزش دهیم تا نقاط ضعف‌شان برطرف شود».

جزء جدانشدنی زندگی یک خادم

در مجموعه‌ی حرم حضرت حسین بن موسی‌الکاظم(ع) خدمتگزاران در سه گروه به تکریم زائران مشغولند. عده‌ای راهنمای زائر در جلوی درب‌های ورودی‌اند، عده‌ای راهنمای زائر در داخل حرم‌اند و عده‌ای خادم‌الصله هستند و هنگام اذان صبح، ظهر و شب به آرایش صفوف نماز همت می‌گمارند. علاوه بر این هر خادمی در شیفت‌های متوالی خدمت در حرم وظایف متعددی هم‌چون درباری، فراشی، نظافت و کفش‌داری را بر عهده دارد. آقای رخ‌افروز می‌گوید: «با توجه به تعداد محدود خادمین نتوانسته‌ایم مسئولیت‌ها را به‌طور کامل جدا کنیم بنابراین خادمین

به‌صورت چرخشی تمام این امور را برعهده می‌گیرند».

این‌که قسمتی از برنامه‌ی هر روز یک فرد این باشد که بتواند در ساحت مقدس برادر هشتمین امام، حضرت حسین بن موسی‌الکاظم(ع) به خدمت بپردازد اتفاقی بس خوشایند است و برای هر فردی سعادت‌ی منحصر به فرد تلقی می‌شود. «خادم بودن» به جزئی جدانشدنی در زندگی یک خادم تبدیل می‌شود و نه تنها به او احساسی توأم با آرامش می‌دهد بلکه برنامه‌ی زندگی‌اش آمیخته با معنویت و صفای باطن خواهد شد. در زندگی یک خادم روز، با شروع شیفت کاری تازه شروع می‌شود و با پایان یافتن آن به انتها می‌رسد، وقتی لباده‌ی مشکی خویش را می‌پوشد و نشان مخصوص به سینه می‌زند روزی نو برایش آغاز می‌شود که می‌تواند برای مردمان عادی هنگامه‌ی غروب باشد برای خادم اما شروع چرخه‌ی خدمت‌رسانی و عهده‌داری مسئولیت‌های سنگینی است که حضور در این مکان مقدس برای او به‌همراه داشته است. بنابر گفته‌ی آقای رخ‌افروز خادمین مرد در سه شیفت هشت ساعته و خواهران در دو شیفت هفت ساعته به خدمت مشغول‌اند. مسئول امور خادم جزئیات شیفت کاری خادمین را این‌گونه شرح می‌دهد: «ساعت کاری خواهران از هفت صبح تا دو بعدازظهر و از دو بعدازظهر تا هشت شب است که پس از آن برادران جایگزین آنان می‌شوند. اما ساعت کاری برادران در سه شیفت هشت ساعته است که از شش صبح تا شش صبح روز بعد ادامه می‌یابد».

بنابر آن‌چه آقای رخ‌افروز بدان اشاره می‌کند در این مجموعه‌ی زیارتی صدوشت و هشت خادم افتخاری مرد و نودوشش خادم افتخاری زن در داخل حرم، صدوشتاد و دو خادم مرد و دویست و بیست و چهار خادم زن در مقابل

درب‌های ورودی و چهل نفر نیز تحت عنوان «خادم‌الصله» در شیفت‌های متوالی به حفظ نظم و نظافت و آرامش در حرم مشغول‌اند و مجموع کل خادمین به هفتصد و ده نفر می‌رسد. این تعداد از خادمین گرد هم می‌آیند تا خلوت خالصانه‌ی زائران تماماً سرشار از آرامش باشد و بتوانند در فرصت زیارتی خویش به عبادت و نیایش بپردازند.

عشق و شیفتگی؛ واسطه میان خادم و زائر

صحبت از خادم که باشد، لاجرم حرف از زائر نیز به میان می‌آید. چرا که هر دو عاشق و شیفته‌ی صاحب‌خانه‌اند. خادم با لبخندی به استقبال زائر می‌رود و زائر رنج سفر فراموش می‌کند و دل‌خوش از زیارتی که نصیبش شده، نشانی کوتاه‌ترین مسیر برای رسیدن به ضریح را از او می‌پرسد. خادم مشتاق خدمت است و زائر نیازمند راهنمایی. و در این ارتباط هم زائر به مقصود خویش می‌رسد و هم خادم از برای خدمتی که انجام می‌دهد احساسی مالا مال از رضایت بر جانش می‌نشیند.

آقای رخ‌افروز با اشاره به تعداد زائران روزهای شلوغ‌تر سال می‌گوید: «تعداد زائران در طول سال یکنواخت نیست. تابستان حرم خیلی شلوغ است اما در طول سال خلوت‌تر می‌شود. تعطیلات نوروزی جزء شلوغ‌ترین ایام سال است، هم‌چنین ایامی که در حرم امام رضا مراسمی باشد، مثل شب تولد ایشان، شب شهادت و روز زیارتی حضرت رضا(ع) تعداد زائرین در این‌جا زیاد می‌شود چون این‌جا میقات‌الرضا است، زائران به این‌جا می‌آیند و خودشان را آماده می‌کنند برای زیارت امام رضا».

بیش‌ترین تعداد زائر از شهرهای جنوب کشور، مانند اصفهان، یزد، شهرکرد، شیراز، بندرعباس و خراسان جنوبی می‌آیند.

بیشترین تعداد زائر از شهرهای جنوب کشور، مانند اصفهان، یزد، شهرکرد، شیراز، بندرعباس و خراسان جنوبی می‌آیند.. هم‌چنین بیشترین تعداد زائرین مجاور در ساعاتی می‌آیند که مصادف با برگزاری نمازهای جماعت است.

کند. مرد که متعجب شده، می‌گوید: من در راه کاشانم و چند ساعتی با طبس فاصله دارم، لطفاً کیف من را نگه دارید تا بیایم. وقتی مرد برای تحویل کیفش به امامزاده بازمی‌گردد تعریف می‌کند او به همراه پدرش به زیارت آمده بوده است. هر چه پدرش اصرار کرده یک شب دیگر این‌جا بمانند مرد قبول نکرده و گفته باید بازگردند. در آن لحظه مرد از این اتفاق به شعف آمده و رو به خادم می‌گوید: حالا به‌جای یک شب، دو شب در این‌جا می‌مانیم. سپس انگشتی که یادگاری مادر بزرگش بوده است را به آقا تقدیم می‌کند.

خادمین این مجموعه با لبخند از زائران استقبال می‌کنند و دعای خیر و سلامتی را بدرقه‌ی راهشان می‌کنند. هم‌چنین تعهد و مسئولیت‌پذیری خادمین این مجموعه سبب شده است فضایی لبریز از معنویت و آرامش در تمام ساعات شبانه‌روز در این مکان مقدس برقرار باشد. گزارش از نعیمه بخشی

است. خادم کیف را نزدیک محل ضریح می‌برد و به حضرت توسل می‌کند. این‌بار برخلاف انتظار کیف باز می‌شود. درون کیف چند چک پول، اسناد و کارت بانکی وجود داشته که از طریق آن توانسته شماره‌ای از بانک بگیرد که مربوط به اصفهان بوده است. وقتی خادم با شماره تلفن تماس می‌گیرد و درباره گم شدن کیف در امامزاده می‌پرسد، مردی که پشت خط بوده می‌گوید کیفی گم نکرده است. از پشت تلفن صدایی خطاب به مرد می‌گوید: مطمئنی کیفیت همراهت هست؟ در این لحظه مرد کمی مکث می‌کند و سپس به خادم پشت خط خبر می‌دهد کیفش نیست! خادم از او می‌خواهد درباره محتویات داخل کیف مشخصاتی بدهد اما مرد می‌گوید: کیف من رمز دارد و باز نمی‌شود. خادم هم

جواب می‌دهد رمز کیف را باز کرده و از همین طریق توانسته نشانی مرد را پیدا

هم‌چنین بیشترین تعداد زائرین مجاور در ساعاتی می‌آیند که مصادف با برگزاری نمازهای جماعت است.

خاطرات خوب خدمت

تمام ساعاتی که خادمین در حرم حضور دارند لحظاتی شیرین برای‌شان به ارمغان می‌آورد. از این روی تمام خادمین خاطرات زیادی دارند که هر کدام در گوشه‌ای از حرم اتفاق افتاده است. خانم الهی مسئول راهنمایان زائر در بخش بانوان است که هم با خادمین دیگر ارتباط تنگاتنگی دارد و هم به راهنمایی زائرین می‌پردازد. ایشان از قول یکی از خادمین به نقل خاطره‌ای از سفر دوباره‌ی یک زائر به طبس می‌پردازد: «یکی از خادمین در شیفت کاری خودش و در پارکینگ امامزاده کیفی پیدا کرده بود. او برای آن که بتواند از نشانی صاحب کیف مطلع شود تصمیم می‌گیرد کیف را باز کند اما کیف رمزدار بود و به‌هیچ عنوان باز نمی‌شد. از طرفی هیچ راهی هم برای پیدا کردن صاحب کیف وجود نداشته

«قرآن» محور فعالیت‌های فرهنگی
حرم مطهر حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع)
و زیارتگاه شهید آیت‌الله مدرس (ره) است

وقت پیوند دل و نور

● **تعالیم قرآنی و سوق دادن جامعه به سمت سبک زندگی دینی تنها دست‌آویزی است که با آن می‌توان به سوی جامعه‌ی آرمانی دینی پیش رفت و در واقع آرمان‌شهر را ساخت.** آموزش تعالیم قرآنی و دینی به اقشار مختلف جامعه بویژه کودکان و نوجوانان از دغدغه‌های امروز بزرگان جامعه ماست. اما داشتن ظرفیت و دقت لازم در این امر بسیار حائز اهمیت می‌باشد. چرا که کودکان و نوجوانان امروز با هجمه‌های دشمنان روبرو هستند و شیوه‌ای نوین و نوآوری برای جذب و اثرگذاری بر آنان از لازمه‌های این امر می‌باشد.

مؤسسه آستانه مبارکه حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) و زیارتگاه شهید آیت‌الله مدرس (ره) از جمله مراکزی است که طیف وسیعی از مخاطبین را تحت تعالیم دینی و قرآنی قرار داده و در شهرستان‌های طبس، کاشمر و شهرستان‌های مجاور توانسته به بهترین شکلی به اشاعه تعالیم دینی بپردازد. دوره‌های انس با قرآن، برگزاری دوره‌های تربیت مربی قرآن، کارگاه آموزشی قرآن و نهج‌البلاغه، دوره‌های آموزشی غیرحضوری قرآن کریم و... از جمله فعالیت‌های این مؤسسه برای رده‌های سنی جوانان و بزرگسالان می‌باشد و مهدهای قرآنی، دبستان قرآنی شکوفه‌های رضوی و واحد ادبیات قرآنی مختص نونهالان و کودکان است. مرکز قرآنی مؤسسه از سال ۷۳ فعالیت خود را آغاز کرده و در طی تمام این سال‌ها، جایگاه ویژه‌ای نیز در میان مخاطبان خود پیدا کرده است...

جلسات آموزش قرآن کریم و معاف اسلامی

کلاس‌های روخوانی، روان‌خوانی، تجوید، صوت و لحن قرآن کریم از جمله فعالیت‌های مؤسسه میقات‌الرضا می‌باشد. در این کلاس‌ها اساتید توانمند به آموزش روخوانی قرآن می‌پردازند و با یافتن استعدادها شهرستان به پرورش آن‌ها پرداخته و برای مسابقات مختلف قرائت قرآن کریم آن‌ها را آماده می‌سازند، تاکنون چندین مقام استانی حاصل تلاش این واحدهای قرآنی بوده است.

کلاس‌های حفظ قرآن نیز مشتاقان خاص خود را دارد. جالب اینجاست که متقاضیان خواهر دو برابر برادران حضور دارند و کلاس‌های حفظ قرآن مؤسسه برای خواهران دو برابر تعداد برادران دایر است.

اما بخش تفسیر و تدبر در قرآن و نهج‌البلاغه نیز از دیگر فعالیت‌های این مرکز می‌باشد. در

این بخش نیز دوره‌های تدبر به صورت تدبیر ۱، ۲ و ۳ برگزار می‌گردد که ثبت‌نام از متقاضیان دیپلم به بالا به عمل می‌آید و فراخوان این کلاس‌ها برای خادمین و ناصحین حرم زده می‌شود که معمولاً با اقبال عمومی همراه است. پس از آزمون ورودی، عده‌ای پذیرفته شده و به تحصیل علوم قرآنی مشغول می‌شوند. اکثر اساتید این دوره‌ها از حوزه‌های علمیه دعوت می‌شوند و تفسیرهای موضوعی توسط امام جمعه شهرستان؛ حضرت حجت‌الاسلام و

المسلمین مهاجریان برگزار می‌گردد. آقای افشون که خود مدرس کلاس‌های تدبر در نهج‌البلاغه نیز هستند عشق به مولا علی (ع) و جنبه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، عرفانی و روحی این کتاب عظیم را از جمله عوامل جذب مخاطبین به کلاس‌های نهج‌البلاغه می‌دانند.

بانک جامع اطلاعات قرآنی

امروزه تکنولوژی پیوند میان جوان و

دوره‌های انس با قرآن، برگزاری دوره‌های تربیت مربی قرآن، کارگاه آموزشی قرآن و نهج البلاغه، دوره‌های آموزشی غیرحضورى قرآن کریم و... از جمله فعالیت‌های این مؤسسه برای رده‌های سنی جوانان و بزرگسالان می‌باشد و مهدهای قرآنی، دبستان قرآنی شکوفه‌های رضوی و واحد ادبیات قرآنی مختص نونهالان و کودکان است.

قرآن و مسابقات قرآنی از جمله فعالیت‌های غیرآموزشی مؤسسه است که البته باز هم در شرکت کنندگان اثرگذار خواهد بود. برنامه‌های خاص سی روز با قرآن کریم ویژه شب‌های ماه مبارک رمضان شور و حال خاص خود را دارد و فضای امام‌زاده همواره آکنده از عطر دل‌انگیز حضور دوستداران کلام وحی است.

سخنرانی در زمینه گفت‌وگوهای دینی، گفت‌وگوهای مهدویت، مهارت‌های زندگی در سیره رضوی و... از جمله مباحثی است که کارشناس مسایل قرآنی مؤسسه از آن‌ها یاد کرد و تاکید بر آن داشت که به روز رسانی و معاصر سازی مفاهیم قرآنی و دینی از اهداف مؤسسه میقات الرضا می‌باشد.

وی استفاده از سخنرانان جوان و خوش فکر را از دیگر زمینه‌های جذب جوانان دانست و استفاده از سبک زندگی قرآنی را در تمامی خانواده‌ها هدف والای همکارانش ذکر کرد که با عشق به ترویج مفاهیم دینی این هدف ان شاء الله در چشم‌اندازی نزدیک دست یافتنی است.

گزارش از ریحانه سادات میر مرتضوی

جزوه آموزشی و شرکت در امتحانات می‌توانند این دوره‌ی مفید و پربار را بگذرانند و از برکات معنوی آن بهره ببرند. این دوره‌ها به دو بخش سوره‌شناسی و تعلیم علوی تقسیم می‌شوند که طی هشت الی ده دوره جزوات و امتحانات مدرک دوره به آن‌ها اعطا خواهد شد.

دوره‌های تربیت مربی قرآن کریم

دوره‌های تربیت مربی نیز از برنامه‌های مفید مؤسسه می‌باشد. در این دوره‌ها مربیان جوان و مستعد و علاقه‌مند تحت تعلیم مفاهیم دینی و قرآنی توسط اساتید مجرب قرار گرفته و برای کار در مهد الرضا و دیگر بخش‌های مؤسسه آموخته می‌شوند. دوره‌ی تربیت مربی تدبیر در قرآن نیز از دیگر برنامه‌های این بخش می‌باشد که طی آن از دارندگان مدارک کارشناسی علوم قرآن و حدیث آزمون ورودی به عمل آمده و تعداد پذیرفته‌شدگان در سه سطح هفده جلسه‌ای دوره می‌بینند.

و...

دوره‌های تلاوت قرآن، محافل انس با

تعلیم و تربیت است. جوان امروز با تکنولوژی پیش می‌رود و استفاده از علم روز برای جذب جوانان می‌تواند موثر باشد. بانک نرم‌افزار مؤسسه بار این مهم را به دوش می‌کشد. واحد سمعی بصری استفاده از نرم‌افزارهای قرآنی را برای جوانان و نوجوانان آسان کرده است. کارشناس قرآن و معارف مؤسسه با تاکید بر این مهم که استفاده از ابزارهای نوین کارسازترین ایده برای جذب مخاطب جوان است گفت: «به زودی یک برنامه ویدئو کنفرانس نیز برگزار خواهیم کرد که ان شاء الله به دنبال اجرای آن هستیم.»

دوره‌های غیرحضورى

سوره‌شناسی و آموزه‌های علوی

دوره‌های غیرحضورى سوره‌شناسی و آموزه‌های علوی با محوریت تفسیر و شناخت نهج البلاغه از دیگر برنامه‌های جالب مؤسسه می‌باشد که امکان استفاده از مطالب معنوی کلاس‌ها را به هر کسی در هر مکانی بدون حضور فیزیکی می‌دهد. در این دوره‌ها مخاطبین به صورت غیرحضورى تنها با تهیه

این کودکان، زندگی را با کلام نور مشق می کنند

خدمتی شیرین به سرمایه های قرآنی فردا

همچنین هر ساله جشن های ورودیه و اختتامیه سال تحصیلی در مؤسسه برای ورود کودکان به فضای قرآن و تعلیم دینی برگزار می شود و این جشن ها نقطه ای عاطفی ست برای پیوند عاطفی میان خانواده ها، کودکان و مسئولین مؤسسه.

بچه ها مسابقه!

از دیگر فعالیت های این مرکز برگزاری مسابقات قرآنی برای کودکان و نونهالان است. آقای افشون کودکان را پل ارتباطی میان مؤسسه و خانواده ها می داند. وی با تاکید بر این نکته که می توان از کودکان کانالی به درون خانواده زده و مفاهیم قرآنی را وارد فضای خانواده نمود گفت: «برگزاری مسابقات یکی از راه های مشارکت خانواده ها در حفظ قرآن و تفسیر و تدبر در مفاهیم دینی و قرآنی ست.» وی این امر را که مادر یا پدر برای حفظ یا تدبر در معانی آیاتی کوچک با فرزند خود همراه می شود از دستاوردهای پرارزش برگزاری مسابقات قرآنی مؤسسه دانست.

محفل شکوفه های قرآنی

محفل شکوفه های قرآنی از برنامه های بسیار زیبا و اثرگذار مؤسسه میقات الرضا می باشد. هر چهارشنبه یک ساعت قبل از اذان مغرب و عشا در کارگاه آموزشی خواهران، خردسالان و کودکان چهار تا هشت ساله با بزرگ ترهایشان منتظر ثبت نام برای شرکت در جشنی زیبا و به یادماندنی هستند. پس از نماز مغرب و عشا در رواق امام خمینی (ره) امامزاده، چهره های شاد و خندان خردسالان و کودکان را می بینیم که در جشنی قرآنی شرکت کرده اند و از برنامه های شاد و مفرح جشن بهره می برند. در این محفل که هر هفته برگزار می شود اهدای جوایز، خاطره ای خوش را برای کودکان حاضر در این جشن قرآنی رقم خواهد زد.

با آقای علیرضا افشون کارشناس قرآن و معارف مؤسسه درباره ی استقبال خانواده ها از تشکیل این کلاس ها می پرسیم و او با شادی و صفناپذیری از استقبال خانواده ها برای ثبت نام گل های زندگیشان در مهدالرضاهای شهرستان طبس، کاشمر، قاین و بشرویه خبر داده و اضافه می کند: «دبستان قرآنی شکوفه های رضوی با محوریت قرآن نیز آن قدر مورد عنایت خانواده های متدین طبسی قرار گرفته که در عرض یکی دو ساعت ظرفیت ثبت نامش پر شده است.» وی استفاده از مربیان مجرب و کارآمخته، سبک مدارس قرآنی امام رضا (ع) مشهد، دین مداری، فضایی شاد و مفرح و استفاده از تکنولوژی روز را در این دبستان از علل جذب خانواده ها به سوی این مرکز می داند.

صبح همراه با طلوع خورشید کویری در جوار معنویت امامزاده و عطر فضای خاندان نبوت کودکان پاک را می بینی که با دل هایی مانند آینه پاک و صیقلی به سوی منبع نور و کلام وحی می روند. این ها نونهالان مهد قرآنی میقات الرضا هستند. در کلاس های مهدالرضا که در باغ رضوان دایر است، کودکان در کنار مربیان دلسوز که خود دانش آموخته ی همین مؤسسه می باشند و در کلاس دوره های قرآنی تربیت مربی تعلیم دیده اند، با شیوه ی ایما و اشاره روخوانی قرآن را فرامی گیرند. در کلاس دیگر یکی از آیات قرآن را با زبان شیرینشان تکرار می کنند و همراه مربی در مورد معنا و مفهوم آن بحث و گفتگو می نمایند. این فضا از عطر قرآن و معصومیت کودکان لبریز است.

در کلاس‌های مهدالرضا که در باغ رضوان دایر است، کودکان در کنار مربیان دلسوز که خود دانش‌آموخته‌ی همین مؤسسه می‌باشند و در کلاس دوره‌های قرآنی تربیت مربی تعلیم دیده‌اند، با شیوه‌ی ایما و اشاره روخوانی قرآن را فرا می‌گیرند

یک واحد برای ادبیات قرآنی

«کودکان بیشتر با هنر تجسمی و تلفیقی از یافته‌های عینی و تجسم این یافته‌ها زندگی می‌کنند.» این‌ها گفته‌های آقای افشون درباره‌ی علت به وجود آمدن واحد ادبیات قرآنی در مؤسسه است.

وی با تاکید بر این که کودکان نیاز به آموزش با شیوه‌های متفاوت و و ایجاد تنوع دارند، این واحد را دستاورد تجربه‌ی نویی دانست که برای اولین بار در سطح کشور بدین شکل برگزار می‌گردد.

به گفته‌ی وی از سال ۱۳۸۷ این واحد برپا شده و با مراکز هم‌چون کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و آموزش و پرورش ارتباط تنگاتنگ دارد. این واحد هفته‌ای دو

الی سه روز برگزار می‌گردد و در روزهای دوشنبه و پنج‌شنبه به صورت مناسبتی و ویژه ایام خاص کارگاه‌هایی دایر است.

در این واحد به صورت کارگاهی کودکان از هنرهای تجسمی برای فراگیری و فهم بهتر یافته‌های دینی و قرآنی بهره می‌برند.

معرفی شخصیت‌های دینی و آشنایی با اهل بیت و سیره‌ی ایشان، سروده‌های مذهبی و وقایع یوم‌الله، بیان احادیث کاربردی و مفاهیم قرآنی در قالب روزنامه دیواری، نقاشی، کاردستی، شعرخوانی و قصه‌گویی از برنامه‌های اجرایی این واحد می‌باشد. این کارگاه‌ها حدوداً تعداد شصت جلسه در سال تشکیل می‌شود و حدود دوهزار فراگیر را تحت پوشش خود دارد. از نکات جالب

توجه این واحدهای کارگاهی ارتباط گرفتن با کاروان‌های زیارتی است. کودکانی که در کاروان‌ها همراه خانواده به زیارت مشرف شده‌اند در این کارگاه‌ها شرکت کرده و با دستی پر از معنویات و خاطرات زیبای همکاری با هم‌سالانشان در زمینه‌های هنری راهی دیار خود می‌شوند.

مربیان این کارگاه‌ها از افراد تعلیم دیده مؤسسه میقات‌الرضا می‌باشند که در مهدهای قرآنی مؤسسه مشغول به کار هستند.

اشتیاق کودکان همراه با محبت و دلسوزی مربیان، با رنگ و فرم و شعر مخلوط شده و هنر ناب کودکانه که با عشق به قرآن و معارف پیوند خورده تلفیقی زیبا و بدیع را در این واحدهای کارگاهی به وجود آورده است.

● چلچراغ روشن است. به خانه قدم بگذار که این خانه از آن تو است. آب و آینه بیاور
 که راه روشن است و همسفر خوبان شو...
 چو غنچه گرچه فروبستگی است کار جهان
 تو همچو باد بهاری گره گشا می باش
 امام صادق می فرماید: «مردم، خانواده من هستند. پس محبوب ترین آنان نزد من
 کسانی هستند که با مردم مهربانند و در راه برآوردن نیازهای آنان کوشا هستند.»

مرکز فرهنگی است و خیل زائران و مجاوران
 بیشماری در اینجا رفت و آمد دارند، به عنوان
 یک روحانی وظیفه شرعی ام دانستم تا با حضور
 خود نیاز مراجعین را برآورده سازم. همانطور
 که خداوند در قرآن می فرماید: "خدا آنهایی را
 هدایت می کند و کسانی را از شهد شیرین خود
 می نوباشد که در کنار ایمان به غیب و به پا
 داشتن نماز، اهل انفاق و در اندیشه ی احسان و
 خدمت به دیگران نیز باشند."

مطمئناً همه ی ما برای اعمالی که انجام
 می دهیم انگیزه هایی داریم. ولی به قول

را خالصانه و مخلصانه در خدمت مجاورین و
 زائرین این حریم قدسی می دانند. به آستانه ی
 مهربانیها قدم می گذاریم تا در خدمت یکی
 از خدمتگزاران خدوم این بارگاه باشیم. حسن
 محمدیان یکی از کسانی است که اخلاق و
 صمیمیت را سرلوحه کار خود قرار داده و
 زکات علمشان را با برطرف کردن نیازهای
 مهمانان این حرم و آگاهی و تبلیغ دین
 می پردازند.

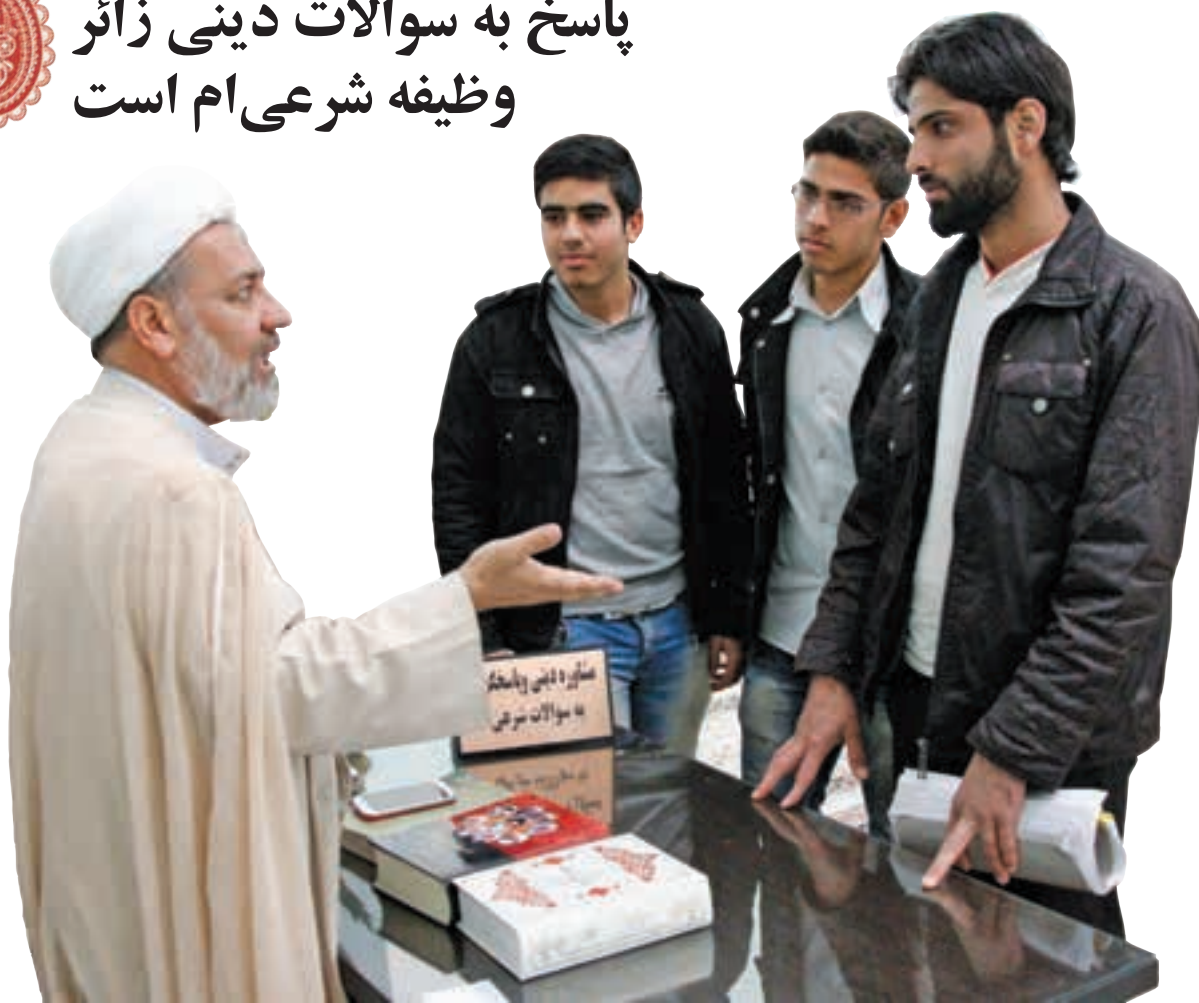
او نسبت به اینکه چطور تصمیم به این کار
 گرفته است می گوید: «با توجه به اینکه حرم
 مطهر حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) یک

شاید تصور خیلی از ما از کار فرهنگی، یک
 مجموعه بزرگ باشد خاص چنین اموری. در
 حالی که گاه مکان هایی که شاید خیلی در
 تصور ما نباشد برای امور فرهنگی تلاش بسیار
 بیشتری دارند. اینکه ما در هر مکانی می توانیم
 امور فرهنگی را هم داشته باشیم و انجام آن را
 وظیفه ی خود بدانیم، جای صحبت بسیار دارد.
 ولی من در این گزارش، می خواهم از آستان
 متبرکی صحبت کنم که نه تنها محل زیارت
 زائرین و مجاورین است بلکه در امور فرهنگی
 هم فعالیت های بسیار چشمگیری دارد. در
 این مکان مقدس، انسانهایی هستند که خود

چند دقیقه کوتاه با خادمی که
 رفع حاجت مومن را بهترین عبادت می داند

پاسخ به سوالات دینی زائر
 وظیفه شرعی ام است

طبق گفته‌ی محمدیان، رفتار پیامبران و اهل بیت و علماء ربانی سر لوحه هر کار موفق است و او هم نهایت تلاشش این بوده که از این الگو پیروی کند.

بزرگی حکایتی تعریف می‌کرد: «پادشاه دادگری بود که هیچ‌کس از او شکایت نداشت. روزی به صاحب‌دلی گفت من احساس بی‌حاصلی می‌کنم و دیگر نمی‌خواهم پادشاهی کنم، بلکه تصمیم دارم به کنجی بنشینم و به عبادت بپردازم. آن مرد دانا از این سخن برآشف و گفت تو اکنون بهترین موقعیت را برای خدمت داری. در همین جایگاه بمان و به خلق خدمت کن.»

محمدیان در پایان این گفتگو، خاطره‌ای شنیدنی تعریف می‌کنند: «روزی دو جوان از کنارم در صحن امامزاده رد شدند و خطاب به بنده گفتند مارمولک! بنده متوجه شدم و دنبال آن دو راه افتادم. بعد از چندبار دور زدن به هم رسیدیم. در ابتدای برخورد با سلام و احوالپرسی و این که اهل کجا هستید و چه کار می‌کنید سر صحبت را با آنها باز کردم. گفتند اهل کجائیم و دانشجو هستیم گفتیم اگر کاری و مشکلی داشتید بنده با کمال میل در خدمت شما هستم. این برخورد اخلاقی باعث شد که از آن روز با هم دوست شویم. به طوری که مرتب زنگ می‌زنند و احوالپرسی می‌کنند و یکی از بهترین دوستان من هستند. برخورد خوب، همگان را زیر چتر دوستان قرار می‌دهد و رمز موفقیت روحانی، اخلاق است.»

و سخن آخر اینکه:

طریقت به جز خدمت خلق نیست
به تسبیح و سجاده و دلق نیست
تو بر تخت سلطانی خویش باش
به اخلاق پاکیزه درویش باش

گزارش از: ریحانه بناءزاده

محمدیان رمز موفقیت مبلغان دین را اخلاق و صمیمیت می‌داند. زیرا به نظر او این دو عنصر، سبب اثرگذاری بیشتر می‌شوند: «باید مردم را با اخلاق اسلامی دعوت و ارشاد نمائیم. همانطور که امام صادق می‌فرمایند: "برخوردت را نرم و سختت را پاکیزه و برادرت را با خوش‌رویی دیدار کن."

راه‌اندازی شود.

از امامزاده بیرون آمد. چند لحظه‌ای ایستاد. زیر لب چیزی زمزمه می‌کرد. آه بلندی کشید و گفت: «خدا خیر بده به همه اونایی که کار خیر می‌کنن و گره از مشکل مردم باز می‌کنن.»

از او راجع به نحوه‌ی راهنمایی می‌پرسم. می‌گوید اگر کاری از دستم بر بیاید تمام تلاش خود را می‌کنم تا آن مشکل حل شود و اگر هم نتوانم، فرد را راهنمایی می‌کنم به کسی که می‌تواند گره‌گشا باشد. با شنیدن این حرف، لبخند رضایت روی لبانم می‌نشیند. تشکر می‌کنم. با متانت و فروتنی می‌گوید: «وظیفه است و رفع حاجت مومن، بهترین عبادت است.»

محمدیان رمز موفقیت مبلغان دین را اخلاق و صمیمیت می‌داند. زیرا به نظر او این دو عنصر، سبب اثرگذاری بیشتر می‌شوند: «باید مردم را با اخلاق اسلامی دعوت و ارشاد نمائیم. همانطور که امام صادق می‌فرمایند: "برخوردت را نرم و سختت را پاکیزه و برادرت را با خوش‌رویی دیدار کن."

دوستی چه انگیزه‌ای بهتر از اینکه رضای خدا در عملمان باشد و خدمت رساندن را وظیفه خود بدانیم؟ همانطور که حسن محمدیان انگیزه خود را عمل به وظیفه دینی و شرعی می‌داند و آن را در راس همه‌ی مسائل دیگر زندگیش قرار داده است. او حتی ساعتی از روز را به مطالعات گوناگون می‌پردازد تا به درستی و در نهایت صحت، سئوالات مراجعه‌کنندگان را پاسخگو باشد.

و در شرح این وظیفه‌شناسی چه می‌توان گفت جز زمزمه‌ی این شعر:

سحر دیدم درخت ارغوانی

کشیده سر به بام خسته جانی

به گوش ارغوان، آهسته گفتم

بهارت خوش! که فکر دیگری

صحن و رواق‌های امامزاده شلوغ‌تر از همیشه است و سر و صدا و هیاهو همه‌جا را پر کرده است. خیلی‌ها میهمان این خدمت‌گزار همیشگی آستان مبارک حسین بن موسی الکاظم هستند تا در مجال پیش آمده، سوالات خود را بپرسند. بیشتر مراجعه‌کنندگان جوانند و در میانشان زن و مرد دیده می‌شود. بانگ صلوات بلند می‌شود.

وقتی می‌پرسم اینجا همیشه شلوغ است؟ می‌گوید عید نوروز و تابستان تعداد مراجعه‌کنندگان به علت آمدن مسافری بیشتر از قبل می‌شود. گاهی اگر نیاز باشد که ما برای کمک به دیگران اقدام کنیم، حتما قدم جلو می‌گذاریم. محمدیان در مورد بخش پاسخگویی به سوالات معتقد است این بخش نه تنها در امامزاده بلکه در تمام مکانهای عمومی حلقه‌ی معارف و بحثهای اعتقادی باید دایر شود. او از اینکه در حال حاضر پاسخگویی تلفنی فعال است خبر می‌دهد و اینکه قرار است پاسخگویی اینترنتی هم با تلاش دست‌اندرکاران فرهنگی آستان مبارک

● با آغاز قرن سوم هجری، مأمون عباسی امام رضا(ع) امام شیعیان را به مرو دعوت می‌کند، وی با اهداف و انگیزه‌های پنهانی که داشت برای امام هشتم مناظراتی را با دانشمندان ادیان و مکاتب آن روز و علمایی از فرقه‌های گوناگون کلامی اسلامی ترتیب داد. در واقع هدف مأمون از دعوت آنحضرت

به خراسان چه بوده است؟ فضای سیاسی فرهنگی حاکم آن روز چه فضایی بوده؟ پیشینه و انگیزه مأمون از راه‌اندازی مناظرات چه بوده است؟ همچنین اساس و عرصه‌های مناظرات چه بوده است؟ اینها موضوعاتی است که در مقاله پیش رو به آن پرداخته شده است.

گذری بر مناظره‌شناسی امام رضا(ع)

دشمن را با علم به زانو درآوردند...

فضای سیاسی، فرهنگی در روزگار مامون:

بطور قطع می‌توان گفت گسترش جغرافیای جهان اسلام در روزگار مامون به اوج خود رسیده بود، اگرچه او وارث سرزمینی بود که از پدرش هارون به ارث برده بود. در خصوص گستره و اهمیت قلمرو اسلامی باید گفت: «وسعت کشور اسلامی در عصر هارون و مامون به آخرین حد خود رسیده بود، به طوری که بعضی از مورخان معروف تصریح کرده اند در هیچ عصر و زمان چنان حکومت گسترده ای در جهان وجود نداشت.» بنابراین گستره جغرافیایی، ناخشنودی عباسیان از مامون بخاطر کشتن برادرش امین، قیام‌های علویان و ناراضیتی شدید آنان از خلافت عباسی که آنان را به عنوان غاصبان خلافت تلقی می‌کردند. معضلات و مشکلات سیاسی بود که مامون با آن سروکار داشت، اگر حربه نظامی در سرکوب برادرش امین جواب داد اما بطور یقین این حربه در برخورد با ناراضی‌های علویان و ناخشنودی عباسیان جواب نمی‌داد، لذا از راه مبارزه فرهنگی وارد شد.

فضای فرهنگی دوران مامون، فضای خاصی است. از یک طرف به دلیل گسترش سرزمین اسلام و آشنا شدن مسلمین با تفکرات و نحله‌های گوناگون ملل دیگر و برخورد با آن آرا و تفکرات و از طرفی دیگر سیل ترجمه کتب دیگر ملل در علوم مختلف مواردی بود که از آن گریزی نبود، اگرچه ترجمه کتب از دوران بنی امیه آغاز شده بود و اوج آن در دوران هارون و مامون به تأسیس دارالحکمه‌ها انجامیده بود. فضای خاص فرهنگی ایجاد شده بود که مامون از آن بهره‌برداری خاص نمود. «آنچه مایه نگرانی بود این بود که در بین این گروه مترجمان، افرادی از پیروان متعصب و سرسخت مذاهب دیگر مانند زردشتیان، صابئیان، نسطوریان، رومیان و برهمن‌های

هند بودند که آثار علمی بیگانه را از زبان‌های یونانی، فارسی، سریانی، هندی، لاتین و غیره به عربی ترجمه می‌کردند... یقیناً همه آنها در کار خود حسن نیت نداشتند.» بطور طبیعی نفوذ فرهنگ کشورهای مغلوب و آمیختگی آن با اندیشه و فرهنگ اصیل اسلامی خطر انحراف و التقاط را افزایش می‌داد. درگیر کردن امام رضا(ع) را با این فضای فرهنگی آن هم از طریق ایجاد مناظرات جهت منکوب کردن امام علویان و شیعیان هدفی بود که مامون آن را تعقیب می‌کرد.

انگیزه مامون از راه اندازی مناظرات:

صرف نظر از فضای فرهنگی روزگار مامون، که نیازمند تحلیل و بررسی ویژه است، بعد از دعوت مامون از امام رضا(ع) و آوردن ایشان به خراسان، آنچه که قابل توجه است تلاش مامون برای راه‌اندازی مناظرات است که بدون شک در ورای این تلاش انگیزه‌های مامون قابل بحث و بررسی است که برخی از انگیزه‌های مامون را می‌توان چنین برشمرد:

تقرب جستن به امام رضا(ع):

برای این که مامون بتواند رضایت امام هشتم شیعیان را کسب کند خود مناظراتی را با مخالفان اهل بیت راه‌اندازی می‌کرد که خود در آن نقش داشت اما امام رضا(ع) به ترفند وی آگاهی کامل داشتند. «اسحاق بن حماد گفت مامون مجلس‌های گفتگو منعقد می‌کرد و مخالفان اهل بیت را جمع می‌کرد و در امامت علی بن ابیطالب با ایشان سخن می‌گفت و به جهت تقرب جویی به حضرت ابی الحسن (الرضا) آن حضرت را بر جمیع صحابه تفضیل می‌داد، و حضرت رضا(ع) به اصحاب خود که به ایشان وثوق و اعتماد داشت می‌فرمود: به سخن او مغرور نشوید سوگند به خدا که غیر از او کسی مرا نمی‌کشد و لیکن من ناچارم از صبر کردن ...»

کسب مشروعیت و به دست آوردن

مقبولیت از دست رفته:

مامون به خوبی می‌دانست که برای ادامه خلافت خویش بویژه در پهنه خراسان و سرزمین‌های خلافت شرقی نیازمند مشروعیت است و از آنجایی که در خراسان طرفداران اهل بیت بیشمار بودند، این امر میسر نمی‌شد مگر این که بتواند امام و پیشوای شیعیان را با خود همراه کند که اگر موفق شود علویان خراسان و طرفداران اهل بیت به او متمایل خواهند شد. از طرفی خوب می‌دانست که با کشته شدن برادرش امین مقبولیت خود را در نزد عباسیان از دست داده است. لذا با آوردن امام شیعیان به خراسان و تقرب جستن به آن حضرت می‌تواند کسب مشروعیت نموده و سپس نقشه اصلی خود را که از بین بردن امام رضا(ع) است، مقبولیت خود را نزد عباسیان بدست خواهد آورد.

پایین آوردن مقام امام رضا(ع) در نزد دانشمندان و عامه مردم:

یکی دیگر از اهدافی که مامون از راه اندازی مناظرات دنبال می‌کرد این بود که شأن و مقام آنحضرت را نزد هم دانشمندان و همه عامه مردم شکسته و پایین آورد. «...مامون باطناً دوست می‌داشت که حضرت رضا(ع) مخدول شود و کسی که در مقام سخنوری با او برمی‌آید و گفتگو می‌کند با دلیل و برهان از آن بزرگوار برتری جوید. گرچه مامون در نظر مردم خلاف این مطلب را جلوه داده بود.»

دور کردن مردم از اطراف امام رضا(ع):

مامون برای این که بتواند مردم را از اطراف امام شیعیان دور کند به هر ترفندی دست می‌زد. حتی از دروغ گفتن و شایعه‌سازی دریغ نمی‌کرد. «روزی ابوالصلت به امام گفت: ای فرزند رسول خدا نمی‌دانید که چه چیزها درباره شما می‌گویند؟ امام پرسید: چه می‌گویند؟ گفت: می‌گویند که شما مردم را بردگان خود می‌دانید؛ امام به طنز پاسخ داد:

اگر همه مردم بردگان ما باشند، پس بازار فروش آنها برای ما در کجاست؟».

مامون اجازه نمی‌داد که مجالسی را که او بر آن اشراف ندارد، امام رضا(ع) در آن مجالس شرکت کند. ترتیب دادن مجالس گفتگو و سخن بدون اجازه مامون او را بر می‌آشفته. «... به مامون خبر رسید که حضرت ابالحسن علی بن موسی الرضا(ع) مجالس منعقد می‌کند و سخن می‌گوید و مردم مفتون او می‌شوند یعنی اعتماد به او پیدا می‌کنند. مامون حاجب خود مجدبن عمرو علوی طوسی را امر کرد که مردم را از مجلس آن بزرگوار دور کرد و او را نزد مامون حاضر ساخت. مامون چون نظرش به آنحضرت افتاد سخنان درشت به او گفت و او را زجر و استخفاف کرد.»

امام رضا(ع) و نحله‌های فکری، اساس و عرصه‌های مناظرات:

مناظرات ضبط شده، بویژه در کتاب عیون اخبار الرضا، سه گونه است، اول مناظراتی که خود مامون با علمای علم کلام داشته بطوریکه یحیی بن اکثم فاضی جماعتی از اهل حدیث و جماعتی از اهل کلام جمع می‌کند و مامون به تنهایی با آنان مناظره می‌کند. دوم مناظره با فرق اسلامی است که با حضور امام رضا(ع) بود. اما در این مناظرات گویا علمای ادیان حضور نداشته‌اند. حسن بن جهم گفت: روزی در مجلس مامون حاضر شدم و علی بن موسی الرضا(ع) در نزد او بود و فقها و اهل کلام از فرقه‌های مختلفه در آن مجلس اجتماع یافته بودند. سوم مناظراتی که امام رضا(ع) با علمای دانشمندان ادیان مختلف داشتند این مناظرات با دانشمندان مسیحی، یهودیان، صائبیان، زرتشتیان و ... بوده است. آنچه جلب توجه می‌کند آن است که قبل از این مناظرات مامون جلسه‌ها و نشست هایی با این افراد و فرقه‌ها و ادیان داشته است و آنان را برای این مناظرات آماده می‌کرده است و انتظار

داشته که با همان انگیزه‌هایی که گفته شد به اهدافش دست یابد.

الف: نحله‌های فکری در مناظرات

مناظره با دانشمندان ادیان

امام رضا(ع) در یک مجلس در حضور مامون با جمعی از علمای ادیان مختلف در مسایل گوناگون مناظره کردند که عبارت بودند از اول: جاثلیق (معرب کاتولیک) رئیس اسقفها و پیشوای مسیحیان بود. آنحضرت از انجیل برای او استدلال کردند. دوم: رأس الجالوت، دانشمند و بزرگ یهودیان که امام رضا(ع) از کتب تورات برای او دلیل آوردند. سوم: مناظره با هرئز اکبر که دانشمند و بزرگ زرتشتیان بود. چهارم: مناظره با عمران صابی که از دانشمندان صائبیان بود، گروهی که پیرو حضرت یحیی(ع) بودند. عمران صابی در پایان مناظره به دست آن حضرت مسلمان شد.

مناظره با افراد و فرقه‌های اسلامی

یکی از مناظرات امام رضا(ع) با افراد مسلمان و البته جبهه مخالف شیعه، مناظره با سلیمان مروزی بود. سلیمان از علمای علم کلام در خراسان بود که مامون برای او احترام زیادی قائل می‌شد. این مناظره در حضور مامون و در مبحث توحید صورت گرفت. فرد دیگری از مسلمانان که با امام رضا(ع) مناظره کرد علی بن محد بن جهم است. وی ناصبی و دشمن اهل بیت بوده است. مناظره وی در خصوص عصمت انبیاء بوده است.

ب: اساس و عرصه‌های مناظرات

با توجه به شیوه و شکل و محتوای مناظرات امام رضا(ع) متوجه می‌شویم که این مناظرات دارای یک اساس بطوریکه رعایت قواعد مناظره استفاده از کتب و منابع خود ادیان، و حتی صحبت کردن به زبان و مفاهیم و واژه‌های کتب آسمانی، عدم توهین به آنان و رعایت احترام متقابل از مهم ترین اساس مناظرات بوده است. شاید همین مسائل است که عمران

صابی را به اسلام جذب می‌کند و به دست امام رضا(ع) اسلام را اختیار می‌کند.

همچنین مناظره با افراد و فرق اسلامی نیز دارای اصل و اساسی بوده است که می‌توان گفت حفظ وحدت اسلامی و عدم ایجاد تنشج و کینه بین فرقه‌های اسلامی اساس آن بوده است. بطوریکه در این مناظرات اساس قرار دادن کتب خدا که موضع مشترک تمام مسلمین است و عدم توهین و پرهیز از مسایل اختلاف انگیزه و بررسی مسائل مبنایی که ریشه در کتاب و سنت داشته از مهم ترین اساس این مناظرات بوده است.

اما عرصه‌های مناظرات نیز می‌توان مباحث مختلفی را ذکر کرد که اهم مباحث در عرصه‌های ذیل خلاصه می‌شود:

مباحث مربوط به اعتقادات درباره مبدأ و معاد و حشر و نشر و برزخ؛ مباحث مربوط به ولایت و امامت و زمامداری خلق پس از پیامبر اسلام؛ ویژگی‌های مربوط به زمامداران و رهبران بر حق و روابط متقابل مردم و امام؛ مباحث مربوط به کلام و عقاید مربوط به جبر و اختیار و تفویض؛ مباحث مربوط به فرق اسلامی و در سایه آن اثبات حقانیت تشیع و مبنایی آن؛ مباحث مربوط به ادیان و مذاهب و مکاتب و فلسفه‌های گوناگون؛ مباحث مربوط به علوم از طبیعیات، پزشکی، نجوم و غیره.

محمد جواد زنجانی طبسی

پی نوشت ها:

- ۱- منتخب التواریخ، صفحه ۵۰۳
- ۲- همان، صفحه ۵۰۴
- ۳- پیام مقام معظم رهبری به کنگره جهانی امام رضا(ع) در ۱۸ مرداد ۱۳۶۳ (به نقل مختصر) همان، (به نقل مختصر)
- ۴- مهدی، پیشوایی، سیره پیشوایان، صفحه ۵۱۰
- ۵- همان، صفحه ۵۰۸
- ۶- همان، صفحه ۳۴۵
- ۷- همان، صفحه ۳۶۲
- ۸- همان، صفحه ۴۲۷
- ۹- همان، ج ۲، صفحه ۴۷۷
- ۱۰- جعفر مرتضی حسینی، زندگی سیاسی هشتمین امام حضرت علی بن موسی الرضا(ع)، صفحه ۱۹۴
- ۱۱- صدوق، عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۴۱۳
- ۱۲- همان، ج ۲، صفحه ۴۲۸
- ۱۳- همان، ج ۲، صفحه ۴۴۸
- ۱۴- همان، ج ۱، صفحه ۱۰۲
- ۱۵- علی، قائمی، عالم آل محمد، امام علی بن موسی الرضا(ع)، صفحه ۴۱۷

از میان مجموعه سخنرانی‌های فرهنگی در میقات الرضا شما برترید اگر مؤمن باشید

حجت الاسلام والمسلمین مصباحی مقدم

برابر فشارها و تحریم‌ها مقاومت می‌کند. تمام قدرت‌ها نمی‌گذارند که پیش رود اما اراده ملی بر این است که پیش رود. تمام قدرت‌های بزرگ مانع می‌تراشند اما این اراده ستبرتر، محکم‌تر، قوی‌تر و استوارتر می‌ایستد و پیش می‌رود. در جنگ احد مشرکان قریش با خود، بت هبل به عنوان نماد مشرک، شعار می‌دادند: «اعل هبل، اعل هبل» هبل تو برتری، تو برتری، پیغمبر فرمودند: مسلمانان جواب دهید «الله اعلی و اجل».

امروز همه قدرتهای بزرگ جهانی درصدد این هستند که هبل شرک خویش را برتر نشان دهند اما ۳۴ است که مقاومت ملت ایران، مقاومت مجموعه کسانی که علاقمند به این نظام هستند ولو در خارج از این کشور در لبنان، فلسطین، ... موجب شده است که این شعار داده شود: «الله اعلی و اجل».

این بود که برخی از کشورها در این پروژه نه تنها نتوانستند مشکلات خود را ترمیم کنند و بدهی‌های خود را بپردازند بلکه بدهکار و بدهکارتر شدند.

کمک‌های مالی بسیاری به این کشورها از جمله پرتغال، ایتالیا، اسپانیا و یونان شد اما با وجود این حمایت‌ها نمی‌توانند مشکلات خود را حل کنند در نتیجه به این کشورها گفته شده که باید اقتصاد ریاضتی داشته باشند. ریاضت به این معناست که از حقوق کارگران و کارمندان کم کنند، از رفاه ملت خود بکاهند و خدمات بیمه‌های درمانی، مستمری بگیران را کاهش دهند تا با ریاضت یک دوران ۱۰ ساله را طی کنند تا شاید به نتیجه‌ای برسند.

در سال گذشته از سوی مقام معظم رهبری بحث اقتصاد مقاومتی مطرح شد. اقتصاد مقاومتی اقتصادی است که در

«و لا تهنوا ولا تحزنوا و انتم الاعلون ان كنتم مومنین»

بحث حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی از این آیه شریفه است. «سست نشوید، غمگین مباشید، شما برترید اگر شما مؤمن باشید.»

۳۴ سال از پیروزی انقلاب اسلامی ایران می‌گذرد و همزمان با کشور ایران، کشورهای دیگری در منطقه وجود دارند و این ۳۴ سال را پشت سر گذاشته‌اند و همزمان با این کشورها، کشورهای اروپایی دیگری هم این دوران را سپری کرده‌اند. ولی می‌بینید که آن کشورها ۳۴ سال قبل کجا بوده‌اند و اکنون کجا هستند. اما کشور ایران به برکت انفاس امام (ره) و رهبری‌های مقام معظم رهبری و شهادت شهیدان و ایثار ملت بزرگ از کجا به کجا رسیده است. اکنون کشورهایی که در اطراف ما هستند در میدان جنگ هستند نظیر افغانستان، پاکستان، عراق، سوریه اما اکنون کشور ما یک کشور امن است، کشوری است بدون تنش‌ها و درگیری‌ها و مسائل امنیتی. با اینکه تمام این ۳۴ سال را مبعوض سلطه جهانی بوده و علیه این کشور نقشه‌ها کشیده‌اند و توطئه‌ها ایجاد کرده‌اند و انواع تحریم‌های اقتصادی و علمی را به کار بستند و تا توانستند کارشکنی کردند کشور ایران ۳۴ سال رشد و پیشرفت را پشت سر گذاشته است.

۲۸ کشور اروپایی با یکدیگر نزدیک به دو دهه است که اتحادیه اروپا را تشکیل داده‌اند و از نظر اقتصادی بسیار پیشرفته هستند، اما دارای یک مشکل اساسی و جدی هستند و دائما بر مشکلات آنها نیز افزوده می‌شود. بعد از تشکیل اتحادیه، واحد پول همه کشورهای اروپایی به جز انگلیس یورو شد که حدود ۴۰۰ میلیون جمعیت اروپا یکپارچه شود و از نظر سیاسی و اقتصادی شبیه یک کشور شود اما امروز نتیجه‌ای که بدست آورد

● «صحیفه سجادیه گنجینه گرانبهای معارف اسلامی» عنوان همایشی بود که به مناسبت سالروز شهادت حضرت امام سجاده (ع) و گرامیداشت هفته کتاب و کتابخوانی در شهر طبس برگزار شد و حجت الاسلام و المسلمین سعید وحیدی در آن به اهمیت صحیفه سجادیه که امام معصومی همچون حضرت سجاده (ع) با خدای خویش با این دعاها راز و نیاز و نیایش می کرده است اشاره نمود. گزیده نکات مطرح شده توسط این استاد حوزه و دانشگاه مشهد را در ادامه خواهید خواند.

تعامل معصومین

در این راستا چهار تعامل وجود دارد که سه نوع آن غلط و یک مورد آن درست و مورد پذیرش می باشد و آن را دنبال کرده اند. اولین نوع تعامل نبود یار به اندازه کافی است که نتیجه این کار جز از بین بردن خود و دین و مذهب چیز دیگری نخواهد بود. لذا غلط است. دومین نوع اینکه خود را کنار بکشند و کاری به طاغوت و طاغوتیان نداشته باشند که نتیجه آن از بین رفتن اسلام است و این چیزی است که طاغوتیان خواستار آن بودند. لذا این تعامل نیز غلط است.

سومین نوع این است که خود را یکی از عوامل دشمن بدانند تا به نیازهای مالی و دنیوی خود دست یابند. امام باقر (ع) می فرمایند: «ان الله اقدرنا علی ما نريد» خدای عالم ما اهل بیت را قدرت داده است بر هر چه اراده کنیم به اذن الله می شود. «انما امره اذا اراد شیء ان یقول له کن فیکون». پس این طرح هم غلط می باشد.

تعاملشان با طاغوت های زمان خود متفاوت عمل می کردند. هر کدام به نحوی متناسب با زمان. به عنوان مثال امام رضا (ع) با مأمون، امام حسین (ع) با یزید، متناسب با زمانشان تعامل های متفاوتی داشتند اما هدف همه معصومین باقی ماندن اصل اسلام، اصل دین و اصل مذهب در جامعه بوده است.

چهارمین طرح اینست که به صورتی تعامل کنند که اصل مذهب باقی بماند، مردم اسلام واقعی را فراموش نکنند، در جامعه انسان هایی تربیت شوند تا زمینه حکومت عدل اسلامی و الهی در جهان توسط حضرت مهدی (عج) برای کل جهان فراهم شود.

طی ۲۵۰ سال بعد از رحلت پیامبر تا ولادت امام زمان (عج)، معصومین در

از میان مجموعه سخنرانی های دینی در میقات الرضا

صحیفه سجادیه گنجینه گرانبهای معارف اسلامی

حجت الاسلام و المسلمین سعید وحیدی

تبیین معارف دین در قالب**دعا در صحیفه سجادیه**

تفاوت دعا با روایات: تفاوت در این است که در روایات، مخاطب مردم هستند و با هر کس به اندازه استعدادش سخن می‌گفتند اما در ادعیه امام سجاد (ع)، مخاطب خداست. لذا اوج معارف را در دعاها آورده اند.

نگاه آموزشی امام سجاد (ع) به معارف و حقایق دین: امام با خواندن دعاها، غیر مستقیم معارف را به جامعه القا و طاغوت را تضعیف می‌کردند که این ادعیه در قالب صحیفه سجادیه تبیین شده است.

بعد از قرآن کریم تنها کتاب مدون از طرف اهل بیت صحیفه سجادیه است: (نهج البلاغه تدوین شده سید رضی است. اما صحیفه سجادیه تدوین شده خود اهل بیت می‌باشد). از این رو صحیفه سجادیه را اخت القرآن و یا انجیل آل محمد و یا زبور آل محمد نامیده‌اند. آیت الله مرعشی نجفی صحیفه سجادیه‌ای را برای طنطاوی مفسر قرآن در مصر فرستادند و ایشان چنین پاسخ داد: این از بدبختی ماست که تا کنون بر این اثر گرانبها که از موارث نبوت است دست نیافته بودیم و من هر چه در آن می‌نگرم از گفتار مخلوق برتر و از کلام خالق پایین‌تر است.

مآخذی که شیعه معارف دین را از آنها می‌گیرند و از ائمه به ما رسیده، ۴ چیز است: قرآن، سنت، ادعیه معصومین و زیارتنامه‌هایی که از معصومین به ما رسیده است. و در رأس همه دعاها صحیفه سجادیه است. امام خمینی (ره) می‌فرمایند: ما مفتخریم که ادعیه حیات بخش که او را قرآن مساعد می‌خوانند از ائمه معصومین ماست. مناجات شعبانیه، دعای عرفه امام حسین (ع) و صحیفه سجادیه (زبور آل محمد) و صحیفه فاطمیه که کتاب الهام شده از جانب زهرا (رضیه) است، از ماست.

برخلاف تبلیغاتی که دشمن سعی در جلوه دادن پیروزی خود داشت، امام سجاد (ع) با خطبه‌های خود و همچنین حضرت زینب هر جا صحبت می‌کردند به عنوان اسرای پیروز خود را معرفی می‌کردند. مهم اینست کسی که در اوج اسارت است ولی در فرهنگ خویش، در اوج پیروزی خودش را می‌بیند و این پیروزی را به دیگران القا می‌کند.

تربیت اصحاب؛ این کار را نیز امام از صفر شروع کردند. چرا که همه اصحاب و یاران باوفا در واقعه کربلا به شهادت رسیدند.

زنده نگه داشتن واقعه کربلا ششمین کاری بود که امام سجاد (ع) در مدت ۱۸ سال خلافت خویش انجام دادند. ایشان با دیدن آب و غذا می‌گریستند، در موقع ذبح گوسفند می‌گریستند و انگشتر امام سجاد (ع) خود نیز عامل زنده نگه داشتن بود. چرا که نقش انگشتری آن حضرت این بود «خذی و شقی قاتل حسین بن علی (ع)» قاتل امام حسین (ع) بدبخت و بیچاره به دنیا و به ذلت در آخرت رسید. که این زنده نگه داشتن خود یک هنر بود که امام آن را به خوبی انجام دادند.

تربیت غلامان و بردگان؛ سالانه امام سجاد (ع) بعد از ماه مبارک رمضان ۲۰۰ تا ۳۰۰ غلام را خریداری می‌کردند و به آنها تعلیم و تدریس می‌کردند و عید فطر سال بعد آن‌ها را آزاد می‌کردند.

تبیین رساله حقوق؛ بیش از ۵۰ حق خود را امام سجاد (ع) برای زندگی فردی، خانوادگی، اجتماعی و حکومتی در این رساله تدوین کرده است. رساله حقوق امام یکی از ذخایر غنی شیعه است.

انتقال معارف زلال دین به جامعه در قالب دعا؛ امام سجاد (ع) به دلیل ممنوع بودن حضورشان در اجتماع و سخنرانی‌های عمومی توانستند معارف زلال دین را در قالب ادعیه برای دیگران بیان کنند.

تعامل امام زین العابدین (ع)**با طاغوتیان زمان خویش**

بعد از واقعه کربلا و قتل عامی که یزید انجام داده بود، رسالت حضرت سجاد بعد از ظهر عاشورا شروع می‌شود و کارهای مهمی در دوران امامت ایشان انجام می‌شود. مظلوم‌ترین امام در زمان خودش امام سجاد (ع) بودند چرا که امام سجاد (ع) باید همه چیز را از صفر شروع می‌کردند در چنین وضعیتی امام (ع)، ۹ کار مهم انجام دادند.

اول کاری که امام سجاد (ع) کردند و بسیار مهم و دشوار بود، بحث مدیریت بحران کربلاست؛ لذا دستورات از جانب ایشان صادر می‌شد و عامل اجرایی این مدیریت بحران حضرت زینب (س) به عنوان دستیار امام بودند.

تلاش حضرت برای حفظ جان خود و بقیه؛ چرا که دشمن به دنبال بهانه‌ای برای کشتن اهل بیت بود.

بیداری اسلامی در زمان امام سجاد (ع)؛ که این بیداری با خطبه‌های جانانه امام سجاد (ع) در سفر اسارتی که به سر می‌بردند خصوصاً در شام چنان تأثیرگذار بود که طومار حکومت اموی به سادگی و به راحتی و به سرعت برچیده شد و آن‌ها را ساقط کرد.

● دیدار جمعی از خادمین و راهنمایان زائر آستان مبارک حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) طبس با قائم مقام محترم نماینده معزز ولی فقیه در استان خراسان جنوبی و امام جمعه بیرجند از جمله همایش‌های برگزیده سال گذشته در شهر طبس بود. در این همایش، حضرت حجت الاسلام و المسلمین دکتر رضایی ضمن قرائت فرازی از زیارت جامعه کبیره به بیان مراحل رسیدن به انسان کامل و درجه شفاعت اهل بیت (ع) پرداختند. در این بخش از «میقات الرضا» با هم به مرور اصلی‌ترین نکات ایشان در این باب می‌پردازیم

از میان مجموعه سخنرانی‌های دینی در میقات الرضا همانا اهل بیت (ع) عین عقل و خرد و هوشیاری هستند

حجت الاسلام و المسلمین دکتر رضایی

می‌کنند، قرآن شفاعت می‌کند، عالمان شفاعت می‌کنند. یک عالم دینی مردم را هدایت می‌کند و مسیر را به آنها نشان می‌دهد. در تعبیرات، عالمان یا شیعیان منار هستند یعنی دیگران با شخصیت آنها، گفتار و اعمال آنها مسیرشان را پیدا می‌کنند. یک عالم دینی با نشان دادن راه و آشکار کردن حقایق مردم را از سقوط نجات می‌دهد و از چاه گناه بیرون می‌کشد و مردم پاک می‌شوند و تجلی این حقیقت در کارنامه آنها مشخص خواهد شد.

عالم شفاعت می‌کند یعنی باعث هدایت در دنیا است. اهل بیت شفاعت می‌کنند یعنی هدایت آنها در دنیا یعنی نور اهل بیت، علم اهل بیت، گفتار اهل بیت باعث هدایت آدمیان و تجلی این حقیقت در روز قیامت این است که اهل بیت مردم هدایت یافته را

خداست به وسیله شما متوجه مقصد بزرگ عالم یعنی ذات خدا شوم.

واستشفعت بکم الی الله فاشفعوا لی عندالله و از شما طلب شفاعت می‌کنم و از شما می‌خواهم شما در محضر خود ما را شفاعت کنید. چگونه:

فاستنقذونی من ذنوبی عند الله
استنقاذ یعنی جایی که انسان در چاهی افتد و ریسمانی را برای نجات او به چاه اندازند و او را به بیرون هدایت کنند. شفاعت یعنی اهل بیت از چاه گناه ما را بیرون آورند.

فانکم وسیلتی الی الله
وسيله من به سمت خدا و برای رسیدن به خدا شماست

شفاعت چیست؟ شفاعت انعکاس هدایت دنیا است. روز قیامت اهل بیت شفاعت

خدای بزرگ انسان را به عنوان اشرف مخلوقات خلق کرد و وقتی او را خلق کرد به خود تبریک گفت «فَتَبَارَكَ اللهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ» و به تعبیر قرآن او را بر کثیری از مخلوقات خود برتری داد و او را کرامت بخشید و این انسان به جایی رسید که «فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ» همه ملائکه در برابر او تعظیم کردند. تعظیم کردن ملائکه در برابر انسان چگونه بوده است؟ تعظیم ملائکه در برابر انسان کامل یعنی اعلام اطاعت. ملائکه مطیع و در اختیار انسان کامل اند. لذا در فرازهای زیبای زیارت جامعه کبیره می‌خوانیم «السَّلَامُ عَلَیْکُمْ یا أَهْلَ بَيْتِ النَّبُوَّةِ وَ مَعْدِنِ الرَّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ» یعنی ملائکه مرتب در خانه انسان کامل (اهل بیت) در رفت و آمد هستند یعنی در اختیار آنها هستند. این انسان کامل که به بالاترین درجات رسیده است طبق دستور آیه قرآن وسیله است برای رسیدن ما به خدا.

در جهان ۷ میلیارد جمعیت داریم اما هیچ گاه کسی نمی‌گوید ۷ میلیارد انسان داریم به تعبیر ملاصدرا «ما ۷ میلیارد حیوان بالفعل، انسان بالقوه داریم» یعنی ۷ میلیارد موجوداتی که می‌توانند انسان شوند. انسان در درون جان خود باید رشد کند. در جواب سوال اینکه: مهمترین کار عالم چیست؟ باید پاسخ داد: مهمترین کار این است که انسان در درون جان خود شب و روز خودش را ورز دهد و به انسان کامل و انسان مطلوب قرآن برسد بنابراین اگر ما بخواهیم با اهل بیت تناسب پیدا کنیم باید در درون مشکلات عالم غرق شویم و تلاش کنیم خود را به انسان کامل نزدیک کنیم.

در فرازهای آخر دعای توسل می‌خوانیم:
«یا سادتی و موالی انی توجهت بکم... الی الله
ای آقایان من ای موالیان من، مقصدم

خطیب جمعه کاشمر در جمع «سفیران نور»: باید زندگی با قرآن را تمرین کنیم

می‌کنید. وی همچنین ارتباط معنوی و ارزشمند این مجموعه را با آستان قدس رضوی از نعمات بزرگی عنوان کرد و گفت: اگر امروز صحبت از حکومت اسلامی و ولایت فقیه می‌کنیم به برکت وجود ثامن الحجج علی ابن موسی الرضا(ع) است.

حجت الاسلام یعقوبی با اشاره به این که ولایت از آن ائمه است و امام و رهبری به نیابت از سوی آنها کار می‌کنند، بیان کرد: سایه توجهات امام رضا(ع) چه مستقیم و چه به نیابت بر سر ما باشد از هر تاج افتخاری بالاتر و والاتر است.

وی در ادامه قرآن را دارای چند سطح دانست و ادامه داد: پس از قرائت و درک و فهم قرآن باید برای پیاده و عملی کردن قرآن در سطح جامعه تلاش کرد.

ایشان با بیان این که از طریق قرآن باید، احسان به والدین و موضوعات اخلاقی و اجتماعی را به نونهالان آموزش دهیم ابراز کرد: این آموزش‌ها تنها برای نونهالان نباید باشد بلکه برای بزرگان هم باید صورت گیرد.

یعقوبی با تأکید بر این که باید احساس کنیم مفاهیم قرآن در زندگی ما حضور دارد، افزود: باید زندگی کردن با قرآن را تمرین کنیم.

«سفیران نور» نام همایشی است که به منظور ارج نهادن به خادمین عرصه قرآن و کتاب، در جوار مرد دین و سیاست برگزار شد. در این همایش، حجت الاسلام سید قاسم یعقوبی همایش سفیران نور را جزو برنامه‌های بسیار ارزشمندی دانست که با حقیقت جان، روح اسلام و فرهنگ ناب اسلامی ارتباط دارد. وی با اشاره به اهمیت و ارزش بالای کار معلمی تصریح کرد: معلمان قرآن ارزشی بسیار بالاتر و والاتر از سایر معلمان دارند. یعقوبی با اعلام اینکه مسئولان کتابخانه‌ها و مربیان در جهت تعمیق اندیشه‌های قرآنی کار می‌کنند؛ ابراز کرد: فرهنگ ارتباط با کتاب، فرهنگ تمدن سازی است.

وی با اشاره به این که در کتابخانه‌های ریزی تمدن اسلامی انجام می‌شود و پایه‌های اندیشه‌های اسلامی و قرآنی محکم می‌شود، با تأکید بر اینکه همه توجهات و ذهن‌ها باید به سمت قرآن بروند قرآن را کتابی دانست که هیچ گونه شک و تردیدی در آن نیست.

خطیب جمعه کاشمر زیبایی کار مربیان قرآن را ترویج فعالیت‌های قرآنی دانست و تصریح کرد: یکی از زیبایی‌های کار در این است که زیر سایه امامت و ولایت فعالیت

وارد بهشت می‌کنند.

بهشت جان مومن است، بهشت خود مومن است. جان مومن باید در دنیا بهشتی شود و نور اهل بیت را در دنیا پخش کند. و این نور، با اراده و همت عمل خوب شیعیان مخلص اهل بیت(ع) باقی است. در طول تاریخ، شیعیان مخلص با اخلاق، رفتار، علم، حلم، و عمل خویش فرهنگ اهل بیت را به گوش آیندگان رسانده‌اند.

در آیه تطهیر «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا» اهل بیت دور از هرگونه رجس و پلیدی معرفی شده‌اند. رجس از منظر قرآن یعنی ندانستن، علم نداشتن و نفهمیدن است با توجه به آیه «إِنَّمَا يَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ» همانا پلیدی را بر کسانی که از فکر و عقلشان استفاده نمی‌کنند قرار دادیم» بنا بر این آیه در می‌یابیم که اهل بیت از اینکه از عقل و فکر خویش استفاده نکنند پاک‌اند یعنی چه؟ بدین معنی است که اهل بیت عین عقل‌اند، عین خرد اند. اهل بیت با زیباییهایشان، با عقل و خردشان در ذیل آیه «هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ» دین خدا را که همه زیباییها را در خود دارد به مردم می‌شناسانند. که این را صاحبان عقل ناب «إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَى الْأَلْبَابِ» درمی‌یابند که:

امام باقر(ع) می‌فرماید: «نَحْنُ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَغَدَا الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ وَشِعَتْنَا أُولَى الْبَابِ» ما علم هستیم، و دشمنان ما جهل‌اند. و شیعیان ما صاحبان خرد ناب هستند.

علم یعنی چراغ، یعنی نور، یعنی خرد، بنابراین شیعیان و خادمان اهل بیت باید قرآن، نهج البلاغه، دین خدا را با علم و اخلاق نیک خود معرفی کنند و فرهنگ اهل بیت را که فرهنگ علم و خرد و اخلاق است به همه شناسانند و عشق اهل بیت را در جان و دل مردم نهادینه کنند.

● حضور همیشه پرشور مردم ولایت مدار در مناسبت‌های مختلف اسلامی و انقلابی، به روزهای گرم و سرد سالی که گذشت، رنگ و بویی دیگر داد. رنگی از ارادت ناب و خالصانه اهالی این دیار به اهل بیت (علیهم السلام) که در صحنه حضورشان در مراسم و مناسک مذهبی؛ چه در آستان مبارک حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) و چه در کوچه و خیابان و حتی بیمارستان‌های شهر طبس، جاری است. بیایید به اتفاق هم، گوشه‌هایی اندک از این حماسه مردمی را مرور کنیم...

چند قطعه عکس ساده در تجلی
سه کلمه ناب در میقات الرضا

ولایت مردم حضور

۲۶ و ۲۷

سالنامه میقات الرضا

آیین استقبال از خادمان بارگاه مطهر رضوی و مجموعه برنامه‌های «زیر سایه خورشید» در خیابان‌های طبس

کودکان و نوجوانان در محفل «شکوفه‌های رضوی» با حضور استاد راستگو

جشن ازدواج ۷۳ زوج تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) در جوار بارگاه حضرت حسین بن موسی‌الکاظم (ع)

نیمه شعبان و نماز جماعت باشکوه مومنان
در صحن و سرای حرم مطهر حضرت حسین
بن موسی‌الکاظم (ع)
براستی چه باشکوه است این سجده شکر بر
خاک مطهر این قطعه از بهشت...

شادی و سرور عاشقان ولایت در میان چراغانی جشن
بزرگ میلاد حضرت علی بن موسی الرضا(ع) در صحن
بزرگ حرم برادرشان.

نماز جمعه طبس در آستان مبارک حضرت حسین بن
موسی الکاظم(ع) به امامت حضرت حجت الاسلام و
المسلمین حاج آقای مهاجریان

تشییع نمادین پیکر حضرت فاطمه زهرا(س) در
مسیری بیش از ۵ کیلومتر به مقصد آستان مبارک
حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع)

عزاداری و مرثیه خوانی دسته جات از شب اول محرم
الحرام لغایت شب یازدهم محرم الحرام در حرم مطهر
حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع)

خانواده های طبسی و مسافران، لحظات تحویل سال
نوی خود را در صحن و سرای حرم حضرت گذراندند.

عیادت خادمان حریم رضوی از بیماران و سرکشی به
بیمارستانهای شهر طبس؛ با گل و نبات و پرچم متبرک...

۲۸ و ۲۹

میتات الرضا سالنامه

قرآن به سر گرفتن زائران و مجاوران حضرت حسین
بن موسی الکاظم (ع) در شبهای قدر و راز و نیاز با
پروردگار عالمیان

سفر به زیارتگاهی که زمانی غریب بود و امروز
به همت مدیریت توانمند اسلامی آستان قدس رضوی
قطب دینی و فرهنگی منطقه است

به یاد اسوه قناعت و ساده زیستی...

معظم رهبری را به خاطر می‌آورم: «سید حسن مدرس کسی بود که هوشیارانه از اسلام دفاع می‌کرد.»

خدمتی خالصانه

همراه با یکی از خدام افتخاری زیارتگاه برمی‌گردم داخل صحن. خادمی که می‌خواهد گمنام بماند، اما برایم از ارادت خاص مردم کاشمر به شهید مدرس (ره) می‌گوید. در حال حاضر ۸۰ خادم افتخاری در این مکان مقدس فعالیت می‌کنند و خدمت‌رسانی به زائرین آقای شهید را وظیفه خود می‌دانند. آخر سالانه افراد بی‌شماری از اقصای نقاط کشور در این مجموعه فرهنگی حضور بهم می‌رسانند. بسیاری از این زائرین نذورات نقدی خود را داخل ضریح می‌اندازند و در دو نوبت غبارروبی مرقد مطهر در سال، این نذورات جمع‌آوری می‌گردد و وجوه حاصله از آن صرف برگزاری مراسم فرهنگی و مذهبی زیارتگاه می‌شود.

تعجب پرسید: «مگر از من خلاfi دیده‌اید و یا از رفتارم ناراضی می‌باشید؟» مدرس با حالتی عاطفی پاسخ داد: «خدا نکند، این‌طور نیست. تو مأموری و به تو دستور می‌دهند. ولی وقتی مجدداً به این‌جا مراجعت می‌کنی، دیگر مرا زنده نخواهی یافت.»

به احترام درجه بالای کمال شهید مدرس (ره) کمر خم می‌کنم و با صدای بغض کرده آهسته می‌گویم: «سید خدا همان‌طور که پیش‌بینی کرده بودی، پاسبان را روز شهادتت عوض کردند.» دستی به گوشه چشمانم می‌کشم و قدم‌های بلندتری برمی‌دارم تا خودم را برسانم کنار ضریح.

دستانم را می‌گذارم روی ضریح و فاتحه‌ای زیر لب زمزمه می‌کنم. سپس سرم را بالا می‌آورم و نگاهی به اطراف می‌اندازم. آرامش خاصی در زیارتگاه حکم‌فرما است. می‌روم و گوشه‌ای می‌نشینم و زل می‌زنم به قاب عکس سید حسن مدرس (ره) که بر روی دیوارهای به سفیدی روح ساده و بی‌آلایش ایشان نصب شده است. در این میان یکی از سخنان مقام

وقتی چشمم می‌افتد به گنبد فیروزه‌ای، در عجب می‌مانم که این همان آرامگاه خشتی سال ۱۳۶۳ است که عکسش را قبلاً دیده بودم. آهسته قدم بر می‌دارم. توان چشم بر داشتن از ساختمان و ایوان‌های اطراف را ندارم. در همه جا معماری اسلامی موج می‌زند و کاشی‌کاری‌های متنوع مرا میخ‌کوب کرده است. دوباره سرم را بلند می‌کنم و رو به زیارتگاه، زیر لب می‌گویم: «سلام. بالاخره آمدم سید شهید.»

کمتر کسی است که نام آیت‌الله حسن مدرس (ره) به گوشش نخورده باشد. سیدی مجتهد که پس از سال‌ها فعالیت در عرصه‌های مختلف سیاست، علم و فرهنگ، راه آزادی را انتخاب نمود و در سال ۱۳۱۶ هجری شمسی به دست مزدوران رضاخان، پس از سال‌ها تبعید به درجه رفیع شهادت نائل شد.

امروزه آرامگاه شهید مدرس (ره) با عنایت توجه مقام معظم رهبری و تولیت آستان قدس رضوی مبدل به یک قطب بزرگ دینی و فرهنگی در منطقه گردیده است. اما با این حال ممکن است برای بسیاری از مشتاقان شهید مدرس (ره) هنوز فرصت دیدار از آرامگاه ایشان فراهم نشده باشد، بنابراین به منظور آشنایی بیشتر با شهید مدرس (ره) سفری می‌کنیم به شهر کاشمر و سری می‌زنیم به نگین فرهنگی منطقه، یعنی زیارتگاه شهید آیت‌الله مدرس (ره).

ورود به زیارتگاه

داخل زیارتگاه که می‌شوم حال عجیبی دارم. نمی‌دانم چرا یاد یک روز قبل از شهادت آقای مدرس می‌افتم. روزی که رو به پاسبان چمباتمه‌زده در مقابل منزلش در کاشمر گفت: «تو را از این‌جا عوض می‌کنند.» و پاسبان با

شکی نداشتیم که پیش‌بینی شهید آیت‌الله مدرس (ره) و سخنی که خطاب به رضاخان با قاطعیت فرموده بودند: «قبر من هر کجا باشد زیارتگاه خواهد شد، ولی تو در جایی می‌میری که نه آب باشد و نه آبادانی»، عملی شده است. اما شاید اگر ذکاوت عباس عظیمیان، نوجوان ساکن کوچه تلفن‌خانه و همسایه شهید آیت‌الله مدرس (ره) در کاشمر نبود، ما امروز نمی‌دانستیم که قاتلان، پیکر آقای مدرس را کجا شبانه و مخفیانه به خاک سرد سپردند. عظیمیان و حاج علی کردستانی شاهدانی بودند که قدرت نامرئی الهی آنان را مأمور علامت‌گذاری محل دفن شهید مدرس (ره) کرده بود تا در سال ۱۳۳۲ ه. ش با همکاری مردم و مرحوم سید اسماعیل؛ فرزند شهید مدرس، اتاقکی بر روی مزار ایشان در کاشمر ساخته شود.

البته پس از پیروزی انقلاب اسلامی، زنده نگه داشتن نام و یاد شهید مدرس (ره) مورد توجه بنیان‌گذار انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) قرار گرفته و در تاریخ ۲۸ شهریور ماه ۱۳۶۳ طی حکمی حکیمانه به نماینده محترم‌شان در خراسان، آستان قدس رضوی مأمور آبادانی آرامگاه شهید مدرس (ره) شد. بدین ترتیب مقبره شهید مدرس در سال ۱۳۶۷ به دست حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رئیس‌جمهور وقت افتتاح گردید.

کتابخانه نمونه مشارکتی

به سمت کتابخانه مجتمع فرهنگی که بزرگترین و غنی‌ترین کتابخانه منطقه نیز است، به راه می‌افتم. قابل ذکر است این مکان ۸۲۵ مترمربعی که در سالگرد شهادت شهید آیت‌الله مدرس (ره) در سال ۱۳۷۵ با حضور تولیت عظمای آستان قدس رضوی حضرت آیت‌الله واعظ طبسی گشایش یافته

مراسم مذهبی و فرهنگی

مهمترین برنامه‌های مجتمع در سال ۱۳۹۲ چنین می‌گوید:

برگزاری بزرگداشت سالگرد شهادت آیت‌الله مدرس (ره) با حضور ریاست مجلس شورای اسلامی، جناب آقای دکتر علوی قائم‌مقام تولیت عظمای آستان قدس رضوی، جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مسئولین کشوری و مدیران آستان قدس رضوی در دهم آذرماه. برگزاری مراسم شب‌های قدر با حضور بیش از ۴۰/۰۰۰ نفر. برگزاری نماز عید سعید فطر با حضور بیش از ۳۰/۰۰۰ نمازگزار. برگزاری دعای پر فیض عرفه با حضور بیش از ۱۰/۰۰۰ نفر. برگزاری مراسم دهه اول محرم و شام غریبان شهادت حضرت اباعبدالله الحسین (ع) با حضور بیش از ۳۰/۰۰۰ نفر در قالب ۸۰ هیئت مذهبی شهرستان‌های خلیل آباد و کاشمر. برگزاری مراسم ویژه دهه کرامت

شناسایی و بازسازی آرامگاه

وقتی میزان توسعه آرامگاه را دیدم، دیگر

بعد از هم‌صحبتی با خادم، احساس تشنگی می‌کنم و به سمت یکی از آب‌سردکن‌های داخل صحن می‌روم. قبل از نوشیدن آب، زیر لب «یا حسین (ع)» می‌گویم و آبی گوارا می‌نوشم. دوباره دلم هوای محرم را می‌کند. دلم برای شنیدن صدای طبل و سنج‌ها تنگ می‌شود. نگاهی به صحن‌های زیارتگاه می‌اندازم و آن‌ها را مملو از جمعیت عزاداران حسینی تجسم می‌کنم. خادم حرم برایم گفته بود که مراسم متنوع مذهبی بسیاری چون اقامه نماز جماعت، نماز عید سعید فطر شهرستان کاشمر، قرائت ادعیه کمیل، توسل، ندبه و جلسات سخنرانی با دعوت از مداحان و سخنرانان برجسته، مراسم شهادت و جشن میلاد ائمه اطهار (ع)، محافل شبی با قرآن و برنامه‌های فرهنگی مانند شب شعر، مسابقات فرهنگی مختلف و کلاس‌های اوقات فراغت در تابستان در مجتمع برگزار می‌شود. در این میان آقای محمد یعقوبی؛ مدیر زیارتگاه شهید آیت‌الله مدرس (ره) در خصوص

بود، در سال ۱۳۹۲ به عنوان کتابخانه نمونه مشارکتی کشوری از سوی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برگزیده گردید.

وارد این مکان علمی و فرهنگی می‌شوم. جویندگان علم و دانش در سکوت و آرامش تالارهای برادران و خواهران به صورت مجزا مشغول مطالعه هستند. این کتابخانه به ۱۴/۰۰۰ نفر عضو فعال خود با داشتن بیش از ۶۰/۰۰۰ جلد کتاب در زمینه‌های متنوع علمی، مذهبی، ادبی و دانشگاهی، همچنین بخش مرجع با بیش از ۲/۰۰۰ جلد کتاب مرجع و ۴۰۰ عنوان پایان‌نامه کارشناسی و کارشناسی ارشد، بخش اینترنت جهت تسهیل ارتباط محققین و مراجعین کتابخانه با دنیای اطلاعات، بخش نشریات با ۹۵ عنوان از جدیدترین نشریات ادواری با تنوع مورد علاقه اعضا در دو تالار خواهران و برادران و بخش سمعی و بصری با دارا بودن ۵/۰۰۰ عنوان منبع دیجیتال خدمت‌رسانی می‌نماید.

به یاد ساده‌زیستی آقای شهید

اگرچه دلم می‌خواست زمان بیشتری را در کتابخانه سپری کنم، اما دوست‌داران کتاب را به خدا می‌سپارم و بار دیگر قدم می‌گذارم در صحن مجتمع. در این میان زن جوانی به سمت می‌آید و ساندویچی را در دستم می‌گذارد. با تعجب به زن نگاه می‌کنم. او لبخند می‌زند و با لهجه کاشمیری می‌گوید: «تان و ماست ندزی است.» از او می‌پرسم: «چرا نان و ماست؟ علت خاصی دارد؟» نگاهی به گنبد زیارتگاه می‌اندازد و جواب می‌دهد: «به نشانه احترام و به یاد قناعت و ساده‌زیستی آقای شهید.» و به سمت دیگر زائرین داخل صحن می‌رود. روی یکی از نیمکت‌های خالی داخل صحن

و چهار پایه چراغ سنگی و آبنمای سنگی بسیار زیبایی است، خارج می‌شوم. در حال حاضر محوطه‌سازی و ایجاد فضای سبز در صحن شمالی و ورودی به مساحت ۸/۰۰۰ متر مربع جهت اسکان زائرین و فراهم نمودن امکانات رفاهی نیز انجام گرفته است. البته آقای یعقوبی در خصوص سایر فعالیت‌های مجتمع در بخش عمرانی به این موارد هم اظهار داشتند: ساخت و تجهیز موزه آثار و اسناد شهید آیت الله مدرس (ره) به مساحت ۲۰۰ مترمربع، مزار شهداء با معماری بسیار زیبا و کم‌نظیر، احداث سالن چندمنظوره با مساحت ۲ هزار مترمربع با همکاری مجلس شورای اسلامی، سه آبنمای بسیار زیبا با اجرای نورپردازی نوین در صحن‌های زیارتگاه، احداث سوئیت با میلمان کامل جهت رفاه حال زائرین، سالن اجتماعات با تجهیزات اولیه و گنجایش ۲۰۰ نفر، آشپزخانه عمومی مجهز جهت طبخ غذا و دستگاه آب جوش، پارک بازی کودکان و پارکینگ وسایل نقلیه زائران، فعال بودن دفتر زائرسرا به صورت شبانه‌روزی، تأمین آب آشامیدنی سرد و گوارا در فضاهای مختلف زیارتگاه و...

می‌نشینم تا ساندویچ ندزی‌ام را بخورم. در این میان چشمم می‌افتد به کودکانی که در صفوفی منظم به سمت یکی از ساختمان‌های مجتمع می‌روند. و سخنان مدیر زیارتگاه شهید آیت‌الله مدرس (ره)، قبل از ورود به کتابخانه، در خاطرم نقش می‌بندد:

«مهدالرضای مجتمع فرهنگی به عنوان موفق‌ترین مرکز آموزش مفاهیم دینی به نونهالان در سطح شهرستان همواره مطرح بوده و در سال تحصیلی ۹۳۹۲ تعداد ۱۸۰ نواآموز در آن مشغول به تحصیل می‌باشند. از دیگر برنامه‌ها در خصوص کودکان و نوجوانان می‌توان به چاپ کتاب‌های ویژه این گروه‌های سنی، اجرای نمایش‌نامه، قصه‌گویی برای کودکان توسط مربیان مهد با موضوع شهید مدرس (ره) به منظور آشنایی کودکان با زندگی و شخصیت این شهید بزرگوار اشاره نمود. البته برگزاری مسابقات فرهنگی با موضوع شهید مدرس و نشست‌های دانش‌آموزی با حضور سخنرانان برجسته را نیز نباید فراموش کرد.»

امکانات مجتمع

از صحن جنوبی زیارتگاه که شامل زائرسرا

پای درس مدرس

سید رضا موید

ما به دریای نور آمده ایم
طور سینای عشق وادی ماست
عطر ناب بهشتیان با ماست
با فروغ امید آمده ایم
بوسه دادن به این زمین شاید
شمع این محفل است خون شهید
کاشمر این چمن سرای وطن
با گلی ناز همنشین شده است
کاشمر عطر ارتضا دارد
جایگاه کیاست است اینجا
روز مجلس به مجلس آمده ایم
دگر امروز مردم آزاد
شهر خون را به خاک شناسند
کاشمر با تمام زیبایی
ای مؤید درود خلق و خدا

دوست را در حضور آمده ایم
پور موسای عشق هادی ماست
باغهای گل ارمغان با ماست
به مزار شهید آمده ایم
که از این خاک بوی خون آید
آبروی دل است خون شهید
کاشمر شهر سروهای کهن
جلوه بخش بهار دین شده است
انس با سید مرتضی دارد
شهر دین و سیاست است اینجا
پای درس مدرس آمده ایم
ملتی با حماسه‌ها همزاد
کاشمر را به تاک شناسند
با مدرس شود شناسایی
به روان مدرس و شهداء

اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آن ایام می‌باشند، اختصاص دارد. موزه سالانه مورد بازدید بیش از ۶۰/۰۰۰ نفر از علاقمندان قرار می‌گیرد.

گفت‌وگوی پایانی

دیگر به انتهای این سفر چند ساعته نزدیک می‌شوم، پس بار دیگر می‌نشینم پای صحبت‌های مدیر زیارتگاه شهید آیت‌الله مدرس(ره) تا با برنامه‌های آینده مجتمع بیشتر آشنا شوم.

آقای یعقوبی می‌گوید: «شروع ساخت ساختمان ویژه موزه شهید آیت الله مدرس(ره)، احداث آبنمای بسیار زیبا در صحن جلو سالن اجتماعات و سنگ فرش جلوی سالن اجتماعات از جمله امکاناتی هستند که در یک سال اخیر به مجتمع اضافه شده است. اما در خصوص برنامه‌های سال ۱۳۹۳ می‌توان به ساخت سوئیت برای رفاه حال زائرین، ساخت ساختمان موزه در کنار کتابخانه مجموعه و تملک پارک فضای سبز شهرداری به مقدار ۱۰ هزار مترمربع جهت ایجاد مکان‌هایی مناسب برای اسکان زائرین اشاره نمود.»

با گرفتن آدرس وبسایت مجتمع فرهنگی شهید آیت‌الله مدرس(ره) که به معرفی این شهید بزرگوار و بخش‌های مختلف زیارتگاه و ارائه آخرین اخبار مربوط به مجتمع می‌پردازد، برمی‌گردم داخل صحن. اما قبل از وداع با آقای شهید به سنت زائرین، نان و ماستی نذر می‌کنم تا بهانه‌ای شود که دوباره سری بزنم به این زیارتگاه و یادی کنم از مدرس؛ مرد دین و سیاست.

گزارش از: آرزو مستأجر حقیقی

سفری به گذشته

واقع این مجموعه شامل دست نوشته‌ها و وسایل شخصی از جمله قرآن، عصا، دو عدد پیراهن، چراغ، قلم، سجاده و پارچ سفالی ایشان است. در این میان بخشی از فضای موزه نیز به وسایل اهدایی و بعضی از اشیاء و وسایلی که از لحاظ زمانی و مکانی هم دوره با شهید مدرس(ره) بوده و بیان‌گر اوضاع

پس از دیدار با مزار شهدا و ذکر فاتحه، تصمیم می‌گیرم تا سفری به گذشته و دوران شهید مدرس(ره) بکنم. بنابراین وارد موزه آثار و اسناد شهید آیت الله مدرس(ره) که در سال ۱۳۸۳ در مساحت ۲۰۰ مترمربع افتتاح گردید، می‌شوم. در

مدرس؛ از کچو تا کاشمر

سید حسن مدرس

«آقای شهید» زنده تاریخ است

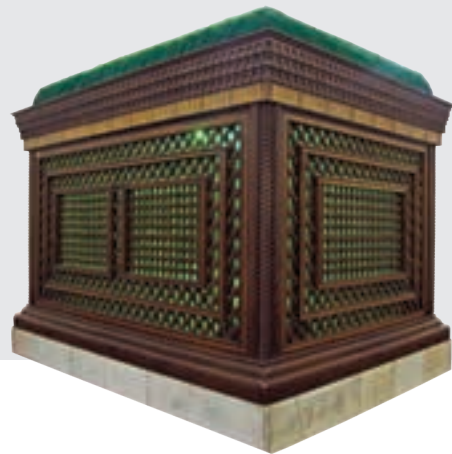

او که بود؟

حسن بن اسماعیل طباطبایی که نسبش به امام حسن مجتبی (ع) می‌رسد، در سال ۱۲۸۷ هـ. ق برابر با ۱۲۴۹ هـ. ش در سرابه کچو از توابع اردستان استان اصفهان متولد شد. تحصیلات خود را در سن ۶ سالگی نزد جدش سید عبد الباقی آغاز نمود. در سن ۱۶ سالگی جهت ادامه تحصیل به اصفهان عزیمت و به مدت ۱۳ سال در آن شهر به تحصیل علوم دینی مشغول بود. سپس جهت تکمیل تحصیلات به عتبات عالیات مهاجرت (و ضمن دیدار با آیت... میرزای شیرازی عمده تحصیلاتش در نجف در محضر آیات عظام

و فرهنگی سپری شد و در واقع معنای نام مدرس نیز بیشتر با تدریس و درس مرتبط است تا سیاست، خودش نیز گفته است: کار اصلی من تدریس و سیاست کار دوم من است. در عین حال بخاطر مکتوب و مستند ماندن زندگی سیاسی او در چارچوب مذاکرات مجلس جنبه سیاسی شخصیت او بیشتر حفظ شده است. پنج دوره حضور در مجلس اندیشه، بیان و رفتارشان چنان قوی و مؤثر بود که سطح توقع جامعه را از نمایندگی مجلس دوچندان ساخت و الگویی بر جا گذاشت که برای سال‌های سال، ملاک و معیاری روشن در سنجش شخصیت نمایندگان ملت به شمار رفته و خواهد رفت.

در میان شخصیت‌های ایران معاصر، کمتر کسی را سراغ داریم که مانند شهید مدرس آن همه مورد توجه و تکریم حضرت امام خمینی (ره) قرار گیرد و الگویی برای زندگی اجتماعی و سیاسی معرفی شده باشد. بدون تردید شخصیت آن فقیه توانا، سخنور چیره دست و سیاستمدار آگاه، فراتر از اوصاف نماینده مجلس بود، ولی بخش عمده‌ای از بروز شخصیت سیاسی وی، در سایه حضور در مجلس پدیدار شده بود و امروز نه تنها در جامعه حتی در مجامع علمی نیز به عنوان یک شخصیت سیاسی شناخته می‌شود در صورتی که بخش مهمی از زندگی ایشان در کار علمی

مخروبه‌ای که به قیمت نازلی خریده بود زندگی می‌کرد، یکی از تجار و مالکان بزرگ شهرضا به وی اصرار می‌کند که شش حبه از آب و ملک مزرعه مهدی آباد در حوالی دهکده اسفه شهرضا را قبول کند تا به وی واگذار کند. مدرّس به او می‌گوید: مگر شما فامیل فقیر نداری، چرا این زراعت را به نام صله ارحام به آنان نمی‌بخشی؟ این رفتار از روح بزرگ، مناعت طبع و بی‌اعتنایی مدرّس به مال دنیا حکایت می‌کند. این بی‌نیازی در کمال فقر، به شهید مدرّس آن چنان شجاعت و قدرت و عزتی داده بود که خواب را از چشمان استبداد و استعمار ربوده بود و آنان از وجودش بیم داشتند و چون برگ بید به خود می‌لرزیدند.

نظم شهید مدرّس

شهید مدرّس نمونه عالی کمال و تقوا و در نظم و برنامه ریزی سرآمد زمان خویش بود. اگر کسی به مدت یک سال برنامه روزانه ایشان را می‌دید، شاید در مدت سال دقیقه‌ای هم تغییر نمی‌کرد. اول صبح، ساعت هفت، درس فقه را شروع می‌کرد. ساعت نه صبح، نیم ساعت به اتاق خود می‌رفت و از ساعت نه و نیم تا ساعت یازده درس اصول را شروع می‌نمود. ساعت یازده تا دوازده به مراجعه کنندگان اختصاص داشت. اول ظهر مقید بود که نماز جماعت بخواند؛ اما سعی می‌کرد خود امام جماعت نباشد و به دیگران اقتدا کند. آن گاه به منزل می‌رفت و سر ساعت سه بعدازظهر به مدرسه می‌آمد. صبح‌های پنجشنبه هم درس اخلاق و نهج البلاغه می‌گفت. بعد از ظهر پنجشنبه و جمعه نیز به امور شخصی و خانوادگی می‌پرداخت.

کلاس درس

مدرس در اندیشه و عمل، همواره سیاست را از دیانت تفکیک ناپذیر می‌دانست. گاه کلاس

لقب «مدرّس» را به وی دادند؛ لقبی که بیانگر عظمت و شخصیت علمی ایشان است.

قناعت و زهد مدرّس

از بزرگترین ویژگی‌های شهید مدرّس، ساده زیستی او بود و او از این لحاظ از اسوه‌های بزرگ تاریخ ایران به شمار می‌آید. او از ابتدا تا انتهای عمر پربرکتش دست از ساده زیستی برنداشت و همین عامل، او را در مبارزه مستمرش با استبداد و استعمار موفق می‌ساخت؛ چرا که قید و بندهای مادی مانع وارستگی روح انسان می‌شود و آن گاه که روح در محاصره عوامل بازدارنده رشد و تعالی قرار گیرد، وارستگی و آزادی بی معنا خواهد شد. خود در این باره می‌گوید:

اگر من نسبت به بسیاری از اسرار آزادانه اظهار عقیده می‌کنم و هر حرف حقی را بی‌پروا می‌زنم برای آن است که چیزی ندارم و از کسی هم نمی‌خواهم. اگر شما هم بار خود را سبک کنید و توقع را کم نمایید، آزاد می‌شوید... باید جان انسان از هرگونه قید و بندی آزاد باشد تا مراتب انسانیت و آزادی خویش را حفظ نماید»

شهید مدرّس از ابتدای زندگی تا انتها، قناعت پیشه کرد. وارستگی و زهد وی از عواملی بود که او را در مبارزه مستمر و وقفه ناپذیرش با استبداد و استعمار موفق ساخت و هرگونه هراس را از دل پاک و مهربانش زدود. شجاعت مدرّس از قدرت روحی و صفای معنوی او نشأت می‌گرفت. او مرد خدا بود و با عبادت و دعا و راز و نیاز، کمالات معنوی را کسب کرده بود و در اوج ساده زیستی آنچه داشت به نیازمندان می‌بخشید.

بی‌نیازی در کمال فقر

زمانی که مدرّس در اصفهان با نهایت تنگدستی با خانواده خویش در منزل

محمد کاظم خراسانی و سید محمد کاظم یزدی بود) و بعد از ۷ سال به ایران مراجعت و در مدارس جده کوچک و بزرگ اصفهان به تدریس پرداخت و در این زمان به مدرس مشهور شد.

در سال ۱۳۲۸ هـ ق - ۱۲۸۹ هـ ش همزمان با دوره دوم مجلس از طرف علما به عنوان عالم طراز اول به مجلس شورای ملی راه یافت. از دوره سوم تا پایان دوره ششم توسط مردم تهران به نمایندگی مجلس برگزیده شد که از مهمترین حوادث این دوران جنگ جهانی اول، مهاجرت، مبارزه با قرار داد ۱۹۱۹ و مبارزه با استبداد رضاخان و جمهوری او و مبارزه با استعمار انگلیس بود... ترور آیت... مدرس (ره) نیز در دوره ششم اتفاق افتاد. در دوره هفتم با دخالت رضاخان آرای آیت... مدرس خوانده نشد. در سال ۱۳۰۷ هـ ش شبانه به خواب تبعید و مدت ۹ سال در داخل قلعه‌ای زندانی شد. سرانجام در مهر ماه ۱۳۱۶ به کاشمر منتقل و در دهم آذر همان سال برابر ۲۷ رمضان ۱۳۵۷ هـ ق به شهادت رسیدند.

نامدارترین استاد

شهید مدرّس از آوان طلبگی که در تنگدستی و فقر به سر می‌برد، تا اوج قدرت سیاسی و حتی برخورداری از آوازه جهانی، از تفقه در معارف دینی دست بر نداشت. زمانی که از نجف بازگشت، تدریس را در رأس همه اشتغالات خود قرار داد و در مدرسه جده کوچک، درس فقه و اصول برگزار کرد و به سبب دقت و عمق تدریس خود در اندک مدتی نامدارترین استاد حوزه علمیه اصفهان شد و در ردیف باسابقه ترین مجتهد پرنفوذ آن منطقه یعنی حاج آقا نور الله اصفهانی و امثال او قرار گرفت. ایشان فقیهی بود که از جان خویش در راه تحصیلات علوم دینی مایه گذاشت و در تدریس آن چنان دقیق و ژرف نگر بود که

اینکه آن بزرگوار را غربانه در غروب ۱۰ آذر ۱۳۱۶ در تبعیدگاه خود در کاشمر به شهادت رساندند و شبانه و مخفیانه دفن کردند به خیال اینکه برای همیشه و نام و یاد مدرس را از بین برده اند، بی خبر از این که او جاودانه تاریخ خواهد شد.

با شهادت آیت... مدرس در دهم آذر ۱۳۱۶ و آگاهی مردم از این جریان، در ابتدا مردم کاشمر بصورت مخفیانه به زیارت قبر این شهید می‌رفتند و در تاریکی شب ظاهر قبر را می‌ساختند ولی روزها مأموران شهربانی آنرا خراب می‌کردند. در این زمان مدرس به آقای شهید معروف شد.

پس از وقایع شهریور ۱۳۲۰ و تبعید رضاخان، مردم بر تربت پاک آیت... مدرس (ره) جمع شدند و به کمک هم قبر را تا ارتفاع یک متر از زمین بالا آوردند و روی

سید عبدالباقی مدرس (فرزندش) موفق شد در سال ۱۳۱۲ شمسی به مدت سه روز پدر را ملاقات کند. در سال ۱۳۱۶ شمسی مدرس را از خواف به کاشمر منتقل می‌کنند و مدتی بعد حوالی غروب بیست و هفتم رمضان مطابق با دهم آذر ۱۳۱۶ سه نفر شیطان صفت به نامهای جهانسوزی، خلج و مستوفیان به عنوان دیدن، به نزد مدرس می‌روند. مدرس روزه بود و با دیدن آنان به خیال آنکه مهمان برایش رسیده مشغول پذیرایی می‌شود و از آنان دعوت می‌کند که افطار را مهمان او باشند! آنان لبخند می‌زنند و می‌گویند فعلاً افطار شده و شما بهتر است با ما چای بخورید.

سه دژخیم با وحشت به او می‌نگرند و در برابرش احساس ناتوانی می‌کنند، در این موقع یکی از کثیف‌ترین و رذیله‌ترین اعمال تاریخ صورت می‌گیرد، چای سمی را به سید می‌دهند ولی او به عبادت می‌پردازد و در نتیجه عمایه سید را در حین نماز از سرش برداشته و بر گردانش انداخته و آنگاه از دو سوی آن را چنان می‌کشند تا

درس را به مجلس بحث و مناظره سیاسی مبدل می‌کرد و زمانی در جلسه مجلس شورای ملی، درس فقه و اخلاق می‌داد. جلسه درس او، مرکز افشاگری و بیان اعمال خلاف قانون رژیم پهلوی بود و هنگام درس، بی‌پرده مطالبی بیان می‌کرد که خشم و غضب رضاخان را برمی‌انگیخت.

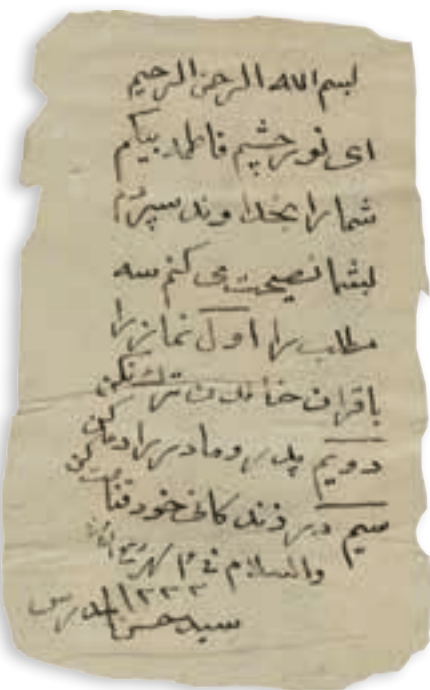
خواف محل جاودانه شدن مدرس

رضاخان، از مدرس به شدت وحشت داشت، در چند نوبت با توسل به ترور خواست این سید بزرگوار را از سر راه خود بردارد که موفق نشد، در نهایت با دخالت در انتخابات مجلس هفتم شورای ملی از حضور مدرس در مجلس جلوگیری و مقدمات تبعید ایشان را فراهم کرد. رضاخان دستور تبعید مدرس را صادر در نتیجه این مجاهد بزرگ به شهر خواف در نزدیکی مرز ایران و افغانستان با مردمی که اکثریت سنی مذهب بودند تبعید شد.

از سال ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۶ به مدت نه سال در قلعه مخوف خواف زندانی شد و تنها دکتر

ملت ما مرهون خدمات و فداکاریهای اوست و اینک که با سربلندی از بین ما رفته بر ماست که ابعاد روحی و بینش سیاسی - اعتقادی او را هر چه بیشتر بشناسیم و با خدمت ناچیز خود مزار شریف و دور افتاده او را تعمیر و احیاء نماییم.

شکل آبرومندی ساخته شود و این بنای با شکوه در سال ۱۳۶۸ مورد بهره برداری قرار گرفت و در سال ۱۳۷۳ طی حکم مقام معظم رهبری، تولیت آستانه مبارکه حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) و زیارتگاه شهید آیت الله مدرس (ره) به آستان قدس رضوی واگذار گردید.

برکات این حکم و تسری الگوی مدیریت موفق اسلامی بسیار زود نمایان شد و کار توسعه این دو آستانه در راستای ترویج فرهنگ اسلامی، تقویت باورهای دینی و تالو عشق به ولایت و امامت گردید و سازماندهی موقوفات این دو شهرستان و ۱۹ مجتمع فرهنگی رفاهی و نمازخانه میان راهی حضرت رضاع (ع) که در مسیر زائران حضرت ثامن الحجج (ع) واقع شده است، بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت.

اکنون با گذشت نزدیک به دو دهه از عمر بابرکت این مؤسسه، گامهای عمیق و موثر فرهنگی برداشته شده به گونه‌ای که به عنوان یک قطب بزرگ دینی و فرهنگی در منطقه محسوب می‌شود.

آن سنگ کوچکی نصب کردند که بر آن نوشته شده بود «قبر آقای شهید». در سال ۱۳۳۲ به همت مردم کاشمر و فرزند شهید مدرس (سید اسماعیل) اتفاقی بر مزار شهید مدرس ساخته شد که تا پیروزی انقلاب باقی بود.

با پیروزی انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) که خود از پیروان صدیق آن بزرگوار بودند و همیشه با احترام خاصی از شهید مدرس یاد می‌کردند در ۲۸ شهریور ۱۳۶۳ طی حکمی به تولیت آستان قدس رضوی دستور می‌دهند تا بازسازی و مرمت آرامگاه را آغاز کنند، در بخشی از این حکم آمده:

ملت ما مرهون خدمات و فداکاریهای اوست و اینک که با سربلندی از بین ما رفته بر ماست که ابعاد روحی و بینش سیاسی - اعتقادی او را هر چه بیشتر بشناسیم و با خدمت ناچیز خود مزار شریف و دور افتاده او را تعمیر و احیاء نماییم.

ایشان طی حکمی از تولیت عظمای آستان قدس رضوی خواستند مزار شهید مدرس به

تقدیر رئیس مجلس شورای اسلامی از اقدامات آستان قدس رضوی ساخت و تجهیز زیارتگاه شهید مدرس در کاشمر تحسین برانگیز است

رئیس مجلس شورای اسلامی، اقدام آستان قدس رضوی برای ساخت و تجهیز زیارتگاه شهید مدرس در کاشمر را تحسین برانگیز دانست و اظهار داشت: مدرس حق زیادی به گردن ملت ایران دارد و آنگونه که باید قدر این مرد بزرگ شناخته نشده و خیلی از پیام‌های او که حتی برای امروز ما راهگشاست در دسترس ما نیست در صورتی که حرکت‌های بزرگی که شهید مدرس در تاریخ ایران و عهد مشروطه ایجاد کرد و برخی صدماتی که به ملت ایران روا شده بود با حضور یک تنه خود تغییر داد و کارهای بسیار ارزشمندی انجام داد و او حق پدیری به ملت ما دارد چرا که او پایه‌های تاریخ معاصر ایران را تا حد زیادی تغییر داد و شکل دهی کرد، مانند اقداماتی که در برابر قرارداد ۱۹۱۹ و یا طرح رضاخان برای جمهوریت دروغین انجام داد.

ایشان با اشاره به اینکه مجلس از نگاه شهید مدرس، جوهره قانون‌گذاری اسلام بود، یادآور شد: این در حالی بود که افرادی مانند تقی‌زاده اعتقاد داشتند برای پیشرفت باید مطیع غربی‌ها شد.

نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی افزود: شهید مدرس در شرایطی در مجلس سوم که شرایط خاصی به دلیل وقوع جنگ جهانی بر کشور حاکم بود و بسیاری از کشورها با وجود آنکه ایران اعلام بی‌طرفی کرده بود باز هم کشور را اشغال کردند.

ایشان در ادامه گفت: مرحوم مدرس در نطق‌های خود همواره بر استقلال اقتصادی کشور تاکید داشت و اینکه کشور در زمینه‌های اقتصادی باید روی پای خود بایستد که مبادا نان و گوشت خود را از کشورهای خارج تهیه کنیم. رئیس مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: مدرس در نطق‌ها و اظهاراتش در مجلس اظهار داشت که ما روی پای خود بایستیم زیرا خودکفایی ملت، روی خودکفایی اقتصادی است و نگاه ایشان در آن زمان این بود که ایران دارای صنعت هواپیمایی شود. ایشان افق دید گسترده‌ای داشت و به دنبال توسعه و ایران آباد و مستقل بود. در واقع داشتن اقتصاد مولد، دغدغه مدرس بود.

رئیس مجلس، شهید مدرس را تشکیل دهنده پایه‌های تاریخ معاصر ایران دانست و گفت: در زندگی این شهید چند نکته وجود دارد که نخستین آن حرکت شهید بود که در ادامه با رهبری امام در انقلاب اسلامی تکمیل شد، به نحوی که دیگر کسی نمی‌تواند نسبت به کشور ما قلدری از خود نشان دهد. لاریجانی امام(ره) را مظهر شجاعت دانست و افزود: اقدامات امام در مسیر تفکر شهید مدرس بود که به پیروزی انقلاب اسلامی انجامید.

به گفته ایشان، ایستادگی در برابر زورگویان و اجانب از دیگر درس‌های آن شهید والا مقام و سرمایه بزرگی است که باید مسئولان و توده مردم از این ایستادگی درس بگیرند.

مقام معظم رهبری، تولیت آرامگاه شهید مدرس (ره) را به آیت‌الله واعظ طبسی تفویض نمودند و با نگاه بلند ایشان امروز این مکان به مرکز فرهنگی، علمی و تربیتی و عبادی تبدیل شده و بسیاری از پژوهشگران و اهالی فرهنگ با این مجموعه در ارتباط هستند

دکتر علوی در آیین هفتاد و ششمین سالگرد شهادت آیت... مدرس:

توسعه معماری اسلامی در آستان قدس رضوی، الگوی مراکز مذهبی جهان است

قدسی حرم مطهر رضوی به یک میلیون متر مربع افزایش یافته است؛ که با این نگاه عمیق پس از انقلاب توسعه‌ی حدوداً ۱۰ برابری در این زمینه داشته‌ایم. دکتر علوی در ادامه سخنان خود اظهار داشت:

این نگاه کلان‌نگر است که صحن جامع رضوی را می‌سازد و امروز شاهد برگزاری نماز جماعت باشکوهی در آن هستیم که در جهان اسلام بی‌نظیر است. قائم مقام تولیت عظمای آستان قدس رضوی افزود:

توسعه معماری اسلامی به گونه‌ای مورد توجه قرار گرفت که سند پرافتخار جمهوری اسلامی در هنر و معماری شده است و امروز تمامی اهل فن و فرهیختگان آن را تحسین می‌کنند و به عنوان الگو و نمونه مورد بهره‌برداری مراکز مذهبی جهان قرار می‌گیرد.

ایشان در پایان تصریح کرد: مقام معظم رهبری، تولیت آرامگاه شهید مدرس (ره) را به آیت... واعظ طبسی تفویض نمودند و با نگاه بلند ایشان امروز این مکان به مرکز فرهنگی، علمی و تربیتی و عبادی تبدیل شده و بسیاری از پژوهشگران و اهالی فرهنگ با این مجموعه در ارتباط هستند.

تولیت عظمای آستان قدس رضوی با نگاه علمی دقیق و متخلق به اخلاق اسلامی، با سرلوحه قرار دادن مشورت با متخصصین و صاحب‌نظران و اتکا به خداوند متعال توانستند تحول عظیمی در این مجموعه به وجود بیاورند. ایشان به بیان گزیده‌ای از رویکردهای کلان آستان قدس رضوی پرداخت و افزود:

در طول یک‌هزار سال گذشته تا ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی ۵ هزار و ۵۰۰ متر مربع رواق و ۲۷ هزار مترمربع صحن ساخته شده بود در حالی که در ۳۴ سال گذشته ۶۵ هزار مترمربع رواق و ۲۶۰ هزار مترمربع صحن احداث شده و فضای

قائم مقام تولیت عظمای آستان قدس رضوی در سخنانی ضمن گرامیداشت یاد و خاطره شهید آیت... مدرس (ره) گفت: مجموعه آستان قدس رضوی به برکت انقلاب اسلامی و رهبری امام راحل عظیم الشان (ره) و مقام معظم رهبری و استقرار مدیریت اسلامی، در ترویج و تعمیق معارف قرآن و اهل بیت (ع) و پاسخگویی به شبهات اعتقادی و دینی به نهادهای پیشتاز و تأثیرگذار تبدیل شده است.

دکتر علوی با اشاره به سیاست‌هایی که از ابتدای پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی توسط آیت... واعظ طبسی طراحی و تدوین و همواره در این سالها با جدیت دنبال شده است، گفت:

محصولات فرهنگی متنوع، تحفه میقات الرضا برای زائران است

به بار نشستن نهای پویا و شاداب «رسانه دینی» در توفان فرهنگی غرب

**در سال ۱۳۹۲ بابت تولید
نرم افزار نماهنگ حضرت
حسین بن موسی الکاظم (ع) و
شهید آیت الله مدرس (ره) از
سوی آستان قدس رضوی و چاپ
کتابچه ۸ جلدی آموزه های علوی
توسط ستاد هفته پژوهش، از
مجموعه تجلیل به عمل آمد**

آشنا می کنند. علاوه بر آن، محصولات فرهنگی این مجموعه، در شهرستانهای طبس، کاشمر و قاین و ۱۹ مجتمع فرهنگی رفاهی و نمازخانه میان راهی حضرت امام رضا (ع) که در ۵ استان کشور واقع شده توزیع می گردد. ارسال محصولات به شهرستانهای دیگر هم از طریق اداره پست انجام می شود و اطلاع رسانی محصولات از طریق سایت مؤسسه و روزنامه ها و نشریه های داخلی صورت می گیرد.

وقتی از معاونت فرهنگی مجموعه راجع به موفقیت های این محصولات ارزشمند می پرسیم با افتخار جواب می دهد: «در سال ۱۳۹۲ بابت تولید نرم افزار نماهنگ حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) و شهید آیت الله مدرس (ره) از سوی آستان قدس رضوی و چاپ کتابچه ۸ جلدی آموزه های علوی توسط ستاد هفته پژوهش، از مجموعه تجلیل به عمل آمد.» و این حرف نشان می دهد تولید کالای فرهنگی در این مجموعه با تفکر و خلاقیت بسیار همراه است.

می گویند علی بن موسی الرضا (ع) امام غریب است. ولی من می گویم حسین بن موسی الکاظم غریبتر است. امامزاده ای که در طول عمر کوتاه خود از بیم دشمنانش در خفا زیست و مظلومانه به شهادت رسید. بدون اینکه بتواند به دیدار برادر بزرگش نائل شود. حال در گذر سالهای دور، این زوار عاشق حریم رضوی هستند که با حضور در صحن مبارکش، پس از خواندن زیارتنامه ای و دورکعت نماز زیارت و گاه چند روزی استراحت در جوار حریم این بزرگوار، تجدید قوا کرده و راهی دیار طوس می شوند تا سلام برادر کوچک را به برادر بزرگوارش در مشهد برسانند. برادری که حالا هزاران زوار از طرف او نایب الزیاره هستند. وقتی از آقای فروزان راجع به تغییر ذائقه ی زوار در طی این سالها نسبت به نوع محصولات فرهنگی می پرسیم ضمن تایید این مسئله بیان می کند:

«این روضه شکوهی ز کرامات رضاست... این صحن و سرا باب ملاقات رضاست/ای قافله ها کزین حرم می گذرید... احرام ببندید که میقات رضاست»

شعر، پشت جلد کتاب نوشته شده است. با جوهری مشکی بر زمینه ی آبی. عکسی زیبا و باشکوه از حرم مقدس حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) هم بالای صفحه را زینت بخشیده است. حرمی با گنبد و گلدسته های آبی و طلایی و زواری که چون کبوترهای عاشق به دور این حریم نورانی حلقه زده اند. دوباره به کلمه ی میقات الرضا (ع) نگاه می کنم. تکرار زمزمه ش زیر لب، برایم حس خوشایندی دارد.

وقتی می پرسیم: «چرا میقات الرضا؟ علت انتخاب این اسم چه بوده است؟» پاسخی که از حسن فروزان معاون فرهنگی مؤسسه می شنوم، عجیب به دلم می نشیند: «میقات در فرهنگ حج، مکانی است که انجام فعل، مثل احرام در آن، ضرورت دارد. به باور مسلمانان، تحقق وعده خدایی برای گام نهادن در بارگاه الهی، ضرورتاً از آن مکان آغاز می گردد. آستان مبارک حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) برادر نوجوان حضرت رضا (ع) هم که در ضلع شمال غربی شهرستان طبس واقع شده، با توجه به اینکه در تقاطع ۶ استان مهم کشور قرار گرفته و از قدیم به عنوان باب خراسان بزرگ یاد شده، هر زائر خسته دلی را پناه می دهد تا پس از زیارت و استراحت و تجدید قوای روحی و جسمی روانه مشهد الرضا (ع) گردد. به همین منظور این حرم مقدس، به میقات الرضا (ع) شهرت یافته است.»

ولی کتاب، تنها رهاورد سفر زوار به بارگاه ملکوتی این امامزاده ی خفته در خاک طبس نیست. محصولات متنوع فرهنگی زیادی در آستان مقدس حسین بن موسی الکاظم (ع) به عاشقان و شیفتگان، عرضه می شود. به کسانی

که خسته از سفری طولانی، پا به این حریم قدسی می گذارند تا در سایه ی درختان نخل و نارنج و زیتونش، لختی بیارامند و مروارید درخشان کویر را برای چند لحظه، مامن دلهای عاشق و بیقرارشان کنند.

وقتی قدم در صحن مقدسش می گذاری، کافی است مستقیم از ضلع جنوب غربی وارد شوی تا در جنب ورودی باب الغدير، نمایشگاه و فروشگاه محصولات فرهنگی را ببینی. نمایشگاه و فروشگاهي که در تمام طول سال در غرفات شماره ۱۲۴ و ۱۲۵ دایر است و بعلاوه در ایام خاص و تعطیلات هم در قالب نمایشگاهی وسیعتر کالاهای فرهنگی مورد نیاز را به علاقه مندان عرضه می کند. محصولاتى مثل کتاب، نشریه، بروشور، سی دی، پوستر و... ولی توزیع اقلام فرهنگی در مجموعه ی میقات الرضا (ع) فقط به این غرفه ها محدود نمی شود. مسئولین و خادمان این امامزاده که مهربانی را از اربابشان به ارث برده اند، در هر نقطه از حرم، با حضور پرمهرشان، زوار علاقه مند را به وسیله نقشه ها و بروشورهای مخصوص با موقعیت مکانی و امامزاده بزرگوار

به والی طبس است. در آن نامه امام مهربانیها به والی طبس راجع به برادر نوجوانش نوشته و از او خواسته برادرش را پیدا کرده و زیر چتر حمایت خود قرار دهد. آن برادر کسی نیست جز حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع). این داستان جذاب به قلم ابراهیم اکبرزاده، شرح سفر عبدالله است. پیکي که نامه مهر شده را با احترام از امام رضا (ع) گرفته و برای رساندن به دست عامرین زرومهر عازم طبس می شود، نویسنده، مسیر سفر عبدالله را به زیبایی وصف می کند تا لحظه ای که نزد والی می رسد. در پایان به سرنوشت پروانه که تشبیهی از حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) ۱۲ ساله است اشاره می شود که با بالهای سفید و نورانی بر روی شهر طبس آرام آرام نشسته و میهمان پرافتخار این شهر کویری می گردد.

درخصوص مجموعه ی زیارتی میقاتالرضا (ع) جز کتاب «نگران پروانه»، کتابهای دیگری نیز در سال ۱۳۹۲ به چاپ رسانده است. کتابهایی چون شرح زندگینامه ی حضرت حسین بن موسی الکاظم به قلم علی اخوان مهدوی و یا کتاب شعر رضوی در میقاتالرضا (ع) که به بهانه ی محفل شعر ولایی سالیانه ای که در این مکان مقدس برپا می گردد، تالیف شده است.

اما از آنجا که مجموعه میقاتالرضا (ع)، متولی آرامگاه شهید سیدحسن مدرس در شهرستان کاشمر هم است، نخبگان فرهنگی در آنجا هم دست به کار شده اند و دست به تولید محصولات متنوعی زده اند. یکی از این محصولات مجموعه کتاب پنج جلدی کودک درباره ی شخصیت دوست داشتنی شهید حسن مدرس است. این کتابها که تحت عناوین مهربانی بهار، سخن شیرین، دعوت،

می کند. اینکه سایت میقاتالرضا (ع) به آدرس www.Mighatalreza.ir و ایمیل info@Mighatalreza.ir هم اکنون در زیرمجموعه پرتال بزرگ آستان قدس قرار گرفته است. و این حرکت، گامی بزرگ جهت محقق شدن اهداف والای بعدی مجموعه است. اما میقاتالرضا علاوه بر سایت، گاهنامه ی فرهنگی، اجتماعی و اطلاع رسانی ای هم به همین نام دارد که سیزده سال است همگام و همراه این مجموعه بوده و فعالیتهای آن را به گوش همه می رساند.

اقلام فرهنگی این مجموعه که ۴۰ درصد جنبه ی تبلیغاتی و ۶۰ درصد آموزشی دارند، اکثرا به صورت هدیه به زوار و علاقه مندان عرضه می شوند. شاید روزانه و به طور متوسط تعداد افرادی که آنها را دریافت می کنند ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ نفر باشد. این رقم در مناسبتهای مختلف متفاوت است. ایام نکوداشت، ولادت، شهادت و مناسبتهای ملی که در آنها، ویژه نامه، لوح فشرده، جزوات آموزشی، علمی و پژوهشی به متقاضیان ارائه می شود. اما بسته های فرهنگی میقاتالرضا (ع) هم برای خودش ماجرای شنیدنی دارد. این بسته ها که اکثرا شامل کتاب، بروشور و نبات متبرک است، متناسب با گروههای سنی زوار به آنها هدیه می شود. چهره ی زوار خصوصا گروههای دانش آموزی بعد از دریافت این بسته های متبرک، تماشایی است. دانش آموزانی که در بسته های اهدایی خود از طرف امامزاده ی نوجوانی که دریای رحمت الهی ست، کالاهای ارزشمندی کشف می کنند. مثلا کتابهایی زیبا و خواندنی متناسب با سن و سالشان. کتاب جذاب "نگران پروانه" یکی از این کتابهاست. کتابی که روایتی متفاوت از نامه ی امام هشتم

«در گذشته بیشتر از کتاب، نشریه، بروشور و نقشه راهنما استقبال می شد. اما در حال حاضر علاوه بر آنچه ذکر شد، نرم افزار و لوح فشرده ی صوتی تصویری در موضوعات متنوع، خاصه معرفی جاذبه های گردشگری دینی و سیاحتی تفریحی شهرستان طرفدارهای بیشتری دارد.»

روزگار می گذرد، زمانه پیشرفت می کند. لوحهای فشرده جایگزین کتابها و بروشورها می شوند و خب این طبیعی است که مجموعه ی میقاتالرضا (ع) هم به فکر مخاطبین جدیدتر خود و نیازهایشان باشد.

«امروزه کمتر کسی را سراغ داریم که آشنا به علم الکترونیک نباشد. الحمدلله اکثریت اقشار جامعه دسترسی به فضای مجازی دارند. لذا یکی از بهترین ابزارهای اطلاع رسانی پایگاههای مجازی است که تلاش شده از این ظرفیت بهترین استفاده به عمل آید. بنابراین با توجه به نیازهای مخاطب امروز، پایگاه اطلاع رسانی میقاتالرضا (ع) با بازدید روزانه حدود ۲۰۰ نفر، علاوه بر معرفی حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) و شهید آیت الله مدرس (ره)، شامل تاریخچه و زیرمجموعه های مربوطه از جمله مجتمع های فرهنگی، رفاهی و میان راهی حضرت امام رضا (ع)، فعالیتهای فرهنگی مؤسسه، کتابخانه ها، مراکز آموزشی، موقوفات، ندورات، کرامات و... است. همچنین در این سایت بخشهایی به اخبار مؤسسه، دلنوشته، گالری تصاویر، ارتباط با ما، مسابقات، وقایع روز، تازه ها و پرسمان های دینی، کلیپ ها، پیوندهای مرتبط و... اختصاص دارد.»

حسن فروزان ضمن بیان این صحبتها خبر خوشی را هم ضمیمه ی توضیحاتش

اعلام فرهنگی این مجموعه که ۴۰ درصد جنبه‌ی تبلیغاتی و ۶۰ درصد آموزشی دارند، اکثراً به صورت هدیه به زوار و علاقه‌مندان عرضه می‌شوند. شاید روزانه و به طور متوسط تعداد افرادی که آنها را دریافت می‌کنند ۱۰۰۰ تا ۱۵۰۰ نفر باشد.

اثر، عقد قرارداد، تهیه، تدوین و انتشار که اصولاً بستگی دارد به نوع اثر شامل کتاب، نشریه، بروشور، فیلم، البته مدت زمان تهیه یک محصول فرهنگی نیز بستگی به نوع اثر دارد. معمولاً یک تا چهار ماه زمانی است که برای مراحل تولید یک محصول فرهنگی لحاظ می‌گردد.

دوست دارم بدانم احتمال ساخت نرم‌افزارهای جدید، فیلمهای مستند و داستانی سینمایی یا انیمیشن از این مجموعه وجود دارد یا نه؟ و حسن فروزان معاون فرهنگی مجموعه، آخرین سوال را هم با صبر و حوصله، اینچنین پاسخ می‌دهد: «با توجه به نیاز شدید مخاطبین، ساخت محتوای اینچنینی بطور جد در دستور کار است. هرچند سعی شده از موازی‌کاری پرهیز نموده و از ظرفیت‌های بزرگ سایر دستگاههای فرهنگی کشور خاصه آستان قدس رضوی استفاده و بهره‌برداری لازم انجام شود.»

به حرفهای جناب فروزان اعتماد می‌کنیم. چشمها را می‌بندیم و سالهای نه چندان دور را در ذهن مجسم می‌کنیم. روزی را که بر روی پرده‌ی سینماها فیلمی از یک امامزاده می‌بینیم. بزرگ‌مرد کوچکی که در سفری طولانی و جانکاه به دل صحرای ایران پناه آورد و مظلومانه پر کشید. چشم‌ها را می‌بندیم و انتظار می‌کشیم روزی را که کودکان این سرزمین در قالب انیمیشنی زیبا یا یک بازی رایانه‌ای، بهتر بشناسند نوجوانی را که شاید از نظر سنی خیلی بزرگ نبود. ولی در راه وصال به برادر و عشق و جانبازی برای او، چنان مقام و جایگاهی پیدا کرد که ملائکه هم به گردش نخواستند رسید. منتظر می‌مانیم. به امید آن روز....

گزارش از: هدیه‌سادات میرمر تقوی

بروشورها و لوح فشرده‌هایی با موضوعات متنوع و همچنین تقویمهای رومیزی. وقتی از آقای فروزان سوال می‌کنم اگر هنرمند و فرهیخته‌ای خواستار همکاری با این آستان متبرک بود آیا می‌پذیرید؟ با خوشرویی از این موضوع استقبال می‌کند. همینطور که طبق گفته‌های خودش تا به حال در تولید محصولات فرهنگی مؤسسه از چهره‌های خلاق، فکور و نخبگان و

آشنای قدیمی و بچه‌های ایران به چاپ رسیده است با زبانی شیرین، کودکان را با خضایل اخلاقی این شهید بزرگوار آشنا کرده و آنها را به داشتن ویژگیهایی چون مهربانی و رافت و توجه به زیردستان، تشویق می‌کند. "آقای شهید" هم شعری منظوم از سارا صابری است که در قالب کتاب کودک از این مجموعه به چاپ رسیده و همچنین بروشور "زنده‌ی جاوید" با معرفی شهید مدرس(ره)

اساتید حوزه و دانشگاه و هنرمندان نامی فراوانی استفاده نموده‌اند. می‌خواهم برایم از سیاستگذاری محصولات فرهنگی در این آستان متبرک بگویم: «ابتدا شورای برنامه‌ریزی فعالیتهای فرهنگی مؤسسه بر اساس نظرسنجی‌های به عمل آمده از زائران و تجاری که کارشناسان این حوزه دارند پیشنهاد ارائه یک یا چند محصول فرهنگی را پس از طرح در جلسه جهت بررسی و تأیید نهائی به مدیر عامل و سپس هیات مدیره محترم مؤسسه تقدیم می‌نماید، در صورت تأیید مراحل بعدی شامل انتخاب صاحب

از تولد تا شهادت، مراحل بازسازی زیارتگاه از سال ۱۳۱۶ تا کنون، خدمات رفاهی زیارتگاه، آشنایی با بخش‌های مختلف کتابخانه و موزه آثار و اسناد شهید آیت الله مدرس(ره) و همچنین برنامه‌های فرهنگی زیارتگاه در طول سال، از دیگر محصولات فرهنگی سال ۱۳۹۲ این مجموعه است.

در مجموع، مؤسسه‌ی میقات الرضا(ع) در سال ۱۳۹۲، ۲۲ عنوان شامل کتاب، کتابچه، بروشور، لوح فشرده و... ارائه کرده است و برای سال جدید هم برنامه‌های جدیدی دارد؛ برنامه‌هایی همچون تولید کتابچه‌ها،

هم کلام با شاعران آیینی

درباره حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع)

کلماتی که در کویر شعر می‌شوند!

تشویق شاعران جوان

غلامرضا شکوهی درباره جلسات سالانه‌ای که در این آستان شریف برگزار می‌شود، گفت: شب شعر حال و هوایی معنوی و شاعرانه داشت و مردم بسیاری حضور پیدا کرده بودند که این نشان دهنده علاقه‌مندی مردم به شعر است.

وی افزود: برگزاری چنین برنامه‌هایی بدون شک تاثیر بسیاری در آشنا کردن مردم به شعر دارد و این می‌تواند برای تشویق مردم برای روی آوردن به شعر و شعر آیینی کمک ویژه‌ای کند. برقراری ارتباط نزدیک شاعران با مردم و به خصوص قشر جوان می‌تواند شاعران تازه‌کار را به ادامه راه امیدوار کند و با شنیدن شعرهای خوب در مقایسه با شعرهای ضعیف‌تر به آن‌ها در بالابردن سواد شعری کمک کننده باشد.

یک پایگاه فرهنگی

محمد نیک شاعر پیشکسوت مشهدی درباره فعالیت‌های ادبی این آستان شریف گفت: من چندباری در این مراسم حضور پیدا کرده‌ام و نکته جالب آن توجه و استقبال مردم از شعرخوانی شاعران بود. وی افزود: برگزاری چنین فعالیت‌های تاثیر تبلیغاتی بسیار خوبی دارد و می‌تواند مردم و شاعران را از طریق زبان رسا و گویای شعر با شخصیت‌های مذهبی آشنا کند و در راستای ترویج سبک زندگی اسلامی قدم‌های بزرگی را بردارد. نیک درباره هدفمند برگزار شدن این مراسم‌ها افزود: امروز در کشور دچار یک جشنواره‌زدگی هستیم اما باید با یک برنامه‌ریزی دقیق شناسایی و پرداختن به چهره‌های مذهبی در الویت قرار بگیرد و در کنار آن تنها به تبیلغی بودن این کارها اکتفا نشود و با تشویق نیروهای بومی

قرار دارد توانسته و می‌تواند به پایگاهی برای شعر آیینی تبدیل شود اتفاقی که در مشهد و قم با توجه به حضور شاعران آیینی موفق و نامدار افتاده است.

آستان شریف حسین بن موسی الکاظم در سال‌های اخیر با عنوان میقات الرضا و فعالیت‌های متنوع فرهنگی که انجام داده است، توانسته نظر مردم و هنرمندان مختلفی را به خودش جلب کند و بیش از پیش مورد توجه قرار بگیرد در همین راستا سالانه شب شعری در این محل برگزار می‌شود که این سال‌ها عمرش از یک دهه عبور می‌کند و تا امروز شاعران بسیاری در این محل مقدس آثار خودشان را در ارتباطی نزدیک با مخاطب ارائه کرده‌اند. تا امروز شاعرانی از سراسر کشور همانند: استاد محمدجواد غفورزاده(شفق)، حاج رضا مؤید، محمد نیک، محمدعلی سالاری، حجت‌الاسلام زکریا اخلاقی، غلامرضا شکوهی، قاسم سرویها، مصطفی محدثی خراسانی، حمیدرضا برقی و... میهمان این آستان مبارک بوده‌اند.

فرستی پیش آمد تا با غلامرضا شکوهی، محمد نیک، محمدعلی سالاری سه تن از شاعران آیینی پیشکسوت خراسانی که در این جلسه حضور یافته‌اند و هر کدام در شعر آیینی از شاعران توانمند مشهد هم هستند درباره شعر آیینی، شب شعر سالانه آستان شریف حسین بن موسی الکاظم و... به گفتگو بنشینیم.

شعر آیینی و ارادت شاعران به شخصیت‌های مذهبی در فرهنگ شیعی جایگاه بسیار والا و کهن دارد که تا امروز با قدرت ادامه یافته است. رودخانه خروشان شعر آیینی با مختصات زمانی خاص خودش از صدر اسلام شروع می‌شود و در روزگار ولایت‌عهدی امام رضا(ع) به اوج شکوفایی خودش می‌رسد، با این همه پس از آن روزگار هم ادامه پیدا می‌کند و اگر در شعر فارسی نگاهی گذرا به این مقوله داشت می‌توان فهمید که پس از انقلاب اسلامی شعر آیینی در ایران به عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز زبان فارسی بسیار مورد توجه قرار گرفته است و شکوفایی چشم‌گیری داشته است. این شکوفایی دلایل مختلفی دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به: تقویت باورهای مذهبی، نزدیک شدن شاعران به مردم، پایگاه قرار گرفتن اماکن مذهبی از سوی قشرهای مختلف و... اشاره کرد.

در ایران قرار گرفتن دو حرم شریف حضرت رضا(ع) و حضرت معصومه(س) در جهت ترویج شعر آیینی در شاخه رضوی و برگزاری جشنواره‌های مختلف موضوعی توانسته است به شاخه‌های شعر آیینی شکوفه‌هایی را ببخشد که دیدنش چشم هر بیننده‌ای را خیره می‌کند، اما نکته جالب توجه این روند حضور شخصیت‌های مذهبی که به عنوان امام‌زادگان در شهرهای شیراز با قدمتی بیشتر و پس از آن شهر طبرس که آستان شریف حسین بن موسی الکاظم در آن جا

بهار و زمستانم / از نرگسم حدیث سخن
پیداست / من گلشنم، شکوه گلستانم /
تفسیری از بهشت برین دارد / فرودین
شکوفه خندانم / گفتار من شهادت تاریخ
است / من یادگار ملک نیاکانم / فخرم
بس این که در همه عالم / میقات زائران
خراسانم / دردانه‌ای به سینه‌ی خود دارم
/ سینای پور موسی عمرانم / چندین هزار
عاشق اهل بیت / هر روزه سر نهند به
دامانم / عطر قنوت تا به فلک جاریست
/ از دست‌های حاجت مهمانم / ای رهگذار
کعبه دل بگذار / پای ز مهر بر سر
چشمانم

ای شهر با کرامت خوبی‌ها / نامت
شد دست زینت دیوانم / یک نکته از صفات
تو را گفتم / ای بارگاه قدسی جانانم /
وصفت نشاید ای طبس گلشن / از چون
منی که طفل دبستانم / حسن ختام
شعر من این باشد / عرض ادب به ساحت
جانانم / سالاریم که بوسه زخم از دل / بر
خاکت ای عزیزتر از جانم.
گزارش از: سلمان یزدی

اصلاح می‌کنند و نتیجه‌اش رسیدن شعری
پیراسته و قوی آیینی به مخاطب است،
مخاطبی که هرگاه با اثری خوب روبرو شده
است استقبال کرده و تمام این‌ها به رشد
شعر ولایی کمک خواهد کرد.

سالاری درباره برگزاری هدفمند این
جلسات افزود: با توجه به موقعیت مکانی
بسیار خوب این امامزاده و مجموعه
فرهنگی که در کنار آن قرار گرفته است،
با الگو گرفتن از جلسات شعر حرم مطهر
حضرت رضا(ع) می‌توان جلسات شعر
هفتگی در این محل برگزار کرد که بتواند
بعد از مدتی به یک شناسه و برند این
امامزاده تبدیل شود.

محمدعلی سالاری در پایان شعری را
درباره این آستان مقدس خواند:
من خطه‌ای ز کشور ایرانم / آینه
صداقت و ایمانم / بر سینه کویر وطن
عمریست / همچون نگین دست سلیمانم
/ آرامشی ز کوثر هستی بخش / ریزد به
جان سکوت بیابانم / شب‌های من شهادت
پاکی هاست / دارالعباد بستر عرفانم / در
چار فصل خرم و سر سبز / دلکش بود

فرهنگی این آستان مبارک را به یک
پایگاه فرهنگی و شعر آیینی در کشور
تبدیل کرد.

تفسیری از بهشت برین دارد

محمدعلی سالاری از شاعران
پیشکسوت مشهدی که سابقه بسیاری
حضور در این جلسه دارد، گفت: من
نزدیک به ۱۰ بار در این مراسم شرکت
کرده‌ام و از نظر من مرکز فرهنگی امامزاده
حسین بن موسی الکاظم توانسته تا امروز
موفق عمل کند. سالانه در این محل
مراسم‌های مختلفی برگزار می‌شود که
با استقبال خوب مردم روبرو می‌شود
و شاعرانی که در این مراسم شرکت
می‌کنند کسانی هستند که حضورشان
می‌تواند نگاه اهل شعر به خودش جلب
کند.

وی افزود: وقتی استاد شفق و سایرین
در یک شب شعر جمع می‌شوند می‌توانند
در حاشیه جلسات مختلف تجربیاتشان را
به جوان‌ترها منتقل کنند و شاعران جوان با
کمک تجربه این‌ها ضعف‌هایشان در شعر

میقات الرضا و راه اندازی
بهترین خانه‌های «یار مهربان»...

کتابخانه‌هایی که قابل قیاس با همتایان خود نیستند!

به ۱۳۳۶۷۶ جلد کتاب رسیده است که این نشان می‌دهد اعضای این مجموعه کتاب‌های زیادی در اختیار دارند که طیف گسترده‌ای از نیازهای آنان را پوشش می‌دهد.

اجزاء یک کتابخانه‌ی ایده‌آل

کتابخانه‌ی حضرت حسین بن موسی‌الکاظم (ع) با داشتن تالار مطالعه و مخزن قفسه‌ی باز روزانه به‌طور متوسط پذیرای سیصدوپنجاه مراجعه‌کننده است. همچنین بخش امانت کتاب به‌طور مداوم اعضای کتابخانه را در دست‌یابی به کتب موردنظرشان یاری می‌رساند و بخش مرجع منابع موردنیاز افراد را در دسترس‌شان قرار می‌دهد. اعضای کتابخانه می‌توانند در بخش مطبوعات اخبار به‌روز را از طریق روزنامه‌ها دنبال کنند و یا نشریات مختلف را ورق بزنند. علاوه بر تمام این بخش‌ها، این کتابخانه مجهز به بخش اینترنت و سمعی بصری می‌باشد که امکان مطالعه و تحقیق را به‌صورت آنلاین برای اعضا فراهم می‌کند.

لازم به ذکر است حدود یازده هزار نسخه نرم‌افزار نیز در بخش سمعی بصری این کتابخانه‌ها موجود است و این بدان معناست که هر یک از اعضا می‌توانند اطلاعات خود را

کتابخانه می‌تواند مرکزی برای گسترش دانایی باشد. هم‌چون نقطه‌ای که رشد دانش از آن در تمام شهر منشعب می‌شود. هر کتابی که از کتابخانه به امانت گرفته می‌شود، ذره‌ای علم است که امانت گرفته، آن را می‌نوشد و به وقت بازگرداندن کتاب، یک گام از نردبام دانش بالاتر رفته است. کتابخانه کانون دائم آدم‌هایی است که نام خود را به‌عنوان کسی که تشنه‌ی آموختن است ثبت می‌کنند، پس از آن کارتی دریافت می‌کنند که نشانه‌ی عطش‌شان به بیش‌تر دانستن است و تبدیل به افراد شاخصی می‌گردند که تفاوت‌شان با دیگران همین میل به اندوختن علم و یادگیری بیش‌تر است.

مؤسسه «آستانه‌ی مبارکه حضرت حسین بن موسی‌الکاظم (ع) و آرامگاه آیت‌الله شهید مدرس (ره)» در بخشی از فعالیت‌های خود با اداره‌ی چهار کتابخانه به گسترش جریان دانش‌اندوزی اهتمام ورزیده است. کتابخانه حضرت حسین بن موسی‌الکاظم (ع) در طبس، کتابخانه شهید آیت‌الله مدرس (ره) در کاشمر و دو کتابخانه به‌نام حضرت امام رضا (ع) در قاین و روستای محمدآباد طبس مجموعه‌ی کتابخانه‌های این مؤسسه می‌باشند. موجودی مجموعه‌ی این کتابخانه‌ها در سال جاری

می‌تواند با هزینه‌ی ناچیزی به جمع اعضای کتابخانه بپیوندند و راه خود را به‌سوی علم‌آموزی بیابد. بدین‌گونه است که سی هزار و پانصد و چهل و پنج نفر عضو مجموعه کتابخانه‌های این مؤسسه هستند که تنها حدود دو هزار و ششصد نفر در سال جاری به عضویت درآمده‌اند. بنابر گفته‌ی آقای مهدی قاسم‌زاده مدیر مجموعه این کتابخانه‌ها اغلب اعضاء در رده‌ی سنی نوجوان و جوان قرار دارند و کتب دینی، مذهبی، درسی و دانشگاهی نیز جزء پرتیرفدارترین کتاب‌ها هستند.

علاوه بر اعضایی که هر چند روز یک‌بار به کتابخانه می‌آیند، چهل‌وسه نفر نیز به‌عنوان مسئول کتابخانه، کتابدارها، مراقبین، متصدیان بخش اینترنت و سمعی بصری و هم‌چنین نیروهای خدماتی عهده‌دار وظایف مختلفی هستند تا امکانات را در بهترین شکل خود به اعضاء ارائه کنند. آقای قاسم‌زاده به مدرک تحصیلی کتابدارها اشاره می‌کند و می‌گوید: «کتابدارهای ما دارای حداقل مدرک لیسانس کتابداری هستند و با این فضا کاملاً آشنایی دارند». به‌طور قطع حضور افرادی که به‌طور آکادمیک در این زمینه آموزش دیده‌اند و با جنبه‌های مختلف اداره‌ی کتابخانه آشنایی دارند در افزایش سطح کیفی خدمت‌رسانی تاثیر زیادی خواهد داشت. مراقبین نیز آرامش را در فضای کتابخانه برقرار می‌سازند تا حاضرین بتوانند در فضایی آرام و در نهایت تمرکز به مطالعه بپردازند و حضور همه‌ی این افراد در کنار هم است که به کتابخانه زندگی می‌بخشد و باعث تداوم حیات آن می‌شود.

فراتر از نیاز اعضاء

تمام اجزاء و بخش‌هایی که تاکنون به آن‌ها اشاره شد، می‌تواند یک کتابخانه را در رده‌ی بهترین کتابخانه‌های یک شهر قرار

نه تنها از طریق کتاب افزایش دهند بلکه از نرم‌افزارهایی که در موضوعات مختلف تهیه شده است نیز استفاده کنند.

بخش کودکان در این کتابخانه بخش قابل توجهی است و کتابخانه را به تعریفی که می‌توان از یک کتابخانه‌ی ایده‌آل داشت، نزدیک می‌کند. در این بخش والدینی که عضو کتابخانه هستند می‌توانند برای فرزندان خود نیز کتاب بگیرند و یا همراه با آنان به کتابخانه بیایند و همزمان که خود مشغول مطالعه هستند فرزندان‌شان در بخش کودکان، از نزدیک با فرایند کتابخوانی آشنا شوند. بدون شک قرارگیری چنین بخشی در کتابخانه می‌تواند ریشه‌های فرهنگی کودکان را محکم کند و در آینده از آنان افرادی با سواد مطالعاتی بالا بسازد.

کتابخانه شهید آیت‌الله مدرس (ره) نیز بخش ویژه‌ای دارد با عنوان «واحد مشاوره» که مخصوص آن دسته از اعضایی است که خود را برای کنکور دانشگاه آماده می‌کنند. دو کارشناس مشاوره به‌صورت رایگان خدمات برنامه‌ریزی درسی، روش‌های مطالعه موفق و رفع مشکلات یادگیری را ارائه می‌دهند که این اقدام از سوی کتابخانه نه تنها موجب رضایتمندی بیش‌تر اعضاء می‌شود بلکه بر موفقیت آینده‌ی آنان نیز تاثیرگذار خواهد بود. بی‌شک همه‌ی این بخش‌های متعدد می‌تواند از مجموعه‌ی کتابخانه‌های این مؤسسه فضایی مطلوب برای علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی بسازد.

تداوم حیات در کتابخانه

هرچند راه دانش سخت و پرفرازونشیب است اما قرار گرفتن در مسیر آن و به عضویت درآمدن در پایگاهی که هزاران سرچشمه از دانش‌های مختلف را در اختیار افراد قرار می‌دهد، چندان دشوار نیست. هر شخصی

کتابخانه امام رضا(ع) محمد آباد

کتابخانه حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع) طبس

مخاطبین این همایش به تازگی به جرگه‌ی دانشجویان وارد شده‌اند و هرچند ممکن است در دانشگاهی خارج از شهر خود پذیرفته شده باشند اما با این اقدام هم‌چنان بر عضویت خود در کتابخانه همت می‌ورزند که این برای کتابخانه و مسئولان آن عمل مثبتی خواهد بود. هم‌چنین دانشجویان با وارد شدن به فضای تازه‌ی دانشگاه نیاز به مشاوره در زمینه‌های مختلف دارند و این همایش نه تنها به آنان کمک می‌کند تا درک درستی از آینده و مسیر زندگی خویش داشته باشند، بلکه می‌توانند با قرار گرفتن در کنار افرادی در سطوح علمی نزدیک به خود، به تبادل اطلاعات نیز بپردازند. مسلماً این همایش که در پشت صحنه‌ی آن حمایت گرم و صمیمانه‌ی کتابخانه و مسئولان آن قرار دارد تجربه‌ی منحصر به فردی برای تک‌تک شرکت‌کنندگان خواهد بود.

کتاب‌ها هم‌چنان نقش خود را ایفا می‌کنند

تعدادی از کتاب‌های این مجموعه کتابخانه هرازگاهی به ماموریتی خارج از فضای کتابخانه اعزام می‌شوند. سیستمی که این مجموعه برای استفاده‌ی هر چه بیش‌تر افراد از کتاب و گسترش فرهنگ کتابخوانی انجام می‌دهد بسیار جالب توجه است. آقای قاسم‌زاده از این شیوه با عنوان «امانت بین کتابخانه‌ای» یاد می‌کند. در این شیوه‌ی امانت که بین کتابخانه و برخی از ادارات، ارگان‌ها، خانه‌های بهداشت، کانون‌های فرهنگی و هنری و حتی صنف آرایشگران قائل برقرار می‌شود فردی به عنوان رابط معرفی می‌شود. آقای قاسم‌زاده درباره‌ی جزئیات امانت بین کتابخانه‌ای این‌گونه توضیح می‌دهد: «فردی که به عنوان رابط معرفی می‌شود به کتابخانه می‌آید و حدود چهار الی پنجاه جلد کتاب را

هر یکی دو ماه از طریق سایت میقات‌الرضا برگزار می‌شود. و هر بار در حدود هزاروپانصد نفر از سی استان کشور در این مسابقه شرکت می‌کنند».

همایش تخصصی ویژه پرسنل کتابخانه نیز در اردیبهشت ماه برگزار می‌شود که اساتید تخصصی رشته‌ی کتابداری در آن شرکت می‌کنند و در کنار سخنرانی دو روز کارگاه آموزشی برای کتابداران تشکیل می‌شود.

آقای قاسم‌زاده به‌طور کلی درباره‌ی استقبال افراد از این برنامه‌ها می‌گوید: «استقبال افراد خوب است، در واقع کتابخانه آستان قدس قابل مقایسه با سایر کتابخانه‌های سطح شهر نیست و واقعاً استقبال خوبی از همه‌ی برنامه‌ها می‌شود».

جوان امروز، امید فردا

مجموعه‌ی کتابخانه‌های این مؤسسه در بخشی از فعالیت‌های فرهنگی خود همایشی را با عنوان «جوان امروز، امید فردا» برگزار می‌کند. آقای قاسم‌زاده درباره‌ی این همایش می‌گوید: «همایش جوان امروز، امید فردا در ایام نوروز برگزار می‌شود و مخصوص آن دسته از اعضای است که در کنکور همان سال پذیرفته شده باشند. هم‌چنین از سخنران برجسته‌ای دعوت به‌عمل می‌آید تا در موضوعات آموزشی، دینی و معرفتی و یا مشاوره‌ای سخنرانی کند. علاوه بر این از دانشجویانی که رتبه‌های برتر کنکور بوده‌اند تجلیل می‌کنیم و به آن‌ها هدیه‌های فرهنگی می‌دهیم. به‌عنوان مثال در نوروز سال آینده می‌خواهیم از افرادی دعوت کنیم که در سال ۹۲ وارد دانشگاه شده‌اند».

برگزاری این همایش باعث دست یافتن به چند هدف عمده می‌شود؛ در وهله‌ی اول این اقدام باعث محکم‌تر شدن رابطه‌ی اعضا با کتابخانه می‌شود، از آنجایی که

دهد اما وقتی مسئولان فرهنگی تصمیم بگیرند چیزی بیش از آن‌چه اعضاء از آنان توقع دارند در اختیارشان قرار دهند، می‌توانند کتابخانه را به یک پایگاه فرهنگی و آموزشی پویا تبدیل کنند که در راستای نیاز افراد به اجرای فعالیت‌های فرهنگی متعدد می‌پردازد. و به افراد امکان می‌دهد در کنار برنامه‌ی مطالعاتی خود در این برنامه‌های فرهنگی نیز شرکت کنند.

از این روی مجموعه‌ی کتابخانه‌های مؤسسه آستانه مبارکه حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع) و آرامگاه شهید آیت‌الله مدرس(ره) تنها در سال جاری چهل‌وچهار برنامه‌ی فرهنگی در قالب همایش، گفتمان‌های دینی و معرفتی، مسابقات فرهنگی و ورزشی و... برگزار کرده است. این برنامه‌های فرهنگی تنها مختص به سال ۱۳۹۲ نبوده است بلکه جزئی جدانشدنی از فعالیت‌های این مؤسسه می‌باشد که به‌طور پیوسته ادامه می‌یابد. هر ساله با شروع فصل تابستان انواع کلاس‌های اوقات فراغت در موضوعات قرآنی، هنری و ورزشی تشکیل می‌شود و در طول سال نیز برنامه‌های مختلفی هم‌چون مسابقات کتابخوانی، مقاله‌نویسی، تحقیقی و پژوهشی، وبلاگ‌نویسی، خوش‌نویسی و نقاشی به مناسبت‌های مختلف برگزار می‌شود. لازم به ذکر است که مخاطب اکثر این برنامه‌های فرهنگی فقط اعضای کتابخانه نیستند، بلکه عموم مردم، خدام و راهنمایان زائر مجموعه که اکثراً قشر جوان هستند، نیز می‌توانند در این برنامه‌ها شرکت جویند.

از جمله برنامه‌های فرهنگی مجموعه‌ی کتابخانه‌ها مسابقه‌ی اینترنتی کتابخوانی است که مخاطبی به گستردگی تمام ایران دارد. آقای قاسم‌زاده با اشاره به تعداد شرکت‌کنندگان این مسابقه می‌گوید: «مسابقه‌ی اینترنتی کتابخوانی به‌طور معمول

کتابخانه شهید آیت الله مدرس (ره) کاشمر

کتابخانه امام رضا (ع) قائن

مجموعه‌ی کتابخانه‌هایمان بخریم.» خرید کتاب براساس نیاز مخاطب صورت می‌گیرد به‌طوری که در تمام طول سال لیست‌هایی در کتابخانه موجود است که مراجعین کتاب‌های درخواستی خود را در آن ثبت می‌کنند. از طرفی کتاب‌های چاپ جدید نیز به‌طور مرتب خریداری می‌شوند. موضوع این کتاب‌ها متنوع و مختلف است با این حال کتاب‌های دینی، مذهبی و دانشگاهی در اولویت قرار دارند. همچنین اعضاء کتابخانه می‌توانند بعد از خرید کتاب‌های درخواستی‌شان از طریق ایمیلی که از سوی کتابخانه برای آنان فرستاده می‌شود لیست کتب خریداری شده را دریافت کنند.

کتاب و بیش‌تر از کتاب

آن‌چه مجموعه کتابخانه‌های مؤسسه آستانه مبارکه حضرت حسین بن موسی‌الکاظم (ع) و آرامگاه شهید آیت الله مدرس (ره) به مخاطبان خود عرضه می‌کند چیزی بیش از امانت کتاب و در اختیار قرار دادن منابع مختلف به افراد است. هرچند در بخش اسناد و نسخه‌های خطی کمبودهایی وجود دارد اما بدون شک امکانات و خدمات متعدد این مجموعه مسئولان را وامی‌دارد تا از این جنبه نیز مجموعه را تقویت کنند.

گواه برتری این مجموعه این است که نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، کتابخانه آیت الله شهید مدرس کاشمر را به‌عنوان کتابخانه برتر مشارکتی در کشور و کتابخانه‌ی حضرت حسین بن موسی‌الکاظم در طبس را به‌عنوان کتابخانه‌ی برتر مشارکتی در استان خراسان جنوبی انتخاب کرده است و این برتری نشان می‌دهد که این مجموعه به بسیاری از اهداف خود رسیده است و برای تحقق اهداف دیگر خود نیز بیش از پیش خواهد کوشید.

گزارش از: نعیمه بخشی

و با تنظیم برگه‌هایی حاوی خلاصه‌ای از کتابها و نرم‌افزارهای مفید و توزیع آن در سطح شهر، در مدارس و همچنین در صفوف نماز جمعه پای افراد بیش‌تری را به کتابخانه‌ها باز می‌کنند. همچنین کتابخانه به کانون‌های مساجد و مدارس نیز کتاب اهدا می‌کند. به‌طور کلی این مجموعه تمرکز ویژه‌ای بر روی مدارس دارد و ارتباط با مدارس همیشه در دستور کارشان قرار دارد. آقای قاسم‌زاده با اشاره به این موضوع می‌گوید: «ما ارتباط تنگاتنگی با آموزش و پرورش داریم. در طول سال از تمام مقاطع تحصیلی دست کم یک‌بار از این کتابخانه‌ها بازدید می‌کنند که در آن دانش‌آموزان هم با فرایند کتاب‌خوانی آشنا می‌شوند و هم توضیحات لازم درباره بخش‌های مختلف کتابخانه به آن‌ها داده می‌شود.»

کتاب‌های درخواستی‌تان را ثبت کنید!

آن‌چه تمام اعضاء از کتابخانه انتظار دارند این است که همگام با به‌روز شدن اطلاعات و انتشار کتب تازه، کتابخانه نیز بر منابع و موجودی خود بیفزاید در غیر این‌صورت کتابخانه به‌تدریج به مکانی متروک تبدیل می‌شود که جریان علم‌آموزی در آن راکد است. در همین راستا و بنابر آن‌چه آقای قاسم‌زاده در سمت مدیر مجموعه این کتابخانه‌ها می‌گوید خرید کتاب در تمام طول سال انجام می‌شود. اما بیش‌ترین مقدار خرید از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است. در سال ۱۳۹۲ مبلغ قابل توجهی کتاب و نرم‌افزار خریداری شده است که آقای قاسم‌زاده به تعداد دقیق آن‌ها اشاره می‌کند: «در سال جاری ما توانستیم یازده هزار و هشتصد و پنجاه و پنج جلد کتاب و دو هزار و چهارصد و بیست و شش نسخه نرم‌افزار برای

امانت می‌گیرد و بعد بین افراد اداره یا ارگان مربوطه توزیع می‌کند. موضوعات این کتاب‌ها مختلف است و یا خودمان آن‌ها را انتخاب می‌کنیم و یا با سلیقه‌ی رابط انتخاب می‌شود اما اغلب جنبه‌ی عمومی دارند.»

این اقدام از این رو حائز اهمیت است که باعث می‌شود کتاب‌خوانی به فرایندی روزمره در میان عموم مردم تبدیل گردد و هر فردی که به خواندن علاقه دارد اما بنابر شرایط و وضعیت خاص خود فرصت رفت‌وآمد در مسیر کتابخانه را ندارد می‌تواند از این راه نیاز خود

موجودی مجموعه‌ی این کتابخانه‌ها در سال جاری به ۱۳۳۶۷۶ جلد کتاب رسیده است که این نشان می‌دهد اعضاء این مجموعه کتاب‌های زیادی در اختیار دارند که طیف گسترده‌ای از نیازهای آنان را پوشش می‌دهد

را به خواندن برطرف سازد. همچنین کتابخانه با این راهکار نشان می‌دهد که دغدغه‌ی افزایش مطالعه، دغدغه‌ای همیشگی و مداوم برای کتابخانه است و تنها به افرادی که عضو کتابخانه هستند و به‌طور خاص در محل کتابخانه حاضر می‌شوند، محدود نمی‌شود.

روند مستمر عضوگیری

این کتابخانه‌ها با وجود تعداد بالای اعضاء خود، از اقدامات مربوط به افزایش اعضاء و افزایش تعداد افراد کتابخوان دست نمی‌کشند

محیط آموزشی سالم و پویا. اما همان‌طور که می‌دانید استفاده از فناوری اطلاعات و محوریت قرار گرفتن دانش در جهان امروز، تغییرات عمده‌ای است که فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی را تحت‌تأثیر قرار داده است، به همین دلیل برای آشنایی بیشتر دانش‌آموزان با دنیای فناوری اطلاعات،

● درست از لحظه‌ای که خبر به دنیا آمدن فرزندان را می‌شنوید، دل‌تان می‌خواهد همه‌چیز را برای رشد و پیشرفت‌شان مهیا کنید. او پا به این جهان می‌گذارد، قد می‌کشد و بزرگ می‌شود و به یک چشم به هم زدن زمان مدرسه رفتن فرا می‌رسد. در این زمان شما به تکاپو می‌افتید و هیچ غمی ندارید بجز پرورش فرزندان در یک

مدرسه‌ای هوشمند
در دل کویر

«شکوفه‌های رضوی» به دبستان می‌روند...

۵۱ و ۵۰

سالنامه
میقات الرضا

فرهنگ‌سازی و آماده کردن آنان برای فعالیت، اجرای طرح
هوشمندسازی مدارس با استفاده از رایانه در کلاس درس
به عنوان ابزاری برای تدریس و تسهیل آموزش و تفهیم بهتر
مطالب درسی کاملاً ضروری به نظر می‌رسد. با این مقدمه
بازدید می‌کنیم از «دبستان دخترانه شکوفه‌های رضوی»
به عنوان اولین دبستان هوشمند شهرستان طبس.

مکانی با محوریت آموزش دینی

زمانی که وارد حیاط بزرگ مدرسه می‌شوم، چشمم می‌افتد به نام امام رضا (ع) در بالای ساختمان نوساز مدرسه و به یاد می‌آورم دبستان شکوفه‌های رضوی بخشی از «مجمع آموزشی امام رضا (ع) طبس» است که توسط مؤسسه «آستانه مبارکه حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) و آرامگاه شهید آیت الله مدرس (ره)» بنیان گذاشته شده و البته این مؤسسه نیز از جمله مؤسسات فرهنگی وابسته به آستان قدس رضوی است. در بالای در ورودی ساختمان نام دبستان دخترانه شکوفه‌های رضوی در تابلویی آبی‌رنگ حک شده است.

وقتی وارد ساختمان دبستان می‌شوم، آرامش خاصی در راهروی آن حکم‌فرما است. آهسته قدم برمی‌دارم و وارد دفتر مدرسه می‌شوم تا با خانم مرضیه ذبیحی؛ مدیر باتجربه دبستان شکوفه‌های رضوی نیز آشنا شوم.

خانم ذبیحی پس از خوشامدگویی، در خصوص چگونگی تأسیس دبستان چنین می‌گوید: «مجزو تأسیس این واحد آموزشی در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ صادر و ساختمان آموزشی آن در سال ۱۳۹۲ به بهره‌برداری رسید و مهم‌ترین هدف از تأسیس آن فراهم نمودن شرایط تعلیم و تربیت و فراگیری علوم و متون آموزش و پرورش در مسیر شکوفایی و توسعه علمی با محوریت آموزش علوم قرآنی، احادیث و روایات کاربردی می‌باشد.»

سپس با راهنمایی و همراهی ایشان از دفتر خارج می‌شوم تا از نزدیک با سیستم آموزشی

و امکانات مدرسه آشنا گردم.

فضاها و امکانات موجود

این دبستان دخترانه در اراضی رضوان‌شهر از موقوفات آستان مبارک حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) واقع و با رعایت معماری اسلامی در زمینی به مساحت ۴۰۳۳ متر مربع احداث شده است. در حال حاضر دارای ۸۲ دانش‌آموز می‌باشد که در ۵ کلاس (پایه اول: ۲ کلاس، پایه دوم: ۲ کلاس و پایه سوم: ۱ کلاس) تحصیل می‌کنند.

پس از کسب اجازه از معلم تنها کلاس سوم دبستان، وارد کلاسی می‌شویم که کمتر از بیست دانش‌آموز دختر پشت نیمکت‌های سبز و قرمز نشسته‌اند. خانم ذبیحی با اشاره به رایانه کلاس، می‌گوید: «تمامی کلاس‌های آموزشگاه به سیستم رایانه مجهز است و انشاء الله اجرای این طرح نویدبخش آموزش

و پرورشی پویا و آینده‌نگر باشد.» نگاهی به تخته و ساعت دیواری کلاس می‌اندازم. خانم مدیر ادامه می‌دهد: «به خاطر آموزش بهتر و رسیدگی بیشتر معلمان به دانش‌آموزان کلاس‌ها با تعداد ۱۵ تا ۱۸ نفر تشکیل گردیده است.»

از دانش‌آموزان کلاس و معلم‌شان تشکر می‌کنیم و در حالی که زنان کوچک شکوفه‌های رضوی با ذکر صلواتی بدرقه‌مان می‌کنند، از کلاس خارج می‌شویم.

قدم در کتابخانه دبستان که بصورت قفسه باز و دارای ۸۵۰ جلد کتاب است، می‌گذاریم. یکی از طرح‌های دبستان برای تشویق دانش‌آموزان به کتاب‌خوانی، اختصاص یک ساعت در هر هفته به مطالعه کتاب است، تحت عنوان زنگ مطالعه. البته آموزشگاه دارای نمازخانه‌ای به وسعت ۷۶ متر مربع، آزمایشگاه به مساحت ۵۰ متر مربع و اختصاص مکانی جهت تشکیل کارگاه نقاشی، سفالگری و فعالیت‌های پرورشی نیز می‌باشد.

کادر آموزشی

همان‌طور که برخی از کتاب‌های کتابخانه را ورق می‌زنم، از خانم ذبیحی در مورد نحوه انتخاب ۸ نفر کادر اداری و آموزشی دبستان می‌پرسم. ایشان پاسخ می‌دهند: «کادر آموزشی از بهترین و باتجربه‌ترین معلمان تشکیل شده که علاوه بر گذراندن دوره‌های آموزشی عمومی و اختصاصی شامل: دوره‌های آموزشی قرآن کریم، هنر، تربیت بدنی و چگونگی کار با سیستم هوشمند؛ در رعایت شئون اسلامی و اخلاقی، تخصص

مهم‌ترین هدف از تأسیس این واحد آموزشی، فراهم نمودن شرایط تعلیم و تربیت و فراگیری علوم و متون آموزش و پرورش در مسیر شکوفایی و توسعه علمی با محوریت آموزش علوم قرآنی، احادیث و روایات کاربردی می‌باشد

کادر آموزشی از بهترین و باتجربه‌ترین معلمان تشکیل شده که علاوه بر گذراندن دوره‌های آموزشی عمومی و اختصاصی شامل: دوره‌های آموزشی قرآن کریم، هنر، تربیت بدنی و چگونگی کار با سیستم هوشمند؛ در رعایت شئون اسلامی و اخلاقی، تخصص در تدریس دروس خود و تکریم دانش‌آموزان و اولیاء نیز برجسته هستند

احترام احوالپرسی می‌کنند. من هم فرصت را غنیمت می‌شمارم و در داخل حیاط، نظر آقای صمدی؛ پدر یکی از دانش‌آموزان پایه سوم را در خصوص سیستم آموزشی هوشمند و مذهبی دبستان جويا می‌شوم. آقای صمدی که رضایت کامل از امکانات و کادر آموزشگاه دارد، می‌گوید: «تعداد دانش‌آموزان در هر کلاس محدود است و بهتر به آن‌ها رسیدگی می‌شود. البته بیشتر به دلیل اهمیت فراوانی که برای تربیت مذهبی دخترم قائل هستم، او را در این مدرسه ثبت‌نام نمودم. سیستم آموزشی و برنامه‌های مذهبی و فرهنگی دبستان موجب شده دخترم نه تنها در درس موفق باشد، بلکه پیشرفت قابل توجهی در حفظ قرآن داشته و از نظر اخلاقی و رفتاری نیز زیانزد مسئولین آموزشگاه است.»

خوشبختانه امکان حضور توأم والدین و دانش‌آموزان دبستان شکوفه‌های رضوی در اکثر مراسم فرهنگی، مذهبی و قرآنی که در آستان مبارک برگزار می‌شود، وجود دارد.

اشاره کنیم باید از برگزاری کلاس‌های فوق‌برنامه اعتقادی، قرآنی، علمی و هنری، اجرای مراسم ویژه در تمام مناسبت‌های مذهبی و ملی و طرح غنی‌سازی اوقات فراغت در فصل تابستان نیز نام ببریم. در این میان باید خاطر نشان نمود که برنامه‌های خاص مذهبی و قرآنی مدرسه بصورت کاربردی و در قالب ایماء، اشاره و نمایش آموزش داده می‌شود و تأثیر به‌سزایی بر روی خانواده‌ها و دانش‌آموزان داشته است، به طوری که دانش‌آموزان با این که در پایه اول تا سوم تحصیل می‌نمایند در زمینه حفظ قرآن و احادیث و عمل به آن بسیار موفق بوده و حتی نکات اخلاقی و تربیتی را در آموزشگاه و خانواده رعایت می‌نمایند.

نگاه یک پدر

در حالی که برای انجام گفت‌وگوی پایانی همراه با خانم ذبیحی به طرف دفتر دبستان می‌روم، ایشان با یکی از اولیاء با

در تدریس دروس خود و تکریم دانش‌آموزان و اولیاء نیز برجسته هستند. البته وابستگی آموزشگاه به نهاد مقدس آستان قدس رضوی و مزین شدن نام مرکز به حضرت امام رضا(ع) قداست خاصی را به این واحد آموزشی بخشیده و رسالت مربیان مرکز را دو چندان نموده است. بنابراین همه دست‌اندرکاران مرکز خود را مقید به ارائه خدمات آموزشی و پرورشی مناسب و با کیفیت دانسته تا اهداف ترسیم شده مرکز تحقق یابد.»

برنامه‌های مذهبی و قرآنی

پس از بازدید از آزمایشگاه و کلاس‌های آموزشگاه سری می‌زنم به نمازخانه دبستان. اگرچه هنوز زمان زیادی تا برگزاری نماز جماعت مدرسه باقی مانده است، اما می‌توان شکوفه‌های دبستان را در چادرهای گلدار سفید و صف‌هایی مشترک با مربیان آموزشگاه مجسم کرد. اگر بخواهیم به فعالیت‌های دیگر دبستان

همچنین با برگزاری جلسات ماهانه آموزشی اولیا و مربیان و ارائه خدمات مشاوره تحصیلی و... خانواده‌ها رابطه قوی و نزدیکی با کادر آموزشی و اداری آموزشگاه دارند.

از موفقیت‌های دیروز تا برنامه‌های فردا

زنگ تفریح دبستان به صدا در می‌آید. فرشته‌های کوچک دبستان با خنده وارد حیاط می‌شوند. بار دیگر وارد دفتر دبستان می‌شوم و در جمع معلمان، از خانم ذبیحی می‌خواهم از موفقیت‌های مدرسه نیز بگویند. ایشان با بیان قبولی کلیه دانش‌آموزان با کسب درجه خیلی خوب و کسب امتیاز در مسابقات قرآنی و حفظ

یک جزء قرآن کریم می‌افزایند: «کسب مقام برتر در بین مدارس سطح شهرستان در جشن عاطفه‌ها (اهداء جایزه به بهترین نقاشی)، کسب مقام مدارس موفق در کمک به عتبات عالیات و ارسال به استان به عنوان یکی از پنج مدرسه موفق سطح شهر، کسب بهترین مقام و رتبه در برگزاری جشن روز جهانی کودک و اهداء جوایز به ۷ نفر از دانش‌آموزان که نقاشی آن‌ها موفق به کسب رتبه عالی در سطح شهرستان شده است.» سپس خانم مدیر با اشاره‌ای به برخی از برنامه‌های آینده دبستان مانند: برگزاری جشنواره فرهنگی و قرآنی با هدف ایجاد بستر مناسب برای بروز خلاقیت و استعدادهای دانش‌آموزان دبستان، راهاندازی سایت تخصصی مرکز به منظور ارتباط دو سویه اولیاء از طریق فضای مجازی و پیگیری مراحل آموزشی فرزندان‌شان با مدرسه، نویدی نیز به خانواده‌های پسران می‌دهند: «با توجه به اعتماد روز افزون اولیاء و درخواست‌های مکرر مردم ولایت‌مدار شهرستان تحقق این مهم دور از انتظار نیست که با اهتمام هیئت مدیره محترم مؤسسه در آینده شاهد گام‌های مؤثری در توسعه فضاهای آموزشی باشیم و از آن‌جا که مؤسسه مجوز تأسیس مدرسه پسرانه را نیز دارد در سال‌های آتی به حول و قوه الهی با همکاری سازمان توسعه و عمران آستان قدس رضوی در صورت ایجاد فضای آموزشی و احداث ساختمان مدرسه، اقدام به این امر خواهد نمود.»

با شنیدن صدای زنگ کلاس، از خانم ذبیحی و همکاران‌شان تشکر می‌کنم و با عبور از جمع فرشته‌های دبستان شکوفه‌های رضوی از آموزشگاه خارج می‌شوم.
گزارش از: آرزو مستأجر حقیقی

● به چشم‌های اعتماد کن. این یکی دیگر سراب نیست؛ عین واقعیت است. یک تکه زمین سبز، وسط کویر طلایی رنگ همچون نگینی سبز بر انگشتی طلا. سرسبزی و آبادی معجزه‌ایست که تنها کسانی قدرش را می‌دانند که ساعتها در کویری خشک و بی‌آب و علف رانده باشند. کویری که دیدن سراب در آن به اندازه بوته‌های خار و درختچه‌های گز، واقعی و عادی است و تا چشم کار می‌کند بیابان است و شنهای زرد و طلایی. برای مسافران کویر هویدا شدن گنبد و گلدسته‌های طلایی رنگ حرم و سرسبزی اطرافش از دور، چیزی شبیه معجزه است.

«فضای سبز» میقات الرضا، زبازد خاص و عام است

نگین سبز و انگشتی طلا

علاوه بر محوطه اصلی امامزاده استراحتگاهی نیز مختص زائران و مسافران، در جوار صحن و بارگاه ملکوتی آن حضرت قرار دارد که سکوهایی مجزا برای استراحت زائران در آن تعبیه شده و وجود درختان نخل و زیتون و دیگر گیاهان سبز کویری سرسبزی و طراوت خاصی به این مکان که «باغ رضوان» نام دارد بخشیده و مکان مناسبی است برای کسانی که قصد دارند استراحت کوتاهی داشته و زيارتی کرده و به راه خود ادامه دهند. باغ رضوان با پوشش گیاهی زیبا و فضای امن و وسایل رفاهی که در آن موجود است (پارکینگ وسایل نقلیه، سرویس‌های بهداشتی، امکان برپایی چادر، نزدیکی و مجاورت به حرم و...) محل بسیار مناسبی است برای یک توقف و استراحتی چند ساعته برای خانواده‌ها.

زیبایی، پاکیزگی و طراوت این فضای سبز نشان از مراقبتی دائمی و دقیق دارد. از این رو سراغ مسئول خوش‌ذوق آن رفته و گپ و گفت کوتاهی با او داشتیم. در خلال صحبت‌هایم با آقای نعمت ابراهیمی به نکته قابل تاملی پی بردم. او به کاری که انجام می‌دهد نه به عنوان یک شغل که به عنوان خدمتی عاشقانه می‌نگرد. طوری از درختان نخل و زیتون یاد می‌کند که احساس می‌کند درباره بچه‌هایش صحبت می‌کند. همین حضور و مراقبت عاشقانه اوست که موجب شده شادابی و طراوتی که در فضا موج می‌زند دوچندان شود. می‌گوید: «عاشق کارم هستم. افتخار می‌کنم چنین سعادت نصیب شده و توفیق پیدا کرده‌ام به زائران و مسافران حضرت خدمت کنم.» با صبر و حوصله فراوان به پرسشهای ریز و درشت پاسخ‌های مبسوطی می‌دهد که حاکی از اطلاعات وسیع او در حوزه کشاورزی و باغداری و پرورش گیاهان کویری است. در ۱۲ سالی که در این مجموعه مشغول

استراحتگاهی آرام برای مسافران و زائران بارگاه نورانی امام رضا(ع) تبدیل شده است. اگر به قصد زیارت یا استراحتی میان راهی در این مکان مقدس توقف کرده باشید خواهید دید آنچه در بدو ورود به صحن و محوطه امامزاده جلب توجه می‌کند زیبایی و پاکیزگی این مکان مقدس است. اطراف میدان‌گاهی بزرگی که صحن و بارگاه حضرت حسین بن موسی الکاظم در آن قرار دارد پوشیده از درختان نخل و زیتون است. درختانی خاص مناطق خشک و کم آب که به واسطه ریشه‌های قوی و محکمی که دارند قادرند آب را از اعماق زمین جذب کنند و در آب و هوای سخت کویر به حیات خود ادامه دهند.

مسافرانی که از شهرهای جنوبی ایران به قصد زیارت و سیاحت، عازم مشهد مقدس هستند حتما چند ساعتی را در شهر کویری طبس توقف می‌کنند. پس از ساعتها رانندگی در کویر برای خستگی در کردن، سایه‌ی تک درختی هم غنیمت است. چه رسد به این همه سرسبزی و آبادی آن هم در جوار بارگاه ملکوتی امامزاده حسین بن موسی الکاظم(ع)، برادر بزرگوار امام هشتم شیعیان حضرت علی بن موسی الرضا(ع) که هم فال است و هم تماشا.

آستان مبارک امامزاده حسین بن موسی الکاظم(ع)، زیارتگاهی است واقع در ورودی شهر طبس که اکنون به مکانی امن و

خدمت‌گزاری است تحول بزرگی در فضای سبز و پوشش گیاهی آن ایجاد شده است. می‌گوید: «سال ۸۰ که اینجا مشغول به کار شدم فضای سبزی در حد ۲۰۰۰۰ مترمربع وجود داشت که قسمت عمده آن از درختان نخل خودرو و محلی پوشیده شده بود. کم‌کم درختان خودرو را که محصول مرغوبی هم نداشت، هرس نموده و به صورت کشت‌باف با نخلهای مرغوب که محصول بهتری دارند جایگزین نمودیم و نخلهای جایگزین شده پس از ۴ سال به بار نشست و اولین محصول خرماي زرد کبکابی و خرماي زاهدی را که هر دو انواع مرغوبی از خرما هستند از این نخلها برداشت کردیم. هم‌اکنون کل فضای سبز مجموعه به ۶۳۰۰۰ مترمربع رسیده است و از محل فروش محصول خرماي این نخلها قسمتی از هزینه‌های مجموعه تامین می‌شود.» به تابلوهایی اشاره می‌کنم که در قسمتهای مختلف فضای سبز وجود دارد و زائران را برای تهیه خرما به دفتر فروش که در محوطه حرم واقع است راهنمایی می‌کند. می‌گوید: «برخی از مسافران نمی‌دانند دفتر فروشی برای محصولات درختان محوطه وجود دارد و امکان خرید این محصولات فراهم است و برای تبرک سعی می‌کنند از درختهای محوطه خرما بچینند که این امر موجب آسیب وارد شدن به نخلها می‌شود. این تابلوها به این دلیل نصب شده و حکم راهنمای مسافران را دارد.» دیگر محصول این فضای سبز زیتون است. ابراهیمی با اشاره به این نکته که نهال این زیتون مرغوب را از قم به طبس آورده اضافه می‌کند: هم‌اکنون در سطح زیر کشت زیتون تعداد ۹۵۰ اصله نهال زیتون کاشته شده که از سال ۸۹ به بار نشسته و محصول خوبی می‌دهد. از محصولات درختان زیتون در روغن‌گیری و تهیه کنسرو استفاده می‌شود. علاوه بر فضای سبز اطراف حرم، درختان نخل

دنبال یک سایه‌ی خنک و مکانی تمیز و آرام برای استراحت است و این فضای سبز هم در طرح اولیه این مجموعه دیده شده است. کاری که ما در این چند سال انجام داده‌ایم نگهداری، مراقبت و گسترش آن بوده و برای انجام این کار تمام تلاشمان را انجام دادیم. در این راه از متخصصان کشاورزی هم کمک گرفته و برای اینکه اطلاعاتمان به روز باشد از اینترنت هم

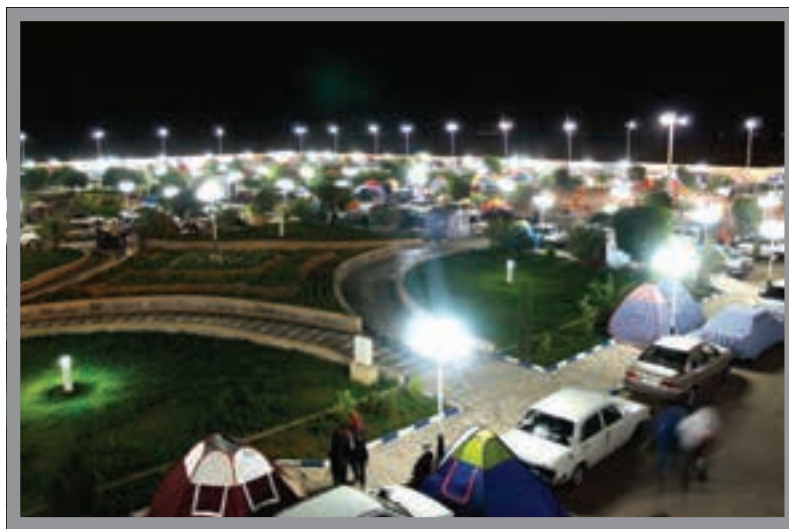
و زیتون در محوطه باغ رضوان نیز موجود است. بعلاوه گل‌های همیشه بهار و گیاهان دارویی نظیر استخدوس، رزماری، مورد و... که علاوه بر مصارف دارویی در زیبایی محیط هم تاثیر زیادی دارد در باغ رضوان موجود است و طراوت خاصی به این محیط کویری بخشیده است. آقای ابراهیمی می‌گوید: «مسافری که خسته و مانده از راه می‌رسد در اولین نگاه به

توجه به خیل جمعیت زائران و مسافرانی که به حرم و بارگاه امامزاده حسین بن موسی الکاظم مشرف می‌شوند این همه پاکیزگی و تمیزی نشان از مراقبتی دائمی دارد. نکته‌ای که آقای ابراهیمی هم به آن اشاره می‌کند: «اینجا ۲۸ آب‌نما وجود دارد که به طور مداوم آنها را تمیز کرده و آبشان را تعویض می‌کنیم. همچنین نظافت محوطه امامزاده و باغ رضوان هم به عهده نیروهای خدماتی ماست. یک نفر تمام وقت مسئول نظافت و پاکیزگی و جمع‌آوری زباله‌های محوطه باغ رضوان است و تعدادی از نیروها نیز وظیفه تمیز کردن محوطه امامزاده و آب‌نماها را بر عهده دارند. طوری که شما یک تکه زباله هم روی زمین مشاهده نمی‌کنید.»

با او از سختی کارش می‌گویم و او با لحنی پر انرژی و محکم می‌گوید: «وظیفه ما این است که فضای مفرح و پاک و سالمی برای زائران مهیا کنیم که در آن احساس آرامش و امنیت داشته باشند. ما هیچ‌وقت تعطیلی نداریم و ایامی مثل عید نوروز و عاشورا که بیشتر افراد تعطیلند اتفاقاً کار ما بیشتر است و حساسی سرمان شلوغ است. با این وجود هرگز احساس خستگی نمی‌کنیم. چون عاشق کارمان هستیم و از اینکه توفیق خدمت در این مکان مقدس نصیبمان شده به خود می‌بالیم.»

سبزی و آبادانی محوطه امامزاده به دستهای سبز آقای ابراهیمی و همکارانش میسر شده که همگی با افتخار خود را خادم درگاه این امامزاده می‌دانند. برای همگی آنها که با خلوص نیت به زائران ولی نعمتمان امام رضا(ع) و برادر بزرگوار آن حضرت خدمت می‌کنند آرزوی سلامتی و طول عمر می‌کنیم. السلام علیک یا ابا عبدالله، یا حسین بن موسی الکاظم(ع).

گزارش از: تکتم حسین پور

آبی ما هستند. همچنین به منظور مصرف بهینه آب و صرفه‌جویی سعی کرده‌ایم از روش آبیاری تحت فشار و قطره‌ای برای آبیاری فضای سبز مجموعه استفاده کنیم که این امر کمک زیادی به ما کرده است.»

علاوه بر زیبایی و سرسبزی، نکته دیگری که جلب توجه می‌کند، پاکیزگی محیط امامزاده و میدانگاهی و باغ رضوان است. با

بهره می‌گیریم.» از دغدغه همیشگی مردمان کویر سوال می‌کنم. تامین آب برای آبیاری این فضای سبز و او منابع آبی مجموعه را برایم می‌شمارد: «علاوه بر آب شهری یک چاه موتور که در نزدیکی امامزاده است و چاه آبی که فرد خیری که هم اکنون خارج از کشور زندگی می‌کند وقف امامزاده کرده و ۶ ساعت در هفته آب مجموعه را تامین می‌کند منابع

خوردنی هایی که در «طب الرضا» از آنها نام نیک برده شده است...

«طبس»؛ تلاقی طبیعت و سلامت

انجیر

محمد بن عرفة می گوید: در روزگار امام رضا(ع) و مأمون، در خراسان بودم. [یک بار،] از امام رضا(ع) پرسیدم: ای پسر پیامبر خدا! درباره ی انجیر چه می گویی؟ فرمود: «برای قولنج سودمند است. آن را بخورید.» امام رضا (ع) همچنین می فرمایند: انجیر بوی بد دهان را می برد. استخوان و فک را محکم میکند؛ موجب رویش مو می گردد؛ درد را از بین می برد و با وجود آن، نیاز به هیچ دارویی نیست. انجیر، شبیه ترین چیز به گیاهان بهشت است. خوردن انجیر تولید شیش می کند در صورتی که گندیده و سیاه شده باشد.

ترنج

امام رضا(ع) فرمود: پیامبر خدا(ص) نگاه کردن به ترنج سبز و سیب سرخ را دوست داشت. خوردن ترنج در شب، چشم را تغییر و سبب کژ چشمی می شود.

آویشن

پیشوایان اسلام بقدری این گیاه را مفید می دانسته اند که حضرت رضاعلیه السلام می فرمودند: آویشن تنها داروی امیرالمومنین بوده است و نیز حضرت رضا می فرمودند: آویشن معده را تقویت می کند، و بلغم را بر طرف می نماید، آویشن نیز انسان را از لقوه در امان نگاه می دارد، (لقوه - مرضی است که در صورت انسان پیدا می شود، و لب و دهان یا فک بطرفی کج می شود. مردی در خدمت امام هشتم علیه السلام از رطوبت مزاج و علاج آن سؤال نمود آن حضرت باو دستور داد که آویشن را بکوبد و ناشتا به دهان خود بریزد.

طب الرضا یا رساله ی ذهبیه کتابی است پزشکی از امام رضا علیه السلام که بر خلاف کتب دیگر- که معمولاً توصیه های پزشکی را از میان احادیث ائمه گلچین می کنند- وجود مبارک امام رضا علیه السلام آن را نگاشته اند. این کتاب از دو جهت دارای اهمیت است، اول اینکه کتابی است علمی در زمینه پزشکی و دیگر اینکه چون از ناحیه امام معصوم صادر شده، از اشتباهات مرسوم و رایج در علوم تجربی مبری است.

رساله ذهبیه امام رضا(ع) مجموعه بیانات ارزشمند علمی و پزشکی امام است که در آن با شرح خواص اغذیه و اشربه، راهکارهای بهداشتی و بهداشت و سلامت را به انسان می آموزد و تکنیک های مقابله با بیماری ها و آسیب های روحی و روانی را مورد توجه و نقد و بررسی قرار می دهد.

این رساله با اهمیت پزشکی، به درخواست مامون خلیفه عباسی، توسط امام تقریر و تحریر شده است که امام، آن را بزرگوارانه ظاهراً خطاب به مامون تقریر فرموده؛ اما در متن بیانات، افاضات جنبه خطاب عمومی داشته و از مفاد آن شمیم افادات همگانی به مشام می رسد، بخشی از آن رساله گرانیامیه به بحث درباره فواید میوه ها و خوراکی ها پرداخته و این مطالب درمان بسیاری از بیماری های لاعلاج رقم زده است. در این متن به اهمیت و فواید بعضی میوه ها و سبزیجات که در شهرستان طبس مورد استفاده و از محصولات خود شهرستان است می پردازیم.

خریزه

امام رضا(ع) می‌فرمایند:
روزگاران به ما خربزه‌های پیشکش داد
از زیورهای زمین و از سرای سلامت. خربزه
میوه‌ای شیرین، لذیذ و گواراست که انواع
گوناگونی دارد و بهترین آن خربزه خراسان
است. خوردن خربزه در ناشتا، سبب فلج
می‌شود.

باقلی

خوردن باقلا، مایه تقویت مغز
استخوان‌های ساق پا می‌شود، توان مغز
را افزون می‌سازد و خون تازه تولید می‌کند.
باقلی را با پوست بخورید چون معده را پاکیزه
می‌کند.

خیار

حماد بن مهران بلخی
می‌گوید: در خراسان روزی جوانی از شیعیان
از زردی، خدمت آن حضرت شکایت کرد. حضرت
فرمودند: خیار را پوست بکن و بعد پوستش را با آب بپز و
بعد از پختن به مدت سه روز مقداری از آن را در حال ناشتا بخور.
ساده‌ترین معالجه برای یرقان(زردی) است خصوصا اگر آب آن‌ها را
مصرف کنند، تخم خیار نیز در این مورد خیلی مفید است. تب‌های
صفاوی را معالجه می‌کند، کلیه را به کار می‌اندازد.

کاهو

امام رضا(ع) به شیعیان خود توصیه
می‌فرمودند: تا می‌توانید کاهو بخورید، زیرا کاهو
رقت خون را از بین می‌برد و بهتر از سایر سبزی‌ها،
خون را تصفیه می‌نماید. کاهو خواب‌آور و آرام‌بخش است.
بنابراین برای اشخاص عصبانی و کسانی که مبتلا به بی‌خوابی
هستند، مفید است.

تره

یحیی بن سلیمان می‌گوید: امام رضا
علیه‌السلام را در باغی دیدم، در حالی که تره می‌خورد. به
ایشان گفتم: فدایت شوم! مردم بر این باورند که هر روز از بهشت بر
کاسنی یک قطره فرو می‌ریزد، حضرت فرمود: اگر هر روز یک قطره از بهشت بر
کاسنی می‌ریزد تره، در آب بهشت، یکسره غوطه‌ور است. گفتم: به آن کود می‌دهند.
فرمود: «چیزی از این کود بدان نمی‌چسبد.»
داوود بن ابی داوود از مردی روایت می‌کند که امام رضا (ع) را در خراسان دید که تره را
از باغ، همان گونه که هست، می‌چیند و می‌خورد. چون به ایشان گفتند: این، ممکن است
فضولاتی به همراه داشته باشد، فرمود: «چیزی از آنها به تره نمی‌چسبد و این سبزی، برای
درمان بواسیر خوب است.»
انواع تره‌ها فشار خون را بالا و پایین می‌آورد و برای درمان کلیه ی عفونت‌ها سودمند است

مجتمع‌های فرهنگی رفاهی
و نمازخانه‌های میان‌راهی امام رضا (ع)
تلاش می‌کنند تا از «رنج سفر» زائران بکاهند...

در مسیر بهشت

از بهترین مثالها برای استفاده صحیح از این شیوه ایده ساخت استراحتگاههای بین راهی است. این استراحتگاهها که سر و شکل ظاهریشان نسخه مدرن و به روز شده همان کاروانسراهای قدیمی است، نمونههای بسیار خوبی در این حیطه به شمار می‌روند که با استفاده از تکنولوژی و امکانات روز برای استراحت زائران و مسافران بنا شده است.

افزایش چشمگیر زائران حضرت علی بن موسی الرضا(ع)، ضرورت ایجاد چنین مجموعه‌هایی را جهت سرویس‌دهی به زائران آن حضرت دوچندان کرده و آستان قدس رضوی با هدف ایجاد مکان مناسب جهت ادای فرائض دینی و امکانات رفاهی و بهداشتی برای خانواده‌ها، به احداث مجتمع‌های فرهنگی رفاهی میان راهی همت

ما سبک معماری کاروانسراهاست. معماری کاملاً شرقی و اسلامی این کاروانسراها حسی جادویی و شگفت‌انگیز را به بیننده منتقل می‌کند. حسی که حتی با گذشت چندین قرن از زمان ساخت و مرمت دوباره برخی از آنها هنوز هم در فضای آنها موج می‌زند. اگر گذرتان به یکی از این کاروانسراهای قدیمی افتاده باشد حتماً با تماشای میدانهایی و حوض و آبنما و برج و باروهایش این فکر از ذهنتان عبور کرده که وجود این کاروانسراها در روزگاری که مردم سوار بر چهارپایان و با کمترین امکانات به سفر می‌رفتند چه غنیمت بزرگی بوده است.

یکی از مظاهر پیوند زدن گذشته و حال -سنت و مدرنیته- کمک گرفتن از مظاهر سنتی در دنیای مدرن است و یکی

در تعریف کاروانسرا آمده است: «کاروانسرا ساختمانی است که کاروان را در خود جای می‌دهد و می‌توان گفت از بزرگترین نوع ساختمانهای اسلامی است. پلان آن معمولاً مربع یا مستطیل شکل است با یک ورودی برجسته عظیم و بلند و دیوارهایی که گاهی اوقات در انتهای آنها بادگیرهایی تعبیه شده است. همچنین یک دالان با طاق قوسی که مابین ورودی و حیاط داخلی قرار گرفته و فضای کافی را برای جا دادن حیوانات بارکش فراهم ساخته است. بر روی سکوی برآمده‌ای که پیرامون این حیاط قرار دارد طاقگان‌هایی واقع شده‌اند که نمای داخلی را مفصل‌بندی می‌کنند. در پشت آنها حجره‌هایی برای جا دادن مسافران ایجاد شده است و...»

یکی از مظاهر فرهنگ کهن ایرانی، اسلامی

مجتمع‌های رفاهی در مسیرهای منتهی به مشهد بوده است. علاوه بر این امکانات رفاهی، در مناسبت‌های خاصی مانند ایام شهادت امام رضا(ع) که تعداد زائران پیاده زیاد است این مجتمع‌های رفاهی امکانات و تسهیلاتی ویژه زائران پیاده نیز ارائه می‌دهند. برای مثال فراهم کردن یک فضای گرم و مطبوع در نمازخانه‌ها و سیستم آب گرم در وضوخانه و دستشویی‌ها در فصل زمستان برای راحتی و آسایش هر چه بیشتر زائران پیاده. از ایشان می‌خواهم درباره تعداد این مجموعه‌ها آمار مختصری ارائه کند. خوشبختانه پاسخ او امیدوارکننده است: «تعداد کل این مجتمع‌ها ۱۹ تا بوده است که در همه آنها تسهیلات مشترکی وجود دارد. سکو و آلاچیق، پارکینگ وسیله نقلیه، فضای بازی برای بچه‌ها و... در مجتمع رفاهی دامغان که بزرگتر از بقیه است تعداد ۱۰ سویت برای اقامت مسافران هم وجود دارد که امیدواریم در آینده نزدیک بتوانیم در بقیه مجموعه‌ها نیز این سویت‌ها را فراهم کنیم. در سال ۹۲ دو پروژه جدید اتمام و به ما تحویل

بوده است. نیازهایی از قبیل آب آشامیدنی، سرویس بهداشتی، مکانی برای استراحت، نمازخانه و...» او در پاسخ به این سوال که این مجتمع‌های رفاهی چه تفاوتی با بقیه استراحتگاههای موقت میان‌راهی دارد پاسخ داد: «اولین و مهمترین تفاوتش پاکیزگی و بهداشت آن است. طوری که هرکس فقط یک‌بار به یکی از این مجتمع‌ها رفته باشد به این مسئله اذعان دارد که پاکیزگی و نظافت در همه قسمتهای مجموعه موج می‌زند. مشخصه دیگر این مجتمع‌ها، رعایت استانداردهای ساخت و ساز است و بسته به آب و هوا و اقلیم خاص هر منطقه در ساخت این مجموعه‌ها استانداردهای فنی مطابق با همان منطقه بکار گرفته شده است.»

با توجه به خیل زائران و عاشقانی که هر ساله از همه نقاط کشور به مشهد مقدس سفر می‌کنند این استراحتگاه‌ها در مسیرهای منتهی به مشهد بنا شده است. آقای صفرزاده با اشاره به این نکته می‌گوید: «از آنجا که در کشور بیشترین سفرها به مشهد مقدس انجام می‌شود، مهمترین اولویت ما ایجاد این

گماشته تا زائران حضرت ثامن‌الحجج(ع) با اطمینان خاطر در مسیرشان تردد نموده و از تسهیلات فراهم شده استفاده نمایند. این مجتمع‌ها که توسط سازمان عمران و توسعه خراسان وابسته به آستان قدس رضوی احداث و زیر نظر مؤسسه آستانه مبارکه حضرت حسین بن موسی الکاظم(ع) و آرامگاه شهید آیت‌الله... مدرس(ره) اداره می‌گردد، هرکدام دارای دو نمازخانه و کفش‌داری‌های مستقل برای آقایان و بانوان، وضوخانه، سرویس بهداشتی، سکوی استراحت موقت و صرف غذا، پارکینگ وسایل نقلیه و مراکز تهیه مواد غذایی بهداشتی و پارک بازی ویژه کودکان و فضای سبز با انواع گل‌های زینتی و درختان سرسبز می‌باشد و تمامی امکانات لازم برای یک اقامت کوتاه را برای مسافران فراهم نموده است. نکته‌ای که آقای صفرزاده مسئول این مجتمع‌های رفاهی نیز در صحبت‌هایش به آن اشاره می‌کند. «از همان ابتدا که این طرح اجرا شده اولین اولویت ما فراهم نمودن ابتدایی‌ترین و البته مهمترین پارامترهای مورد نیاز مسافران و زائران

این آدرس‌ها را به خاطر بسپارید!

مجتمع شماره ۱: دیهوک

واقع در استان خراسان جنوبی، محور طبس فردوس - سال بهره‌برداری: ۱۳۷۷ - مساحت کل: ۲۰۸۶۸ متر مربع - مساحت زیربنا: ۷۶۵ متر مربع - فاصله تا مشهد: ۴۴۸ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۸۵ کیلومتر

مجتمع شماره ۲: اسلامیه

واقع در استان خراسان جنوبی محور فردوس گناباد - سال بهره‌برداری: ۱۳۷۷ - مساحت کل: ۶۳۰۰ متر مربع - مساحت

تربت حیدریه مشهد - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۲ - مساحت کل: ۱۶۰۹۶ متر مربع - مساحت زیربنا: ۱۲۵۰ متر مربع - فاصله تا مشهد: ۷۵ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۴۸۵ کیلومتر

مجتمع شماره ۵: خوسف

واقع در استان خراسان جنوبی محور بیرجند دیهوک - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۴ - مساحت کل: ۵۰۰۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۴۶۰ متر مربع - فاصله تا مشهد: ۶۰۰ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۲۴۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۶: کاهک سبزوار

واقع در استان خراسان رضوی محور شاهرود سبزوار - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۵ -

زیربنا: ۶۶۰ متر مربع - فاصله تا مشهد: ۳۱۸ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۲۲۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۳: فیض آباد

واقع در استان خراسان رضوی محور گناباد تربت حیدریه - سال بهره‌برداری: ۱۳۷۹ - مساحت کل: ۶۰۰۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۷۵۰ متر مربع - فاصله تا مشهد: ۲۰۶ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۳۷۵ کیلومتر

مجتمع شماره ۴: رباط سفید

واقع در استان خراسان رضوی محور

از آنجا که در کشور بیشترین سفرها به مشهد مقدس انجام می‌شود، مهمترین اولویت ما ایجاد این مجتمع‌های رفاهی در مسیرهای منتهی به مشهد بوده است. علاوه بر این امکانات رفاهی، در مناسبت‌های خاصی مانند ایام شهادت امام رضا(ع) که تعداد زائران پیاده زیاد است این مجتمع‌های رفاهی امکانات و تسهیلاتی ویژه زائران پیاده نیز ارائه می‌دهند

مثال چندی پیش به مناسبت دهه کرامت از مسئولین و خدام محلی دعوت کردیم و از آنها طی مراسمی تجلیل شد.

یکی از مسائل مهمی که دغدغه اغلب مسافران جاده‌ای است، نظافت و بهداشت اقامتگاه‌های موقت میان‌راهی است. نکته‌ای که در این مجتمع‌های رفاهی به خوبی رعایت شده است. از آقای صفرزاده درباره رعایت موارد بهداشتی سوال کردم و او به نکات خوبی اشاره کرد: «آنچه برای ما بسیار مهم است رعایت بهداشت و پاکیزگی محیط و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی در واحدهای تجاری و رستورانهاست که در این امر هم نظارت خوبی صورت می‌گیرد. برای بهداشت و پاکیزگی محیط در هر یک از مجتمع‌ها یک نیروی دائم داریم که سرایدار محسوب می‌شود و به همراه خانواده‌اش در مجموعه ساکن است و در مجتمع‌های بزرگتر مثل دامغان و دشت دو نیروی دائم داریم. همچنین نیروهای خدماتی و نظافتی هم هستند که برای بهداشت و پاکیزگی محیط زحمت می‌کشند و به طور خاص برای رستوران‌ها و

در صورت بروز مشکل احتمالی می‌توانند به زائران و مسافران کمک کنند.

از دیگر فعالیت‌های این مجتمع‌های رفاهی، فعالیت‌های فرهنگی است که آقای صفرزاده در این رابطه به نکات خوبی اشاره می‌کند: «در این استراحتگاه‌ها علاوه بر انجام فریضه نماز جماعت، دعای کمیل و توسل و ندبه نیز برگزار می‌شود. علاوه تابلوهای روان که احادیث دینی را نمایش می‌دهد و نصب بنرهایی با مضمون‌های دینی و اخلاقی. برای

داده شد. یک مجتمع در مسیر تربت‌جام به فریمان و یکی در مسیر چناران به قوچان. همچنین ساخت چند مجتمع دیگر در سال ۹۳ کلید می‌خورد. پروژه‌هایی در کرمان، شمال و کهگیلویه و بویر احمد در محور لردگان- بروجن که ان‌شالله تا سال ۹۵-۹۴، به اتمام خواهد رسید.» از او درباره امکانات پزشکی و درمانگاه سوال می‌کنم و او پاسخ می‌دهد: «در کنار مجتمع‌های رفاهی معمولاً کمپ‌های هلال‌احمر هم مستقر هستند که

کیلومتر - فاصله تا طبس: ۹۰۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۲: بردسکن

واقع در استان خراسان رضوی محور بردسکن کاشمر - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۷ - مساحت کل: ۷۰۰۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۸۰۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۲۶۵ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۲۷۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۳: سریشنه

واقع در استان خراسان جنوبی محور بیرجند زاهدان - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۸ - مساحت کل: ۵۳۰۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۱۲۸۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۵۴۵ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۳۲۰ کیلومتر

زیربنا: ۱۱۰۰ متر مربع - فاصله تا مشهد:

۳۱۵ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۳۲۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۰: علی‌آباد

- رباط پشت بادام

واقع در استان یزد محور یزد طبس - بهره‌برداری: ۱۳۸۴ - مساحت کل: ۶۶۰۰ متر مربع - زیربنا: ۷۵۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۶۸۸ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۱۶۵ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۱: دشت

واقع در استان خراسان شمالی محور آسخانه گالیکش - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۷ - مساحت کل: ۳۴۵۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۱۱۰۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۴۲۰

مساحت کل: ۳۰۰۰۰ متر مربع - مساحت

زیربنا: ۱۷۰۰ متر مربع - فاصله تا مشهد:

۳۰۵ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۵۵۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۷: عشق‌آباد

واقع در استان یزد محور عشق‌آباد فردوس - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۵ - مساحت کل: ۴۹۰۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۶۰۰ متر مربع - فاصله تا مشهد: ۴۴۵ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۱۰۵ کیلومتر

مجتمع شماره ۹: خضری

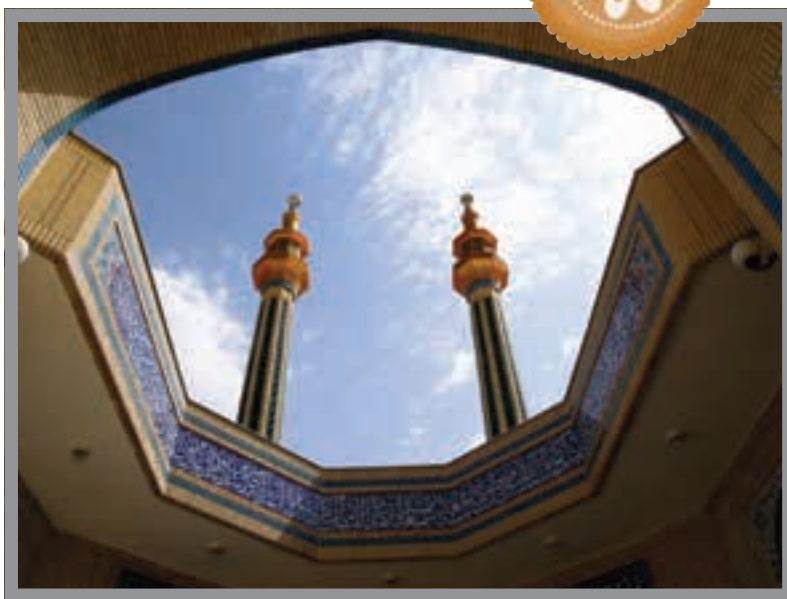
واقع در استان خراسان جنوبی محور خضری گناباد - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۶ - مساحت کل: ۱۸۵۰ متر مربع - مساحت

که در توانمان هست فضای امن و آرام و تمیزی را برای آنها فراهم کنیم که هم به فرائض دینی خود برسند و هم از تسهیلات و امکانات محیط لذت ببرند و از همه مهمتر برای ما بهداشت و سلامت تک تک این زائران و مسافران و خدمت‌رسانی به آنها اهمیت دارد. در آینده نزدیک طرحهای فرهنگی از قبیل طرح کتاب و کتابخوانی داریم و قرار است سامانه پیامکی و سایت مستقلی برای تعامل مستقیم با مردم و زائران داشته باشیم. همچنین قرار است در بحث جمع‌آوری فاضلاب و آب‌رسانی و صرفه‌جویی در انرژی به تکنولوژی روز مجهز شویم و اطلاعاتمان را همواره به روز نگه داریم و در همه‌ی زمینه‌ها استاندارد باشیم.»

ایشان در پایان به استقبال مردم از این مجتمع‌های رفاهی اشاره کرده و گفت: «خوشبختانه در پژوهشی که توسط آستان قدس رضوی انجام شده، بازخورد مثبتی از مردم گرفته شده است و اغلب زائران از این مجتمعها و امکانات آن راضی هستند.»

گزارش از: تکتیم حسین پور

داریم.»

از آقای صفرزاده می‌خواهم به عنوان حسن‌خاتم این گپ و گفت کوتاه از برنامه‌های آینده در ساخت این مجتمع‌های رفاهی بگویم.

«اولین اولویت ما خدمت به زائران امام هشتم بوده است و سعی کرده‌ایم تا جایی

مواد غذایی، متصدیان بهداشتی محلی و خود ما بر بهداشت رستورانها نظارت داریم و علاوه بر آن، سازمان گردشگری و میراث فرهنگی نیز بر بهداشت رستورانها نظارت دارد. غیر از اینها سازمان حمل و نقل جاده‌ای نیز بر این مجتمعهای رفاهی نظارت و کنترل دارد و ما همواره تعامل خوبی با سازمان حمل و نقل

مجتمع شماره ۱۴: قاین

واقع در استان خراسان جنوبی محور بیرجند قاین - بهره‌برداری: ۱۳۸۹ - مساحت کل: ۴۵۷۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۹۲۹ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۳۷۵ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۵: مزداوند

واقع در استان خراسان رضوی محور مشهد سرخس - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۹ - مساحت کل: ۷۰۰۰ متر مربع - مساحت زیربنا: ۸۵۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۱۰۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۶: بشرویه

واقع در استان خراسان جنوبی محور بشرویه طبس - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۹

- مساحت کل: ۷۰۰۰ مترمربع - مساحت زیربنا: ۹۵۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۴۵۰ کیلومتر - فاصله تا طبس: ۱۲۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۷: دامغان

واقع در استان سمنان محور دامغان شاهرود - سال بهره‌برداری: ۱۳۸۹ - مساحت کل: ۱۸۰۰۰ مترمربع - مساحت زیربنا: ۲۳۰۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۵۳۸ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۸: بجستان

واقع در استان خراسان رضوی کیلومتر ۱۰ محور بجستان - فیض آباد - سال بهره‌برداری: ۱۳۹۱ - مساحت کل: ۷۰۰۰ مترمربع - مساحت زیربنا: ۹۵۰ مترمربع -

فاصله تا مشهد: ۲۸۵ کیلومتر

مجتمع شماره ۱۹: چناران

واقع در استان خراسان رضوی کیلومتر ۱۱ محور چناران - قوچان - بهره‌برداری: ۱۳۹۲ - مساحت کل: ۱۲۰۰۰ مترمربع - مساحت زیربنا: ۲۲۰۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۶۰ کیلومتر

مجتمع شماره ۲۰: تربت جام

واقع در استان خراسان رضوی کیلومتر ۲۵ محور تربت جام - فریمان - سال بهره‌برداری: ۱۳۹۲ - مساحت کل: ۶۰۰۰ مترمربع - مساحت زیربنا: ۱۰۵۰ مترمربع - فاصله تا مشهد: ۱۶۰ کیلومتر

آستان قدس رضوی با هدف ایجاد مکان مناسب
جهت ادای فرائض دینی و امکانات رفاهی و بهداشتی برای خانواده‌ها،
به احداث مجتمع‌های فرهنگی رفاهی میان راهی همت گماشته
تا زائران حضرت ثامن الحجج (ع) با اطمینان خاطر
در مسیرشان تردد نموده و از تسهیلات فراهم شده استفاده نمایند.

... حدود سی سال پیش کسی نمی‌دانست مدرس که بود!
برای چه در شهر غربت به دست مزدوران شهید شد؟
ولی امروز نورافشانی خورشید انقلاب در این جهان
چهره مدرس‌ها را روشن کرد.
قسمتی از بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در زیارتگاه آیت‌الله مدرس(ره)

